

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

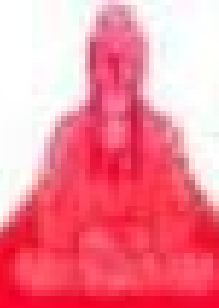
RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

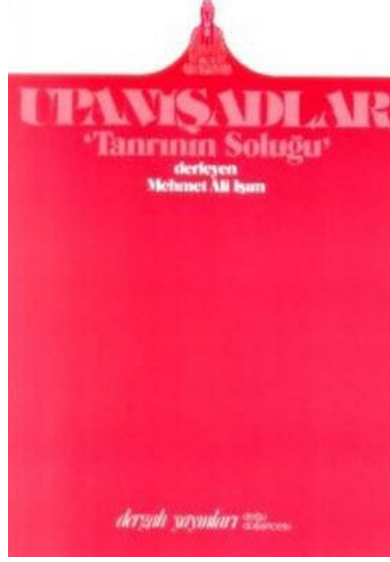
UTANISADILAR

‘Tanrının Soluğu’

derleyen
Mehmet Ali İsmail

dergide yayınları

UPANIŞADLAR

Derleyen: Mehmet Ali Işım

UPANIŞADLAR

«Tanrı'nın Soluğu»

Doğu düşüncesi

BİRİNCİ BASKI: ŞUBAT 1976

Düşünce dünyamız iki asırdan beri dar ufaklara hapsedilmiş bulunmaktadır. Tarihî-islâmî kaynaklı fikirlere yabancılaştıktan sonra Batıya yönelen okur-yazarlarımız, geniş bir tercüme, adapte ve aktarma faaliyetine giriştiler. Tanzimat döneminde başlayan bu yöndeki faaliyetler özellikle Cumhuriyetten sonra hükümetlerin maarif siyasetleri meyanında sayılagelmiştir. Maarif Vekâletince 1940'larda seri halinde Latin, Yunan, İtalyan, Fransız, İngiliz, Alman, Amerikan, Rus vb. dillerinden yüzlerce eser tercüme ettirilip yayımlandı. Birinci derecede kültür eserleri olduğu ifade edilen bu kitapların bir kısmının gerçekte klasiklikle uzak yakın ilgisi yoktu. Tercüme klasikler serisinden muradın batılı bir millî kültür oluşturmak olduğu ifade edilmiştir. Bu seriyi okuyup özümleyerek yetişen nesillerin, Türkiye'yi «çağdaş uygarlık düzeyi» ne ulaştıracakları kanaati son yıllara kadar yaygınlığını korudu.

İnsanlık tarihi boyunca insanlığın ortaya koyduğu tek medeniyet Batı medeniyeti olmadığı gibi, düşünce tarihi de Batıyla sınırlanamaz. Türkiye iki asırdır kendi öz düşüncesine yabancı kaldığı gibi, Batı sahası dışında kalmış medeniyetlerce oluşturulmuş fikrî eserlere de yabancı kaldı. Yayınevimiz, «Çağdaş Türk düşüncesi», «İslam düşüncesi», «Batı düşüncesi» yanında «Doğu düşüncesi» dizisini yayımlamakla, düşünce dünyamıza geniş boyutlu bir saha kazandırmak amacındadır. Doğu düşüncesi dizisinde, İslâm düşüncesi dışındaki Doğunun fikrî ürünleri yayımlanacaktır.

DERGÂH YAYINLARI

ESER HAKKINDA

Hindistan'ın en eski ve en değerli kutsal yazıtları, Veda adı verilen kitaplarda toplanmıştır. Ve bu yazıtlar bütün ortodoks Hintlilerin inanç kaynağını ve en büyük dinsel etkenini teşkil ederler.

Veda'lar dört kitaptır: Rig Veda, Sama Veda, Yajur Veda ve Atharva Veda. Yine bu kitapların her biri iki kısımdan müteşekkildir; bilgi ve hareket. Rig Veda esas olarak, dinî törenlere ait bilgilerden ve bu törenlerde kullanılan ilahîlerden ve çalışma metodlarından bahseder. Sama Veda ise, dinî gerçeğin en büyük tarafı olan Tanrı bilgisini işler ve kitabın bu kısımlarına UPANIŞADLAR adı verilmiştir.

Upanişadlar, kelime anlamı olarak «Dizinin dibinde, bir öğreticinin dizinin dibinde» anlamına gelen bir doktrin, bir hikmettir. Kelimenin başka bir anlamı da «Gizli öğreti»dir. Yine bu kelimenin bir diğer anlamı, yedinci yüzyıl tefsircisi Shankara tarafından şöyle ifade edilmiştir: «Kişiyi cehalet bağlarından koparan ve en yüksek amaç olan özgürlüğe ulaştıran Tanrı bilgisi.»

Upanişadların kaç tane oldukları kesin olarak bilinmemektedir. Elde edilebilenler ancak yüz sekiz tanedir.

Upanişadlar, bir kısmı nesir, bir kısmı nazım şeklinde olan ve birkaç yüz kelimedenden birkaç bin kelimeye kadar uzanan yazıtlardır. Ve bu yazıtların her biri, kutsal Veda kitaplarının bir bölümüne aittir ve bazen o bölümün adını almıştır. Meselâ, Katha-Upanişad adlı bölüm Yajur-Veda'nın kathak Brahman bölümüne aittir. Ekseriyetle karşılıklı diyaloglar şeklinde basit ve gerçek bir hikâyeye veya bir tefsir olan bir yazıtların kimin tarafından ve ne zaman yazıldıkları bilinmemektedir.

Halen mevcut yüz sekiz Upanid'tan onaltı tanesi, Shankara tarafından «Brahman Sutraları» adlı tefsir kitabından güvenilir şekilde tanıtılmıştır. Bu on altı Upanişad şunlardır: Katha, Isha, Kena, Prasna, Mundaka, Mandukya, Taittiriya, Aiteraya, Chandogya, Brihadaran- yaka, Kaivalya ve Svetasvatara. Hindu dinini tanımak isteyen bir kimse, bu yazıları incelemek zorunluluğundadır.

Upanişadların en büyük özelliği, bu yazıtların ermişlere ve bilge kişilere ait olmasıdır.

Yazarları, tefekkür yoluyla veya düşler vasıtasıyla buldukları içgörüşleri sadece sathi olarak ifade etmekle kalmayıp, derinlemesine açıklamışlardır. Bu yazarlar, bir yöntemin kurucusu olmaktan ziyade, kendi hayat tecrübelerinin nakledicileridir. Bundan dolayı, bu yazıtlarda birçok farklı anlayışlar vardır. Gerçekte, Upanişadların her biri, bir fikri veya belli bir görüşü ifade etmektedir. Okuyucu hiçbir yerde, bütün gerçeği bir araya toplanmış olarak bulacağını zannetmemelidir.

Upanişadların yine bir diğer özelliği, şekilleriyle ilgilidir. Yazıtların hiçbir yerinde ne mantıkî bir başlangıç ne de mantıkî bir bitiş vardır. Ancak, çeşitli noktalar üzerindeki dikkatli müşahedeler bir araya geldikleri zaman, kısa ve müşterek bir anlayışı ortaya çıkarırlar.

Geleneklere ve Vedaların kendilerine göre, Vedaların tetkiki için kişinin bir Guru, bir öğretici bulması gereklidir. Rig-Veda ve Upanişadlar da sık sık, «Tam bir teslimiyetle ve hizmet etme arzusuyla kendine bir öğretici bul» sözlerine rastlanır. Aynı yazıtlar içinde şu sözlerde vardır : «Atman'a ait bir şeyler işitmek çoğu insanın nasibi değildir, zaten işitseler de O'nu anlamazlar. O gerçekten, bahseden kişi üstün bir insandır, Onu tanımaya çalışan insan akıllı kişidir, iyi bir öğretici tarafından yetiştirilen ve o gerçeği anlayabilen insan da, kutsal bir kişidir.»

Hinduizm anlayışına göre, iyi bir öğretici vazifesini iki şekilde gösterir: Birincisi, kutsal metinlerin hem kelime anlamını hem de özünü açıklamakla; ikincisi ve daha önemlisi de talebesini güncel davranışlarıyla, sözleriyle ve hatta sessizliği ve hareketsizliği ile örnek bir yaşam göstererek eğitmeye. Kutsal metinleri tetkik etmenin amacı, sadece ve esasen akli canlandırmak değil, ruhu arıtmak ve zenginleştirmektir. Şayet herhangi bir kimse bu yazıtları Tanrı'nın sözleri olarak kabul ederse, bu o sözlerdeki gerçeğin kişisel tecrübeyle tahkikin mümkün olmasındandır, öyle ki kişi yaptığı tecrübenin gerçeğe uymadığını görürse, onu reddetmek hakkına sahiptir.

Upanişadlarda, gerçek bir eğitimin bu yazıtları tetkik etme şeklinde değil, sayesinde (kendisiyle) değişmeyi idrak ettiğimiz eğitim şekli, olduğu yazılıdır. Başka bir deyimle, din de gerçek eğitim, doğrudan doğruya Tanrı'nın tecrübesidir.

Ye bu yazıtlar bu tecrübenin yoludur.

<u>UPANIŞADLAR 1</u>
<u>SUNUŞ 2</u>
<u>ESER HAKKINDA 2</u>
<u>I -KATHA UPANIŞAD 4</u>
<u>II -ISHA UPANIŞAD 13</u>
<u>III -KENA UPANIŞAD 15</u>
<u>IV -PRASNA UPANIŞAD 18</u>
<u>V -MUNDAKA UPANIŞAD 23</u>
<u>VI -MANDUKYA UPANIŞAD 29</u>
<u>VII -TAITTIRIYA UPANIŞAD 30</u>
<u>VIII -AITAREYA UPANIŞAD 35</u>
<u>IX -CHANDOGYA UPANIŞAD 37</u>
<u>X -BRİHADARANYAKA UPANIŞAD 52</u>
<u>XI -KAIVALYA UPANIŞAD 73</u>
<u>XII -SVETASVATARA UPANIŞAD 75</u>

Bütün bilgiler ve bütün hikmetler, tıpkı alev alev yanan bir ateşten sıçrayan kıvılcımlar gibi, Tanrıdan zuhur ederler. Onlar, Tanrının soluğudur. Maitreyi!

BRİHADARANYAKA

I -KATHA UPANIŞAD

Ölümsüzlüğün sırrı; kalbin aranması, derin düşünme ve insanın manevî âleme dönük gerçek Ben'inin (Atman) Tanrı (Brahman) ile aynı varlık olduğunu idrak etme yoluyla bulunabilir.

Çünkü ölümsüzlük Tanrı'ya ulaşmaktır.

OM...

Brahman bizi korusun,

Bize doğru yolu gösterson,

Bize kuvvet ve anlayış versin.

Sevgi ve ahenk, daima bizimle olsun.

OM... Huzur, huzur, huzur.

Brahmanoğlu Vajasrabasa öldükten sonra cennete gidebilmek ümidiyle Tanrı Brahman'a çeşitli adaklarında bulunurdu. Ancak, adadığı kurbanları yaşlı, kör, topal ve işine yaramayan davarlar arasından seçerdi. Kutsal metinlerde öğretilen hakikatin idrakine ulaşmış olan oğlu Nachiketa, babasının bu cimriliğini görerek kendi kendine şöyle düşündü : «Böyle değersiz adaklarla Brahman'ın cennetine ulaşmak isteyen bir insan, muhakkak ki, mutlak karanlığa mahkûm bir kimsedir.» Bu düşünceyle babasının yanına geldi:

«Baba! Ben de sana ait bir varlığım; beni kime kurban adadığını bilmek isterim. Beni kime adadın?»

Baba Vajasrabasa, oğlunun bu sorusuna cevap vermek istemiyordu. Fakat oğlu aynı soruyu ikinci ve üçüncü defa tekrarladığı zaman, cevap vermek mecburiyetinde kaldı:

«Oğlum! Seni ölüm meleğine adadım.»

Nachiketa : «Mademki er veya geç öleceğim, ne önemi var, lâkin ölüm bana ulaştığında neler olacağını bilmek isterdim» diye düşündü.

Baba, oğluna bu şekilde cevap verdiği için pişman olmuş, sözlerini geri almak istiyordu. Fakat oğlu, ondan önce konuştu.

«Baba, bu sözlerinden dolayı sakın herhangi bir pişmanlık duyma, çünkü gerçeği söyledin. Evvelce yaşayıp göçmüş olan kişilerin ne olduklarını ve şimdi yaşayan kişilerin ne olacaklarını düşün. İnsan da, tıpkı bir tohum tanesi gibi, olgunlaşır, toprağa düşer yok olur ve zamanı geldiği an, tekrar meydana çıkar.»

Genç adam sözlerini bitirdikten sonra, ormana doğru yöneldi ve ağaçların arasında kayboldu. Epey yol aldıktan sonra bir ağacın dibine oturarak ölümü tefekküre daldı. Bu vaziyette üç gün üç gece geçtikten sonra, ölüm meleği (Yama) hizmetkârı ile beraber, Nachiketa'nın önünde belirdi.

Hizmetkâr : «Ey ölüm! Bu kutsal kişi, sen evde yok iken seni ziyarete geldi ve seni bekledi. Bu sebepten, onu bir misafir olarak karşılamalı ve gereken misafirperverliği ona göstermelisin. Çünkü bir ev sahibi evine gelen misafiri gereği gibi ağırlamazsa, yaptığı iyiliklerin mükâfatını, doğruluğunu ve çocuklarını kaybeder.»

Hizmetkârının bu sözleri üzerine ölüm meleği, Nachiketa'yı tatlı sözlerle karşılar:

«Selâm sana ey kutsal kişi! Sen gerçekten saygıya lâyık değerli bir misafirsin. Benim evimde yemeden içmeden üç gün üç gece geçirdin ve ben sana gereken misafirperverliği gösteremedim. Bu sebepten, her bir gününe karşılık benden bir dilekte bulun.»

«Pekâlâ, ey ölüm! Senden birinci dileğim şudur ki:

Babam benim için üzülmesin, bana olan öfkesi kaybolsun ve ben eve döndüğüm zaman beni iyi karşılasın.»

«Kalbini ferah tut Brahmanoğlu, benim irademle babanın öfkesi kaybolacak ve seni yine eskisi gibi sevecek. Seni tekrar hayatta gördüğü için huzura kavuşacaktır.»

«Ey ölüm! Cennette korku yoktur, çünkü orada ne sen varsın ne de yaşlılık düşüncesi herhangi bir kimseyi korkutabilir, insan, orada açlıktan, susuzluktan ve bütün ıstıraplardan kurtulmuş olarak, mutlu yaşar. İkinci dileğim şu : «İnsanı cennete ulaştıran ateş ayinini sen biliyorsun. Bu ayini bana öğret.»(*)

Ölüm meleği Yama, ateş ayinini ve ona bağlı diğer bütün ayinleri ve törenleri Nachiketaya anlattı. Genç Brahmanoğlu öğrendiği her şeyi ölüm meleğinin önünde tekrarlayarak, öğrendiğini gösterdi. Bir müddet düşündükten sonra üçüncü dileğini açıkladı:

«Ey ölüm! Bütün insanlar, bir kimsenin öldükten sonra da var olup olmadığı konusunda tartışıp dururlar. Bunun hakikatini ancak sen bilebilirsin. Bana bu gerçeği açıkla.»

«Hayır, Nachiketa, bu dileğini kabul edemem. Çünkü bu konu tanrılar arasında dahi tartışılmış, anlaşılması güç, çok ince bir sırdır. Bu sebepten, başka bir dilekte bulun.»

(*) Hintliler için ateş kutsaldır. Adaklar ateşte yakılarak sunulur ve ölümler ateşte yakılırlar. Çünkü Hindu inancına göre, ateş her türlü pisliği yok eden ve bu sayede kişiyi öldükten sonra cennete ulaştıran bir unsurdur. (Derleyen)

«Bu konu, Tanrıların dahi tartıştığı, anlaşılması çok güç bir konu olduğuna göre, bu sırrı senden daha iyi izah edebilecek başka bir kimse bulunamaz. Bu dileğime eş değerde olabilecek başka bir dilekte tasavvur edemiyorum.»

«Benden, yüzyıllarca yaşayacak çocuklar, davarlar, filler, atlar ve mücevherler dile. Kudretli bir krallık dile. Tasavvur edebileceğin bütün zenginlikleri dile, sana vereyim. Hatta şimdiye kadar hiç bir ölümlüye nasip olmamış, güzellikte eşi bulunmayan hurileri hizmet etmeleri için, sana vereyim. Fakat ölümün sırrını isteme ey Nachiketa.»

«Ey hayatı yok edici! Bütün bu şeyler, geçici şeylerdir ve bu nesnelerin verdiği zevkler duyuları tüketir. Bundan dolayı, atlan, arabaları ve eğlenceyi sen kendine sakla.

Ey ölüm! Seni tanıyan bir kimse, zenginliği ne yapsın? Seni tanıdıktan sonra, maddenin anlamsızlığını, eninde sonunda ölüme ve yok olmaya mahkûm olduğumu bildiğim halde, daha uzun bir hayatı nasıl isteyebilirim? Hayır, bütün bu şeyler senin olsun. Ben dileğimi

değiştirmeyeceğim, hiçbir insanın çözemediği bu sırrı bana anlatmanı diliyorum.»

Ölüm meleği, karşısındaki insanın samimi bir «gerçek» arayıcısı ve dünyaya ait bütün tutkularından kurtulmuş bir kimse olduğunu görerek, O'na ölümsüzlüğün sırrını açıklamaya başladı, Ölüm Meleği:

«İyi ve güzel birbirlerinden tamamen farklı şeylerdir. İyi başka bir şeydir, güzel başka bir şeydir. Bu her iki şey de, insanı faaliyet göstermeye sevk eden birer etkidir, ancak bunları amaç edinen kişilerin neticede ulaştıkları hedefler de birbirlerinden tamamıyla farklıdır, iyiyi seçenler kutsal kişilerdir; güzeli seçenler ise gerçek amacı yitirmiş olan kişilerdir.

«İnsan hayatta bunların her ikisiyle de karşılaşır. Fakat ancak bunları birbirinden ayırdedebilen bilge kişi, güzeli değil iyiyi tercih eder; bedenî tutkuları tarafından yönetilen ahmak kişi ise, iyi yerine güzeli tercih eder.

«Ey Nachiketa! Bir zamanlar sen de bedenî tutkularının esiri idin fakat sen bu dünya tutkularını, zevklerini terketmeyi başardın. Sen, insanların çoğu kez bir bataklık gibi saplandıkları çamurlu yoldan geri döndün.

«Bilgi ve cehalet bambaşka şeylerdir, kişiyi de, tamamen farklı neticelere götürürler. Sen, zevk verici şeyleri terk ederek, bilginin de ötesinde olan Hikmet'e yöneldin.

«Sadece kendini beğenme ve kendi çıkarları mevzuunda akıllı olan, lâkin cehalet cehennemi içinde yaşayan, dünya tutkularına bağlanmış ahmak kişi kör bir insan gibidir. Kendisi gibi kör olan diğer insanlara yolunu sorarak, olduğu yerde dönüp duran kör bir insan gibidir.

«Dünya mallarının gösterişine aldanmış olan düşüncesiz insanlara, Ebedi âleme giden yol açıklanmamıştır. "Yalnız bu dünya gerçektir, buradan ötesi yoktur" diye düşünen kimseler, doğum ve ölüm çemberinden geçerek tekrar tekrar benim avuçlarıma içine düşerler.

«Atman, varlığın özündeki o gerçek «Ben» hakkında herhangi bir bilgiye ulaşmak çok güçtür. Böyle bir bilgiye ulaşanlardan çoğu da onun hakikatini anlayamaz. Ondan bahseden kişi, fevkalade bir insandır. Onun hakkında bir şeyler öğrenmek isteyen kişi de, akıllı bir kimsedir, iyi bir öğretici tarafından yetiştirilmiş olup O'nu anlayabilen kişi ise,

kutsal bir insandır.

«Cahil bir kimse O'nu hiç mi hiç anlatamaz, çünkü Atman hakkındaki fikirler sabit bir bilgiye bağlanıp kalmaz, devamlı olarak değişirler. Atman, her türlü mantık bilgisinin ötesindedir, en lâtif olandan daha lâtiftir. Atman ile Brahman'ın, başka bir deyimle, insanın uhrevî tarafı olan

gerçek «Ben» ile yüce Tanrı'nın aynı varlık olduğunu bilen bir kimseden öğrenim gören kişi, anlamsız doktrinleri terk ederek Hakikate ulaşır.

«Gerçek uyanıklık, akıl yoluyla değil, bilge kişinin dudaklarından dökülen sözlerle hâsıl olur. Sevgili Nachiketa, sen kutsal bir insansın çünkü ebedî olanı (Tanrıyı) arıyorsun. Her zaman, senin gibi bir talebem olsun isterdim.

«İnsan, ebedî olanı, geçici zevklerle değil ancak ibadet yoluyla bulabilir.

«Dünyevî tutkuların amacı, bütün insanların ulaşmaya çabaladığı geçici nesnelerdir. Dinî törenlerin amacı ise, semavî zevkler ve bilhassa mucizevî kudretlere ulaşmaktır. Bütün bunlar, senin elinin altındaydı ama sen sağlam bir kararla hepsini terk ettin, ey Nachiketa.

«Kalbin derinliklerine gizlenmiş olan o nurlu Varlığı, o lâtif ruhu tanımak çok zordur. Ancak, tefekkür yolunu tutan, O'nu düşüncenin derinliklerinde arayan kişi, bu Varlığı tanıyabilir ve bu sayede zevk ve ızdırab dünyasından kurtulur.

«Atman'nın bedenden, duyulardan, zihinden apayrı bir varlık olduğunu öğrenen ve bu lâtif prensibi tamamiyle tanıyan bilge kişi, gerçekten O'na ulaşır. Böyle bir insan, mutluluğun membaina ve mekânına ulaşmıştır, ey Nachiketa !»

Nachiketa;

«Ey Melek! Sana yalvarırım, bana doğru ve yanlışın, sebep ve neticenin, geçmiş ve geleceğin ötesinde olanı anlat.»

Ölüm Meleği:

«Kutsal metinler de sık sık izah edilen, Brahmanoğlunun bütün hayat boyunca sürdürdüğü her meşgalede ve duyduğu her nedamet duygusunda yöneldiği o amaçtan, sana kısaca

bahsedeceğim.

«Bu amaç, OM hecesidir.

«Tanrı Brahman'a delâlet eden bu hece, varlığın en yüksek mertebesidir, bütün varlıkların dayanağıdır, ulu bir semboldür. Bu hecenin anlamını bilen kişi, amacına ulaşmış ve Tanrı'yı tanıyan bir kimse olarak, bütün insanlardan saygı görür.

«Sembolü OM hecesi olan Atman (gerçek Ben) herşeyi bilen tanrı Brahmanla aynı varlıktır. Doğmamıştır, herhangi bir sebebin neticesi değildir, ölmez, yok olmaz. Beden yok olsa dahi, O yok olmaz.

«İnsan, herhangi bir kimseyi öldürse ve onu öldürdüğünü düşünse, ölen kimse de öldüğünü düşünse, bunların her ikisi de gerçeği bilmiyor demektir. Ne öldüren ne de ölen varlık, Atman değildir.'

«Ebediyen her şeyin özünde olan bu Ben, en küçük şeyden daha küçük, en büyük şeyden büyüktür. Bütün tutkularından kurtulmuş, zihnini ve duyularını arıtmış olan kişi, Atman'ın kendi gerçek Beninin ihtişamını görür ve bütün üzüntülerinden kurtulur.

«Atman, hareketsiz olduğu halde, her şeyi hareket ettirir, yerinde durduğu halde çok uzaklara gidebilir. Bu nurlu varlığı, ancak safın en safı olan kişi idrak edebilir.

«Şeklin içinde olduğu halde şekilsizdir. Hareketin içinde dahi ebediyen hareketsizdir. Bu Ben, en yüksek mertebededir ve herşeyin içini doldurur. Varlığının derinliklerinde gizli olan bu Beni tanıyan kişi, önündeki her engeli aşar.

«En içteki bu varlık, bu Ben, ne kutsal metinlerin yardımıyla, ne aklın inceliğiyle ne de aşırı bir öğrenimle, bulunabilir. O, ancak kendi istediği kişinin aracılığı sayesinde bulunabilir (*). Atman, gerçek varlığını ancak, o kimseye açıklar.

«Kişi, kötülüklerden arınmadıkça, duyularını kontrol altına almadıkça, zihnini huzura kavuşturmadıkça ve tefekküre düşüncenin derinliklerine dalmadıkça, sadece öğrenimle Onu bulamaz.

İster bir münzevi olsun, ister bir aile reisi olsun, Tanrıyı tanıyan bütün bilge kişiler, kişisel ben Atman ile evrensel ben Tanrı Brahman'ın, ışık ve gölgesi gibi olduğunu söylerler.

«İnsan, bu ışığı, bu ruhu uyandırabilecek güçtedir. Bu ışık, korkunun ötesine ulaşan herkes için bir rehber, dinsel vazifelerini yerine getiren herkes için bir köprüdür.

«Beden bir araba, Atman bu arabanın içindeki bir yolcu gibidir. Akıl, bu arabanın sürücüsü, zihin de dizginleridir.(**)

«Atlar, kişinin duyuları; yollar da, arzu edilen amaçlardır. Bilge kişilere göre, kişinin sevinçli hali, Atman'ın beden, zihin ve duyularla birleştiği zamanki halidir.

«Tefrik etme melekesinden yoksun olan ve zihnini kontrol edemeyen bir insanın duyulan, bir arabanın zaptedilemeyen huysuz atları gibidir. Tefrik etme melekesine sahip ve zihnini kontrol altına alabilen bir insanın duyuları ise, bir sürücünün terbiyeli atları gibi dizginlere itaat eder.

«Bir insan tefrik etme melekesinden yoksunsa, zihni kararsız ve kalbi kötülüklerden alınmamışsa; asla amaca ulaşamaz ve bu sebepten tekrar tekrar yeniden doğuş ve ölüm çarkında döner durur. Ancak tefrik etme melekesine sahip, zihni kontrol altında ve kalbi bütün kötülüklerden arınmış olan kişi, amaca ulaşır ve bir daha dünyaya gelmez.

«Duyularına hükmedebilecek bir akla sahip olan kişi, yolun sonuna her yerde hazır ve nazır bulunan Tanrı Vishnu'nun ulu mekânına ulaşır.(***)

«Duyular nesnelerden. Nesneler zihinden, zihin akıldan, akıl egodan, ego görünmeyen tohumdan, bu görünmeyen tohum da sebepsiz sebep olan Tanrı Brahman'dan doğmuştur.

«Hayat yolunun ve var olan herşeyin sonu, aslına yani Tanrı'ya dönüşür. Her amacın sonu, Tanrıdır.

(*) Hind mitolojisinde, idrak organı zihindir. (Derleyen)

(**) Bu cümlelerin başka türlü bir ifadesi şudur: Ben kendisine ulaşacak kişiye aracı olacak kişiyi kendisi seçer. (Derleyen)

(***) yishnu; burada Tanrı Brahman'a müsavidir. (Derleyen)

«Herşeyin özünde gizli olan Tanrı, Atman, kendisini hiçbir varlığa göstermemiştir. Onu ancak, bilge kişinin aklı bulabilir.

«Bilge kişinin duyuları zihnine, zihni aklına, aklı benliğine, benliği de gerçek Beni, Atman'a itaat eder.

«Kalk. Uyan. Onu tanıyan bir öğreticiden hikmet öğren ve ONU BUL. Bilge kişiler, bu yol da yürümenin, bir usturanın keskin ağzı üzerinde yürümek kadar zor olduğunu söylerler.

«Atman; şekilsizdir, sessizdir, tatsız ve korkusuzdur, ölçülemez, hesaba gelmez, başlangıcı ve sonu yoktur, ebedidir, tabiatın ötesindedir. Onu tanıyan kişi, bütün ızdıraablardan ve ölümden kurtulur.»

Ölüm Meleğinin Nachiketa'ya açıkladığı bu ebedi gerçeği işiten ve öğrenen bilge kişi, Tanrı Brahman'ın cennetine ulaşmış bir kimsedir.

Bu sırrı, tam bir inançla, din ulularının meclisinde ve ölümlerin anısına yapılan törenlerde terennüm eden kişi, ölçsüz mükâfatlarla mükâfatlandırılır.

Ölüm Meleği:

«Mutlak varlık, duyuları dışa dönük olarak yaratmıştır. Bu sebepten, insan iç âlemine değil, dış dünyaya bakar. Çok ender olarak ölümsüzlüğü arayan bir kimse çıkar, iç âlemine bakar ve kendisini bulur.

«Tutkularının peşinden koşan cahil kişiler, herşeyin etrafını kuşatan ölüm tuzaklarına düşerler; fakat yok olmayı arayan bilge kişiler, geçici şeylerin peşinde koşmazlar.

«Kişi, Atman sayesinde görür, işitir, tad alır, koklar ve hisseder. Atman yani insanın gerçek Ben'i, Tanrı ile aynı varlıktır.

«Atman ölümsüzdür. Onu tanıyan kişi, herşeyi bilir.

«Kişi, uyku ve uyanık durumlarını, herşeyin içine yayılan Atman sayesinde yaşar. Ona ulaşmış bir kimse herşeyi bilir. Bütün ızdıraablardan kurtulur.

«Kişisel Ben, Atman ile herşeyin özündeki geçmişin, şimdinin ve geleceğin sahibi olan

evrensel Benin bir ve aynı varlık olduğunu bilen kişi, hiçbir şeyden korkmaz.

«Kendisini hayat olarak tezahür ettiren ölümsüz Ben, her kudretin kaynağıdır ve herşeyin özüne girip yerleşmiştir.

«Uyanık ruhların gece gündüz ibadet ettikleri ve adaklar sundukları herşeyi gören Tanrı Agni, tıpkı rahimdeki bir çocuk gibi, ateş çubukları içinde gizli olan ölümsüz bendir.

Güneşin doğmasını sağlayan, duyuların ve bütün tabiat kuvvetlerinin kaynağı olan, hiçbir şeyin aşamayacağı o Varlık, ölümsüz «bendir»(*)

«İç âlemde olan şeyler, dış âlemde de vardır. Dış âlemde var olan her şey, iç âlemde de vardır. Dış âlemde olan şeylerle iç âlemde olan şeyler arasında fark gören kişi, ilelebet ölümden ölüme gider.

(*) Bu cümle, kutsal Veda kitaplarında bahsedilen adak törenlerine işaret etmektedir. İsmi ateş anlamına gelen Tanrı Agni, ilham verici Tanrı'yı sembolleştirir. Birbirine sürtüldükleri zaman ateş hâsıl eden, ateş çubukları da, insanın kalbine ve zikrine delalet eder. (Derleyen)

«Kişi, mutlak Varlığa ancak arınmış bir zihin vasıtasıyla ulaşılabilir. Bütün evren de var olan sadece Tanrı'dır, Tanrıdan başka hiçbir şey yoktur. Evreni tek bir gerçek olarak görmeyen, çeşit çeşit gören kişi, ilelebet ölümden ölüme gider.

«Bir başparmak büyüklüğünde olan bu Varlık, kalbin derinliklerinde gizlidir.(*).O, zamanın, geçmişin ve geleceğin sahibidir. Ona ulaşan kişi, artık korku nedir bilmez. O varlık, ölümsüz Ben'dir.

«Bir başparmak büyüklüğünde olan bu Varlık, dumansız bir alev gibidir. Zamanın, geçmişin ve geleceğin, bugünün ve yarının sahibidir, ölümsüz Atman'la bir ve aynı Varlıktır.

«Bir dağın tepesine yağan yağmurun, dağın yamaçlarında akarsular halinde görülmesi gibi; Atman'nın çeşitli hallerini gören insanlar; bu görüntüleri bu şekilleri gerçek addederek, onların peşinden koşarlar.

«Temiz bir su, başka bir temiz suyun içine boşaltıldığı zaman, nasıl yine aynı safiyetini

muhafaza ederse; Tanrı'ya, evrensel Bene ulaşan kişisel Ben de aynı safiyetini muhafaza eder.

«Yedi kapısı olan bu beden şehri;(**)ebedî şuur sahibi, başlangıçsız Varlığın, Tanrının mekânıdır. Bu şehrin sahibini tefekkür eden kişi, ebediyen bütün ızdırablarından kurtulur ve hürriyete ulaşır. O kişi için artık yeniden doğuş ve ölüm mevcut olamaz. Çünkü bu şehrin sahibi, ölümsüz Ben'dir.

«Ölümsüz Ben; gökyüzünde parlayan güneş, boşlukta esen rüzgâr, ocakta yanan ateş, eve gelen misafirdir. O; bütün insanların, bütün varlıkların, bütün tanrıların ve eterin içine gizlenmiştir, gerçeğin olduğu her yeredir. Suda doğan balık, topraktan çıkan bitki, dağlardan akan akarsular hep O'dur. O; çeşitli görüntülere büründüğü halde, asla değişmeyen bir gerçektir, bir kudrettir.

«İnsanların ruhları ölüm olgusu ile bedenlerinden ayrıldıktan sonra, kişilerin hayatta iken yaptıkları işler ve akıllarının olgunluklarına göre, ya ana rahminde bekleyen varlıklara ya bitkilere ya da diğer hareketsiz nesnelere girerler.

«Kişi, aldığı soluk sayesinde değil, solunumu yaptıran Varlığın sayesinde yaşar. O varlık, kalbin derinliklerine gizlenmiş olan kudrettir.

«Nachiketa, şimdi sana ölümsüz Tanrı'dan ve insan öldükten sonra neler vuku bulduğundan bahsedeceğim.

«Biz uykuda iken uyanık olan, rüyalarımızı yaratan varlık Tanrıdır, Herşey O'nun sayesinde yaşar. Hiçbir varlık O'nu aşamaz. O saftır, kudretlidir, ölümsüzdür.

«Ateş nasıl ki tek bir varlık olduğu halde yaktığı her nesnenin şeklini alırsa, Atman da tek bir varlık olduğu halde içinde bulunduğu her nesnenin şeklini alır.

«Aynı şekilde, hava da nasıl tek bir varlık olduğu halde içine girdiği her nesnenin şeklini alırsa, Atman da tek bir varlık olduğu halde içinde bulunduğu her nesnenin şeklini alır.

(*) Bilge kişiler talebenin düşüncesini tek bir nokta üzerinde toplayabilmesine yardım etmek için «Ben»e isnad ettikleri ufacık mahdut boyut veriyorlar. (Derleyen)

(**) Yedi kapılı şehir, bedendir. Kapılan da; gözler, kulak delikleri ve diğer merkezlerdir. (Derleyen)

«Dünyadaki hiçbir kötülük, herşeyin içinde bulunan ve tek bir varlık olan Atman'a erişemez, çünkü O herşeyin üstündedir. Herşeyin özünün derinliklerinde tek bir bütün halindedir. Çokluğu yaratan O'dur. Onu kendi kalbinin derinliklerinde bulan kişi, ebedi huzur içindedir. Yalnız böyle bir insan huzur içindedir, başka hiç kimse değil.

«O aklın aklıdır. Hayattaki yegâne amaç olduğu halde, çeşitli amaçları yaratan yine Odur. Ebedi huzur sadece, Onu kendi özünde gören kişiye aittir, başka hiç kimseye değil».

Nachiketa:

«Ey Melek! İfadesi mümkün olmayan, ancak bilge kişilerin ulaşabildiği bu ulu Varlığı, Atman'ı nerede bulabilirim? Onun nuru kendinden midir, yoksa başka bir varlıktan mıdır?

Ölüm Meleği:

«Atman'ı ne güneş, ne ay, ne yıldızlar ne de yeryüzünde yakılan bir ateş aydınlatabilir. Aksine herşeyi aydınlatan, ışık saçan herşeye nurunu veren O'dur. Yeryüzündeki herşey Onun ışığını yansıtır.

«Bu evren, kökü yukarıya dalları da aşağıya doğru olan ebedî bir ağaçtır. Bu ağacın kökü Tanrıdır. Var olan üç dünya O'nun içindedir(*). Hiç kimse O'nu aşamaz.

«Bütün bu evreni yaratan O'dur, her şey O'nun içinde hareket eder. O, gökyüzünden düşen yıldırım gibi korkunç ve kudretlidir. Buna rağmen, Ona ulaşan kimselerin bütün korkuları yok olur.

«Ateş O'nun korkusuyla yanar, güneş O'nun korkusuyla ışık saçar, yağmur O'nun korkusuyla eser ve ölüm O'nun korkusuyla öldürür.

«Şayet insan ölmeden, ruhu bedenini terketmeden önce, Tanrı'ya ulaşamazsa; başka bir bedenle tekrar dünyaya gelmeye mecburdur.

«Tanrı; kişinin ruhunda sanki aynadaki bir görüntü gibi, cennette ışığın karanlıktan

ayırdedilmesi gibi, ruhlar âleminde rüyadaki bir görüntü gibi (**), melekler âleminde de suyun içinde yansıyan bir görüntü gibi idrak edilir.

«Duyuların muhtelif nesnelere göre farklı menşei vardır. Duyular, uyanıklık durumundaki gibi faal veya uyku durumundaki gibi âtıl olabilir. Onları, değişmeyen Benden ayrı varlık olarak tanıyan kişi, ızdıraablardan kurtulur.

«Duyuların üstünde zihin, zihin üstünde akıl, aklın üstünde ego ve egonun üstünde tezahür etmemiş tohum İlk Sebep vardır.

«Ve Tanrı da, bu tezahür etmemiş tohumun ötesindedir. Onu tanıyan kişi, hürriyete ve ölümsüzlüğe ulaşır.

«Hiç kimse Tanrıyı gözle göremez, çünkü O'nun görülür bir şekli yoktur. Tanrı ancak, kendini kontrol eden ve düşüncenin derinliklerine dalan kişinin kalbinde ortaya çıkar. Ve O'nu tanıyan kişiler ölümsüz olurlar.

(*) Bu üç dünya; gökyüzü, yeryüzü ve yerdeki dünyalardır. (Derleyen)

(*) Ruhlar âlemi; hayatta iken yapmış oldukları iyiliklerin mükâfatını görmüş, fakat yeniden doğuşa mahkûm olan ölülerin, ruhlarının beklediği âlemdir. (Derleyen)

«Zihin ve bütün duyular sükûna kavuştuğu, akıl tek bir amaç üzerinde tespit edildiği zaman, en yüksek duruma ulaşılmıştır. Bilge kişiler öyle söylerler.

«Yoga; zihini ve duyuları kontrol etme ilmidir. Zihnini ve duyularını kontrol edebilen kişi, yanılgıdan kurtulmuştur.

«Bu kontrol, bu sükûnet, yanılgıdan kurtulamamış bir kimsede kati ve gerçek değildir, geçici bir durumdur.

«Tanrı; kelimelerle ifade edilemez, göz O'nu göremez, zihin O'nu kavrayamaz. O'nu, ancak Varlığına inanan kişi bulur. İnanmayan bir kimsenin, O'nu bulmasına hiç bir imkân yoktur.

«Brahmanoğlunda iki ben vardır. Bunlardan biri, şahsiyet olarak tanımlanan ve sathî olan görüntü ben; diğeri ise varlığın özünde gizli olan, Gerçek Ben (Atman) dır. İnsanın, gerçek

varlığı, gerçek kişiliği bu bendedir. Kişi, kendi gerçek varlığı olarak, daima bu gerçek beni kabul etmelidir. Böyle bir kimse, gerçek benin, gerçek varlığının bütün mahiyetini öğrenir.

«Kutsal metinlerde öğretilen en büyük gerçek şudur : 'Kalbindeki cehalet düğümü çözülmüş ve arzu ateşi sönmüş olan ölümlü kişi, ölümsüz olur!'

«Kalbden çıkarak bedenin içine yayılan yüzbir tane damar vardır. Bunlardan biri, beyindeki bin yapraklı Lotus'a gider (*). Şayet bir insan öldüğü zaman, hayatî kuvveti bu damarın içinden geçerse, o kişi ölümsüzlüğe ulaşır; fakat başka bir damarın içinden geçerse, o zaman kişi aynı veya başka bir ölümlü plana gider, bu sebeple doğuş ve ölüm çarkına bağlı kalır.

«Tanrı, her varlığın özünde gizlenmiş olan gerçek bendir. Gerçeğin peşinde olan kişi, tıpkı bir kamışın içindeki özün çıkarılması gibi, gerçek beninin bedenden tamamiyle ayrı bir varlık olduğunu idrak etmeye çalışmalıdır. Saf ve ölümsüz olan bu beni tanı ve Onu bulmaya çalış.»

Ölüm Meleğinden bu bilgiyi ve Yoga ilminin bütün kaidelerini öğrenen Nachiketa, dünyanın bütün pisliklerinden arınarak ölümden kurtuldu ve Tanrı'ya ulaştı. Gerçek Benini tanıyan, bulan herhangi bir bilge kişi de aynı hedefe ulaşacaktır.

OM...Huzur, huzur, huzur.

(*) Bin yapraklı lotus, insan bedenindeki yedi ruhî merkezden (Chakra) biridir. (Derleyen)

II -ISHA UPANIŞAD

dünyadaki hayat ile ruh âlemindeki hayat, birbirine zıt şeyler değildir. Çalışma hayatı Tanrı bilgisine zıt bir yaşantı değildir, aksine, tutkusuz olarak yapılan her faaliyet, bu bilgiye ulaşmak için bir vasıtaadır. Diğer taraftan, terk ve feragat, egodan, bencillikten terk ve feragât etmedir. Yoksa hayattan değil. Çalışmanın ve feragâtın amacı, içteki Atman'ı ve dıştaki

Tanrı'yı tanımak ve onların ayniyetini idrak etmektir. Atman, Tanrı'nın kendisidir. Ve Tanrı herşeydir.

Gördüğümüz herşey, Tanrı ile doludur.

Görmediğimiz şeyler de Tanrı ile doludur.

Var olan herşey, Tanrının tecellisidir.

Herşey O'ndandır, ancak O daima aynıdır.

OM Huzur, huzur, huzur.

Tanrı, evrende var olan herşeyin özündedir. Gerçek olan yalnız O'dur. Bundan dolayı, boş görüntüleri bırakarak, sadece O'na karşı sevgi duyun. Hiç kimsenin zenginliğine göz dikmeyin.

Ancak, dünyevi işlerini herhangi bir tutkusu olmadan yapan ve o işlerin sonunda meydana çıkacak sonuçlara karşı herhangi bir sevgi duymayan kişi, Yüzyıl yaşamaya layıktır.

Güneşleri olmayan, karanlıklarla örtülü dünyalar vardır. Hayatta iken gerçek benini yani Atman'ı tanımayan cahil kişiler, öldükten sonra bu dünyalara giderler.

Atman tek bir varlıktır. Hareketsiz olduğu halde, düşünceden daha süratle hareket eder. Duyular O'na yetişemez. Hareketsiz olduğu halde, süratle giden herşeyi geçer. Herşeye

can veren soluğu, üfleyen O'dur.

Atman, hareket etmez fakat cahil kişiler O'nun hareket ettiğini zannederler. Çok yakındır, fakat cahil kişilerden çok uzaktır. Herşeyin hem içinde hem de dışındadır.

Kendinde, (Atman'da) bütün varlıkları ve bütün varlıklar da kendini gören kişi, hiç kimseden nefret etmez.

Aydın bir ruh için, herşey Atman'dır. Bu birliği her- yerde gören bir insan için, herhangi bir yanlışlığı veya herhangi bir ızdırab nasıl mevcut olabilir?

Atman her yerdedir, kendisine hiçbir kötülüğün ulaşamadığı, etsiz, kemiksiz, bedensiz, saf, nurlu, kusur ve noksanlardan arık bir Varlıktır. Gören, düşünen Odur. Kendiliğinden mevcuttur, var olan herşeyin ötesindedir. Başlangıçsız zamandan beri süregelen, bu evren düzenini yaratan O'dur.

Kendilerini sadece dünya hayatına adanmış olan kişiler, karanlıkta kalmaya mahkûmdurlar. Sadece tefekkür hayatına dalmış kişiler de aynı durumdadır. Sadece dünya hayatı veya sadece tefekkür hayatı, kişiyi birbirinden tamamiyle farklı sonuçlara ulaştırır. Bilge kişilerden, biz böyle işittik.

Hem dünya yaşantısını hem de ruhî hayatı bir arada sürdüren kişiler ise, dünya hayatı ile ölümü yenerler, düşünce hayatı ile de ölümsüzlüğe ulaşırlar.

Sadece tabiat bilgisine inanan kişilerle, sadece tabiatüstü bilgisine inanan kişiler de karanlıklarda kalmaya mahkûmdurlar. Bilge kişilerden, biz böyle işittik.

Hem tabiat bilgisine hem de tabiatüstü bilgisine sahip kişiler, tabiat bilgisiyle ölümü yenerler, tabiatüstü bilgisiyle de ölümsüzlüğe ulaşırlar.

Ey Güneş! Senin altın küren, gerçeğin şehresini örtmekte. O gerçek isterse, ihtişamını göstermek için, seni ortadan kaldırır.

Ey herşeyi aydınlatan Güneş! Ey herşeyi besleyen, herşeyi gören ve kontrol eden, bütün yaratıklar için hayat kaynağı olan Varlık! Işığını tut ki, lütfun ile senin kutsal şeklini görebileyim. Çünkü o şeklin içindeki varlık Benim.

Ruhum herşeyin içindeki o ruha karışıp kaybolacak, bedenim de kül olacak. Ey zihin,

Tanrıyı hatırla. Geçmişteki işlerini hatırla. Tanrıyı hatırla. Geçmişte yaptıklarını hatırla.

Ey kutsal ateş! Bizi refaha kavuştur. Sen, bizim yaptığımız herşeyi bilirsin. Bizi günahın aldatıcı cazibesinden koru. Sana tekrar tekrar selâm olsun (*).

(*) Bu ve bundan önceki cümle, ölüm dışında söylenen bir duadır. Hatta bugün dahi bu dualar Hintlilerin cenaze törenlerinde kullanılmaktadır. Geçmişte yapılan işler, bedenî terk eden ruhun beraberinde gittiğinden ve ruhun sonraki bedenleşmesinin karakterini tayin ettiğinden dolayı, zihnin geçmişteki işlerini hatırlaması ikaz edilmiştir. (Derleyen)

III -KENA UPANIŞAD

Tabiata ve insana ait her faaliyetin ardındaki kudret, Tanrının kudretidir. Bu gerçeği
bilmek,
ölümsüz olmaktır.

Sözüm, soluğum, gözlerim, kulaklarım ve
Bütün uzuvlarım sükûna kavuşsun,
Bütün duyularım arınsın ve kuvvetlensin.
Brahman kendini bana gösterson.
Asla ne ben Brahmahı, ne de Brahman beni reddedebilir.
Onunla ben ve benimle O, daima beraber olalım.
Upanişadların kutsal gerçeği
Daima Brahman'a bağlı olan ben kuluna görünsün.
OM ... Huzur, huzur, huzur.

Zihin kimin emriyle düşünür? Bedeni yaşatan kimdir? Dili konuşturan kimdir? Şekil ve renkleri görebilmek için göze, sesleri duyabilmek için kulağa hükmeden o nurlu Varlık kimdir?

Atman, kulağın kulağı, sözün sözü, aklın aklıdır. Gözün gözü, soluğun soluğu da O'dur. Bilge kişi, bu hayatı terkederken, Atman'ın zihin ve duyularla hüviyetlendirilmesini terkederken, Atman'ın Brahmanla kişinin gerçek Beninin evrensel Ben ile bir ve aynı varlık olduğunu idrak ederek, ölümsüz olur.

Göz O'nu göremez, dil O'nu ifade edemez, zihin O'nu kavrayamaz. O'nu, bu vasıtalarla ne öğrenebiliriz nede öğretebiliriz. O, bilinen ve bilinmeyen herşeyin ötesindedir.

Bilge kişiden, biz böyle işittik.

Dil O'nu anlatamaz, ancak dile konuşma yeteneğini veren O'dur. Göz O'nu göremez, çünkü göze görme yeteneğini veren de O'dur. Kulağa işitme yeteneğini veren O'dur. Soluk da ancak O'nun sayesinde alınır. Tanrıyı, bu şekilde tanı.

İnsan bedenindeki bütün organlara hassalarını veren Tanrı'dır. O'nun varlığı olmasa,

organlar hiçbir fonksiyon gösteremez.

Tanrının gerçeğini bildiğini zannediyorsan, bil ki O'nu yeteri kadar tanıımıyorsundur. Kendin ve diğer varlıklar içinde Tanrı olarak kabul ettiğin şey, Tanrı değildir. Bu sebepten, Tanrı gerçeğinin ne olduğunu öğrenmen gerekir.

Ben kendim, Tanrı'yı gereği gibi ne tanıdığımı ne de tanımadığımı söyleyebilirim! Tanrı'yı en iyi şekilde tanıyan kişi, ancak bu cümlemin anlamını anlayan kimsedir.

Tanrı'yı tanıdığını zanneden kişi yanılır çünkü Tanrı her türlü bilginin ötesindedir. Sadece bu gerçeği bilen kişi, Onu tanır. Cahil kişiler Onun bilinebileceğini zannederler.

Her türlü faaliyetin ötesinde Tanrının var olduğunu idrak eden kişi, ölümsüzlüğe ulaşır. Kişi, Tanrı bilgisi sayesinde kudret sahibi olur ve yine bu bilgi sayesinde ölümü yener.

Tanrı'yı, hayatta iken idrak eden kişi, kutsal bir kimsedir. Onu idrak eden kişi, hayattaki en büyük kaybından dahi herhangi bir üzüntü duymaz. Her varlığın içindeki Atman'ın, Tanrı Brahman'la bir ve aynı Varlık olduğunu idrak eden bilge kişiler, bu hayatı terk ederlerken ölümsüz olurlar.

Bir vakitler, Tanrılar şeytanlara karşı bir zafer kazandılar. Ve bu zaferi Tanrı Brahman'ın sayesinde kazandıkları halde, aşırı derecede gurura kapılarak, «Düşmanlarımızı biz yendik o halde şan ve şeref bizimdir» diye düşündüler.

Tanrı Brahman, onların bu kibirlerini görerek önlerine çıktı. Fakat Tanrılar Onu tanımadılar.

Bütün Tanrılar bir araya gelerek, birbirlerine bu yabancı Ruhun kim olduğunu sordular. Ve O'nun mahiyetini öğrenmesi için ateş Tanrısına (Agni) başvurdular.

Ateş tanrısı onların bu isteklerini kabul ederek, bu yabancı Ruha yaklaştı. Yabancı Ruh ona: «Sen kimsin?» dedi.

«Ben, bütün varlıkların tanıdığı, Ateş Tanrısıyım» «Nasıl bir kudrete sahipsin?» «Ben yeryüzündeki herşeyi yakabilirim.» Yabancı Ruh, onun önüne bir saman çöpü koyarak;

«Bunu yak» dedi. Ateş tanrısı, bütün kudretiyle saman çöpünün üzerine nüfuz etti, fakat onu yakamadı ve korkuya kapılarak diğer tanrıların yanına kaçtı:

«Bu esrarengiz Ruhun kim olduğunu anlayamadım» Bunun üzerine, tanrılar bu görevi Rüzgâr Tanrısına verdiler. Rüzgâr Tanrısı, yabancı Ruha yaklaştığı zaman, Ruh ona:

«Sen kimsin?» dedi.

«Ben herkesin tanıdığı Rüzgâr Tanrısıyım.» «Nasıl bir kudrete sahipsin?»

«Ben, yeryüzündeki herşeyi uçurabilirim.» Ruh, onun önüne de bir saman çöpü koyarak:

«Bu çöpü uçur» dedi. Rüzgâr Tanrısı, bütün kudretiyle saman çöpünün üzerine tesir etti, fakat onu kımıldatmayı dahi başaramaması üzerine korkuya kapılarak diğer tanrıların yanına kaçtı:

«Bu esrarengiz Ruhun kim olduğunu ben de öğrenemedim» dedi. O zaman, tanrılar bu işi kendilerinin başaramayacaklarını anlayarak, en büyükleri olan Gök Tanrısına (Indra) başvurdular. «Ey yüce Varlık, Bu yabancı Ruhun kim olduğunu biz öğrenemedik, bu işi ancak sen başarırsın» dediler.

Gök Tanrısı «pekâlâ» diyerek, karanlığı yabancı Ruhun yanına götürdü. Lâkin yabancı Ruh ortadan kaybolarak, O'nun bulunduğu yerde güzellikte eşi bulunmayan Hikmet Tanrısı (Uma) belirdi.

Gök Tanrısı: «Bize görünen bu yabancı Ruh kimdi?» diye sordu.

«Bu yabancı Ruh, Tanrı Brahman idi. Sizler, sahip olduğunuz şan ve şerefi kendi kendinize değil, Onun sayesinde kazandınız.»

Bundan sonradır ki Gök Tanrısı, Rüzgâr Tanrısı ve Ateş Tanrısı, kendilerine görünen bu yabancı Ruhun, Tanrı Brahman olduğunu anlamaya başladılar.

Bu üç Tanrı, Tanrı Brahman'ın yanına kadar yaklaştıklarından dolayı Onu diğer tanrılardan daha önce tanıdılar ve bu nedenle öteki tanrılardan daha üstün oldular.

Gök Tanrısı, Brahman'a en fazla yaklaşan tanrı olduğu için ve O'nu en önce tanıyan olduğu için, diğer bütün tanrılardan en yüksek olanıdır.

Bu hikâyede verilen ders şudur: Bir şimşegin ani parıltısında olsun veya gözlerin parıltısında olsun, görülen her kudret Tanrının kudretidir.

Zihnin düşünme, hatırlama ve arzu etme kudreti de, Tanrının kudretidir. Bundan dolayı, kişi gece gündüz Tanrıyı düşünmelidir.

Tanrı, her varlığın içindeki iyiliktir, faydadır. Tanrı'yı bu şekilde düşün. Böyle bir insan, diğer bütün varlıkların saygı gösterdiği bir kimse olur.

Bir Talebe:

«Efendim, bana Tanrı bilgisini daha fazla öğret.» Öğretici:

«Sana, gizli bilgiyi öğrettim. Tanrı bilgisinin kökü; sadelik, kendini kontrol ve her işin tutkusuz olarak yapılmasıdır. Kutsal Vedalar bu bilginin dallarıdır. Gerçek ise, onun ruhudur.»

OM ... Huzur, huzur, huzur.

IV -PRASNA UPANIŞAD

İnsan; hayatî soluk, düşünce, duyular ve hareketlerden müteşekkil bir varlıktır. Bu unsurlar, Atman'dan zuhur ederler ve eninde sonunda, bir akarsuyun denize karıştığı zaman kaybolması gibi, Atman'a karışarak ortadan kaybolurlar.

OM...

Kulaklarımızla, iyi olanı işitelim.

Gözlerimizle, iyi olanı görelim.

Bedenimizin bütün kuvvetiyle, sana ibadet edelim.

OM ... Huzur, huzur, huzur.

OM ... Selâm sana, ey ulu Atman!

Tanrı gerçeğini arayan Sukesha, Satyakama, Gargya, Kousalya, Bhargava ve Kabandhi adındaki talebeler, tam bir inanç ve teslimiyetle, bilge Pippalada'nın huzuruna çıktılar.

Bilge Pippalada: «Bir yıl müddetle benim yanımda kalın. Bütün kötülüklerden arının, oruç tutun ve inancınızı kuvvetlendirin; ondan sonra bana istediğiniz soruyu sorun.» dedi.

Ve bir yıl sonra, Kabandhi onun huzuruna çıktı: «Efendim, bütün bu yaratıklar, nereden geldiler?» «Bilge Pippalada: Sahibi, muhtelif yaratıkları meydana getirecek hayat kuvveti canı (Brana) ve şekil verici unsuru Maddeyi (Rayi) yarattı.

«Hayat kuvveti, güneş; şekil verici unsur, aydır. «Kaba ve lâtif bütün bu evren, madde ile birdir. Bu sebepten, madde her yerde mevcuttur.

«Aynı şekilde, bütün evren can ile de birdir. Çünkü güneş yeryüzünün her yanına yayılır ve

oralarda bulunan bütün yaratıklara hayat ve enerji verir.

«Her şeklin varlığını ortaya çıkaran güneş, evrenin ruhudur. Herşeye hayat veren, herşeyi aydınlatan ışık O'dur.

«Her şeklin varlığını ortaya çıkaran, çevresine nur saçan, herşeyi bilen ve herşeyi aydınlatan bu Varlığı tanıyan bilge kişi de, tıpkı bir güneş gibi, herşeyi aydınlatır ve her yere ulaşır.

«Hayat kuvveti ve madde, bir araya gelerek, seneyi meydana getirirler. Güneşin biri kuzeye biride güneye doğru olmak üzere iki yolu vardır. İnsan, ölümden sonra bu iki yoldan birinden gider.

«Dinî törenlerin yerine getirilmesinin, fakir kimselere sadaka vermenin ve soylarını idame ettirmenin hayattaki en büyük başarılar olduklarını kabul ederek, bunlarla tatmin olan kimseler, güney yolundan ay dünyasına giderler ve zamanları dolduktan sonra, yeni bir doğuşla yeryüzüne dönerler.

«Kendine hâkimiyet, arınma, inanç ve bilgi vasıtasıyla gerçek Beni arayan kimseler ise, kuzey yolundan güneş dünyasına giderler.

«Hayat kuvveti (güneş, her enerjinin kaynağıdır. Ölümsüzdür, korkunun ötesindedir, en son amaçtır. Ona ulaşan kişi için artık ne ölüm ne de yeniden doğuş vardır.

«Bazı kişilere göre, güneş gökyüzünün ötesinde yaşayan ve yeryüzüne yağmur gönderen, dört ayaklı (mevsim) ve oniki bedenli (ay) koruyucumuzdur. Bazı kişilere göre de, dört tekerlekli (mevsim) ve yedi atlı (güneşin yedi rengi) bir arabada giden zaman gösterici, sene adındaki varlıktır.

«Hayat kuvveti ve madde, bir araya gelerek ayı meydana getirirler. Ayın aydınlık tarafı hayat kuvveti; karanlık tarafı da maddedir. Bilge kişiler ibadetlerini, ayın aydınlık tarafında, bilgiye; ahmak kişiler de karanlık tarafında cehaletle yerine getirirler.

«Yine hayat kuvveti ve madde, bir araya gelerek gündüz ve geceyi meydana getirirler. Gündüz, hayat kuvveti; gece de maddedir. Eşiyle gündüz vakti çiftleşen insanlar, hayat kuvvetini boşa sarf ederler; geceleyn çiftleşen kişiler ise, bu kuvveti muhafaza ederler.

«Hayat kuvveti ve madde, besindir. Tohum, besinden; bütün yaratıklar da tohumdan doğarlar.

«Bir yaratık olan bu dünyaya tapan insanlar, hayatın ve maddenin verebileceği herşeyi elde ederler. Bunun aksine, kendine hâkimiyetini, safiyetini ve inancını kuvvetlendirmeye çalışan kimseler ise, Tanrı'nın mekânına, cennete ulaşırlar.

«Hilekâr, yalancı ve ikiyüzlü insanlar asla, cennete ulaşamazlar».

Bhargava :

«Aziz Efendim, bu bedenin dağılmasını önleyen, onu bir bütün halinde tutan kuvvetler nelerdir? Bu kuvvetlerden en büyüğü hangisidir? Ona hayat veren kuvvet hangisidir?»

«Bedenin dağılmasını önleyerek, onu bir bütün halinde tutan kuvvetler: Bedeni teşkil eden beş unsur, eter, hava, su, ateş, toprak ve bunların yanı sıra konuşma melekesi, zihin, göz, kulak ve diğer duyu organlarıdır. Bir keresinde, bu kuvvetler kendilerini öven bir iddiada bulundular: "Bedeni bir bütün halinde tutan ve idame ettiren kuvvet bizleriz" dediler. Bunun üzerine, bu kuvvetlerin en büyüğü olan Can (hayat kuvveti), onların bu iddialarını reddetti: "Kendinizi aldatmayın, bedeni tek bir bütün halinde tutan ve idame ettiren kuvvet, yalnız benim."

«Ve Can kuvveti bu tezini ispatlamak için, bedeni terk edecekmiş gibi ayağa kalktı; o zaman diğer kuvvetler, Can kuvveti bedeni terk ederse, kendileri de onunla gitmeye mecbur olduklarını idrak ettiler. Ve Can kuvveti tekrar yerine oturduğu zaman, onlar da yerlerinde kaldılar. Bu, tıpkı, bir kraliçe arı kovandan çıktığı zaman onun peşinden diğer arıların da çıkmasına ve kraliçe kovana döndüğü zaman, diğer arıların da geri dönmelerine benzer.

«Ateşte yanan, güneşte ışık saçan kuvvet, hayat kuvvetidir. Yağmur, hava, toprak, görünen ve görünmeyen herşey hayattır. Hayat (Can), ölümsüzdür.

«Evrende var olan herşey, bir tekerleğin poyrasındaki çubuklar gibi, hayata bağlıdır. «Ey

Can! Ey var olan herşeyin sahibi! Rahimde kimıldayan ve tekrar doğan varlık sensin.

«Tanrılara sunulan takdimleri, onlara ulaştırın sensin. Duyu organlarına fonksiyonlarını

veren kuvvet sensin.

«Ey Can, Ey hayat! Yaratıcı, yok edici ve koruyucu Varlık sensin. Gökyüzünde hareket eden güneş ve yıldızların hükümdarı sensin.

«Ey Can! Bütün yaratıklar, senin yağdırdığın yağmur sayesinde beslenirler. «Sen var olan herşeyin babası, herşeyin sahibisin. Safiyetin kendisisin. Sözdeki, gözdeki, kulaktaki ve kalpteki kuvvet, hep senin kuvvetindir.

«Ey Can! Evrende var olan herşey, sana tâbidir. Sen bizi koru. Bize hikmet ve ferahlık ver. Bir anne çocuklarını nasıl korursa, sen de bizi öyle koru.

Kousalya :

«Efendim, Can kuvvetini kim yaratmıştır? Bu kuvvet bedene nasıl girer? Kendisini bedeninin muhtelif yerlerine dağıttığı halde, varlığını nasıl idame ettirir? Bedenden nasıl çıkar? Bedenin içinde ve dışında oluşan faaliyetleri nasıl duyar? Bedeni, duyuları ve zihni nasıl tek bir bütün halinde tutar?»

Pippalada :

«Kousalya! Çok zor sorular sormaktasın. Fakat gerçek bir samimiyetle Tanrı gerçeğini arayan bir insansın; bu nedenle sorularına cevap vermem gerekir.

«Can, gerçek Ben (Atman) dan doğmuştur. Can ve gerçek Ben, insanla gölgesi gibi birbirlerinden ayrılmaz şeylerdir. Can, geçmiş yaşantılardan süregelen zihnî arzuların tatmine, bir doyum noktasına ulaşabilmeleri için doğum esnasında bedene girer.

«Nasıl ki, bir hükümdar, memleketinin farklı sahalarının yönetimini farklı idarecilere tahsis eder, aynı şekilde, Can kuvveti de bedeni, beş ayrı sahada, farklı isimler ve farklı fonksiyonlar altında yönetir.

«Kendisi Prana adıyla, göz, kulak, ağız ve burundadır; ikincisi Apana adıyla, ifrazat ve cinsiyet organlarını yönetir; üçüncüsü Samana adıyla göbektir, sindirim ve özümleme fonksiyonlarını yönetir.

«Gerçek Benin (Atman) mekânı, kalptir. Kalpten bedenin içine doğru yayılan yüzbin tane damar çıkar. Bu damarların her birinden yüzer tane ve yine bunların hepsinden yetmişiki bin tane daha küçük damarcık çıkar. Bütün bu damarcıkların içinde hareket eden Can kuvvet, Vyana'dır.

«Beşincisi, omuriliğin ortasındaki kanaldan geçen Udana adındaki Can kuvvetidir. Bu kuvvet, ölüm anında omurilik kanalının üst tarafından çıkarak, erdemli kişiyi daha yüksek bir âleme götürür veya alt taraftan çıkarak günahkâr kişiyi daha aşağı bir âleme götürür, hem erdemli hem de günahkâr olan kişiyi ise, yeni bir doğuşla tekrar bu dünyaya getirir.

«Evrenin Canı, güneştir. Güneşin varlığı, insan gözündeki Prana'nın görme fonksiyonuna yardım etmek içindir. Toprak kuvveti, insandaki Apana kuvvetini besler. Güneşle yeryüzü arasındaki eter, Samana'dır. Ve herşeyi kuşatan hava, Vyana'dır. Ateş, Udana'dır ve bu nedenle beden sıcaklığı kaybolan kişi, ölür. Ölen kişinin duyuları zihine karışıp kaybolur ve o kimse yeni bir doğuşla tekrar hayata gelir.

«Kişinin ölüm anındaki düşüncesi, Udana ile birleşerek, o kimseyi lâıyk olduğu bir âlemde tekrar hayata getirir.

«Can kuvvetini burada açıkladığım şekilde tanıyan bir kimsenin soyu asla kaybolmaz. Böyle bir insan, hayatın anlamını öğrenmiş ve ölümsüzlüğe ulaşmış bir kimsedir.

«Yaşlı bilgeler şöyle derler: Can kuvvetini, onun kaynağını, bedene nasıl girdiğini, bedenin muhtelif yerlerine dağılmış olduğu halde varlığını nasıl idame ettirdiğini ve bu yerlerdeki fonksiyonlarını bilen bir insan, ölümsüzlüğe ulaşır.»

Gargya :

«Ey öğretici! Bir insanın bedeni uyuduğu zaman, bedenin içindeki uyuyan, uyanık olan veya rüya gören varlık kimdir? Sevinç duyan kimdir? Ve duyular, kimin yönetimi altındadır?

Bilge Pippalada :

«Nasıl ki, güneş battığı zaman ışınlarını kendi ışık küresinde toplar ve doğduğu zaman tekrar dış âleme gönderirse; duyular da zihinde toplandıkları zaman kişi göremez, işitemez, koku alamaz, tad alamaz, temas duyamaz, konuşamaz, anlayamaz ve zevk duyamaz. Ve bizler, bu durumdaki bir insanın uyuduğuna hükmederiz.

«İnsan bu durumda iken, bedende uyanık olan kuvvet Candır ve zihin Atman'a daha çok yaklaşmıştır.

«Rüya görme durumunda, zihin geçmişteki izlenimlerini yeniden yaşar. Görmüş olduğu şeyleri, tekrar görür; işittiği şeyleri tekrar işitir; çeşitli yerlerde duyduğu zevkleri, tekrar duyar. Daha önce görülmüş veya görülmemiş, işitilmiş veya işitilmemiş, zevk duyulmuş veya duyulmamış, gerçek veya hayâl olan herşeyi görür. Evet, zihin rüya görme durumunda, herşeyi görebilir.

«Zihin derin uykuya daldığı zaman, artık rüya görmez ve Atman'ın sevinci içinde kaybolur.

«Oğlum! Evrende var olan herşey, kendi özlerinde gizli olan gerçek Ben Atman'a yani Tanrı'ya doğru hareket halindedirler.

«Gerçekte, gören, işiten, koku alan, tad alan, düşünen, bilen, hareket eden tek varlık, Atman'dır.

«Can kuvvetini, zihini, duyuları ve bütün elementleri kapsamına alan gerçek Ben Atman'ı tanıyan kişi, evrendeki herşeyi bilir ve her varlığın özünde bulunan ve kendi Atmanı ile aynı olan Varlığı idrak eder.»

Satyakama :

«Muhterem Efendim! Şayet bir kimse bütün ömrü boyunca, OM hecesi üzerinde tefekkür ederse, böyle bir insanın ölümden sonra ulaşacağı mükâfat nedir?»

Pippalada :

«Satyakama! OM hecesi, kişisel (şartlanmış) veya evrensel (şartlanmamış) Bendir. Ve bilge kişi bu hece üzerinde tefekkür ederek, bunlardan birine ulaşır.

«Şayet kişi OM (AUM) hecesinin sadece 'A' harfi üzerinde tefekkür ederse, ölümünden kısa bir müddet sonra yeni bir doğuşla tekrar yeryüzüne döner. Şayet o kimse Rig-Vedayı okumuşsa, büyük, sade, kendini kontrol eden ve Tanrıdan korkan bir kişi olarak doğar.

«Şayet kişi iki harf (A,U) üzerinde tefekkür ederse ve Yajur Veda'yı okumuşsa ay

dünyasına gider ve orada hayatta iken yaptığı iyi işlerin mükâfatını gördükten sonra tekrar yeryüzüne döner.

«Tanrının simgesi olan OM hecesini bütün harfleriyle (A,U,M) tefekkür eden kişi, ölümden sonra güneşin nuru ile birleşir. Tıpkı bir yılanın eski derisini değiştirmesi gibi, bütün kötülüklerden arınır. O nurun ve Sama Veda'nın yardımıyla, Tanrının mekânı olan Cennete ulaşır ve orada her varlığın özünde gizli olan Tanrıyı idrak eder.

«Rig-Veda kişiyi tekrar yeryüzüne getirir; Yajur Veda kişiyi gökyüzüne ulaştırır; Sama-Veda ise kişiyi sadece peygamberlerin bildiği bir dünyaya ulaştırır. Bilge kişi OM hecesinin yardımıyla oraya ulaşır. Korkunun, ölümün ötesine, Tanrıya ulaşır.»

Sukesha :

«Efendim! Bir zamanlar Kosala prensi Hiranyanabha, bana şu soruyu sormuştu: 'Sukesha, Tanrıyı ve onun onaltı safhasını biliyor musun?' Ve ben bu soruya herhangi bir cevap vermemiştim. Bu sorunun cevabını siz verir misiniz? Tanrı nerededir? Ve O'nun onaltı safhası nelerdir?»

«Oğlum! Tanrı ve O'nun on altı safhası, bu bedenin içindedir.

Tanrı kendi kendine düşündü: 'Yarattığım herşeyin içine girdim. Beni onlara bağlı tutan ne var? Onlardan herhangi birinin içinden çıktığım zaman, benimle beraber çıkan ve ben içinde kaldığım zaman benimle beraber kalan ne var?' Böyle düşünerek, hayat kuvveti Canı (Prana) yarattı; Candan arzuyu; arzudan eteri, havayı, ateşi, suyu, toprağı, zihini, duyuları ve besini; besinden hayatiyeti, zahitliği, yapılan işleri (Karma), Vedaları, adak törenlerini ve bütün dünyaları yarattı. Ondan sonra, bu dünyalardaki isimleri yarattı. Ve böylece yarattığı elementlerin sayısı onaltı oldu.

«Nasıl ki, ırmaklar amaçları olan denize ulaştıkları zaman, ona karışırlar, isim ve şekillerini kaybeder, insanlar da sadece denizden bahsederlerse; bu onaltı elementte, kendilerini yaratan Tanrıya ulaştıkları zaman O'na karışıp kaybolurlar, isim ve şekillerini kaybederler; insanlar da sadece Tanrı'dan bahsederler, işte kişi bu mertebeye ulaştığı zaman, ölümsüz olur.

«Yaşlılar derler ki Tanrı bir tekerleğin poyrası, on altı elementte bu poyradan çıkan

Çubuklar gibidir. Tanrı, bilginin hedefidir. Onu bil ve ölümün ötesine ulaş.»

Ve bilge Pippalada konuşmasını řu sözlerle bitirdi: «Sizlere Tanrı hakkında söylenebilecek herşeyi anlattım. Bunun ötesinde hiçbir şey yoktur.»

Gerçek arayıcıları bu büyük bilgenin karşısında saygıyla eildiler «Sen bizim gerçek babamızsın. Bizi cehalet denizinin ötesine ulaştırdın» dediler.

«Ey Büyük Bilge! Sana ve bütün büyük bilge kişilere selâm olsun!»

V -MUNDAKA UPANIŞAD

Çeşit çeşit olan nesneler, sadece Tanrının tezahürleridir. Bu sebeple, sadece nesneleri tanımak yeterli değildir. Aynı şekilde, insanların bütün faaliyetleri de sadece evrensel yaratılış seyrinin safhaları olduklarından dolayı; sadece faaliyet göstermekte, yeterli değildir.

Bilge kişi, bilgi ile hikmet arasındaki farkı ayırdedebilmelidir. Bilgi, nesnelere, faaliyetlere ve ilişkilere ait bir şeydir. Hikmet ise, sadece Tanrıya ait bir şeydir ve O, daima bütün nesnelerin, faaliyetlerin ve ilişkilerin ötesindedir. Yegâne hikmet, Onunla birleşmektir.

OM ...

Kulaklarımızla, iyi olanı işitelim.

Gözlerimizle, senin adaletini görelim.

Bedenimiz de, senin ilahi huzurunu bulalım.

OM ... Huzur, huzur, huzur.

Sonsuz varlık okyanusundan ilkönce, tanrıların arasında en ileri olan Brahma meydana geldi. Brahma'dan evren zuhur etti ve O, evrenin koruyucusu oldu. Her bilginin temeli olan Tanrı bilgisini, ilk oğlu Atharva'ya açıkladı.

Atharva, bu bilgiyi Angi'ye, Angi Satyabaha'ya, Satyabaha da Angiras'a öğretti.

Bir zaman sonra, tanınmış bir aile reisi olan Sounaka, Angiras'ın huzuruna çıkarak ona şu soruyu sordu:

«Sayesinde, evrendeki bütün herşeyi bileceğim bilgi nedir?»

Angiras anlattı: Tanrıyı bilen kişiler, biri yüksek biri de aşağı seviyede olmak üzere iki çeşit bilginin var olduğunu, söylerler.

Aşağı seviyedeki bilgi; gramer, etimoloji, astronomi, ölçüm, ayinler ve kutsal Veda kitaplarına (Rig, Sama, Yajur ve Atharva) ait bilgilerdir.

Yüksek derecedeki bilgi, kişinin sayesinde hiçbir zaman değişmeyen gerçeği bildiği, gibidir. Bu bilgi ile bilge kişiye, duyuların ötesinde olan, sebepsiz, tarif edilemez, gözleri kulakları elleri ve ayakları olmayan, herşeyin içine yayılan, en lâtif şeyden daha lâtif ve herşeyin kaynağı olan ölümsüz Varlık tamamiyle açıklanmıştır.

Örümcek ağının örümcekten, bitkilerin topraktan ve kılın insan bedeninden çıkması gibi, bütün bu evren de ebedî Varlık Tanrıdan zuhur etmiştir.

Tanrı böyle olmasını istedi ve kendi varlığından evrenin maddî sebebini, bu sebepten ilk enerjiyi, enerjiden zihini, zihinden lâtif elementleri, lâtif elementlerden çeşitli dünyaları ve bu dünyalarda yaşayan varlıkların hareketlerinden sebep ve netice zincirini yapılan işlerin mükâfatı ve cezası meydana getirdi.

Tanrı, herşeyi görür, herşeyi bilir. O, bilginin kendisidir. Evrensel akıl, şekil, isim ve yaratılmış bütün varlıkların maddî sebebi, O'ndan doğmuştur.

Adak törenlerinin meyvaları sonlu ve geçicidir. Bu meyvaları, en büyük fayda olarak kabul eden kişi, daima ölüm ve yeniden doğuş çarkına bağlı kalır.

Sadece kendi çıkarları mevzuunda akıllı olan, lâkin cehalet cehennemi içinde yaşayan ahmak kişi, kendisi gibi kör olan diğer insanlara sorarak yolunu bulmaya çalışan kör bir insan gibidir.

Cehalet cehenneminde yaşayan kişiler, kendilerini mutlu zannederler. Bu kimseler, yaptıkları işlere bağlanmışlardır, Tanrı'yı tanımazlar. Yaptıkları işler onları sadece cennete ulaştırır, orada hayatta iken yaptıkları iyi işlerin mükâfatlarını görerek tekrar yeryüzüne gönderilirler.

Dinin, sadece bir takım törenlerden ve hayırseverce davranışlardan ibaret olduğunu düşünen cahil kişiler, en büyük iyilikten mahrum kalırlar. Bu kimseler, hayatta iken yaptıkları iyi işlerin mükâfatını cennette görerek, tekrar ölümlüler dünyasına gelirler.

Ruhen huzur içinde olan, kendini kontrol edebilen ve sık sık yalnız kalabileceği bir köşeye çekilerek, zahitlik ve tefekküre çalışan bilge kişiler, dünyanın bütün kötülüklerinden

arınmış ve ölümsüzlüğe giden özgürlük yolundan giderek gerçek Bene, Tanrı'ya ulaşmışlardır.

Sadece ruhî hayata bağlanmış olan bir insan, yaptığı iyi işlerle bu hayatta ve buradan sonra kazanabileceği sevincin nasıl geçici (yok olucu) olduğunu görsün ve böylece, Tanrıya sadece yapılan iyi işlerle ulaşamayacağını anlasın. Geçici şeyleri düşünmesin, maddî dünyayı terk-etsin, fakat düşüncenin derinliklerine dalsın. Şayet Mutlak Varlığı tanırsa, gerçek samimiyetle kendini Tanrı'ya adasın ve kutsal metinlerin özünü bilen bir Guru'ya başvursun.

Bilge öğretici, gerçekten mevcut, asla değişmeyen Ben'i tanıtan bilgiyi, kendisine samimi olarak başvuran huzura kavuşmuş ve kendini kontrol edebilen bir talebeye, kayıtsız şartsız verir.

Kutsal Veda kitaplarını tetkik eden bilge kişiler, bu kitap bilgilerinin ötesine gerçeğe gittiler. Sen, sadece bu bilgilerle yetinmeyi isteyebilirsin; şayet yaptığın işlerin mükâfatını elde etmeye çalışıyorsan, sadece bu bilgilerle yetin.

İbadet eden kişi, ibadetini ve adak törenlerini zamanında ve yöntemlere uygun olarak yapmazsa, o kişinin yedi soyu talihsiz olacaktır.

Fakat törenleri zamanında ve yöntemlere uygun olarak yapan kişi ise, cennete ulaşacaktır.

Ahmak kimseler, büyük bir gurur içinde, her problemi çözdüklerini zannederler. Böyle kişilerin ibadetlerinin hiçbir değeri yoktur. Bu kişiler, cennetten kovulmuş, hayat sefaletine atılmışlardır.

Bu ahmak kişiler, ibadet etmenin ve şükretmenin yeterli olduğunu zannederler. Ve iyiliğin kendisine ait hiçbir şey bilmezler.

Elde ettiğiyle kanaat eden, huzur içinde sade bir hayat yaşayan arık ve bilge kişiler, ölümsüz Varlığa ulaşırlar.

Dünya faaliyetlerin sonuçlarını gerçekten anlayan kişi, onları tamamiyle terk etmek ister. Faaliyet, faaliyetsize ulaşamaz. Bundan dolayı, böyle bir kimse faaliyetsiz Tanrıyı tanıyan

bir öğreticiye gitmelidir.

Zihine ve duyularına hâkim alçak gönüllü bir talebeye, öğretici bildiği herşeyi öğretir ve onu ölümsüz Varlığa ulaştırır.

Gerçek, hiçbir zaman Yok olmayandır. Evrende var olan herşey, alev alev yanan bir ateşten uçuşan kıvılcımlar gibi, hiçbir zaman yok olmayan varlıktan zuhur eder. Ve sonunda bu Yok olmayan Varlığa dönerler.

Hiçbir zaman Yok olmayan bu Varlık, nurani ve şekilsizdir. Doğmamıştır, soluksuzdur, zihinsizdir, saftır, herşeyin içinde ve dışındadır.

Hayat, soluk, duyular, eter, hava, su, ateş ve toprak Ondan zuhur etmiştir. Bütün bu şeyleri bir araya toplayan O'dur.

O, herşeyin özündeki gerçek Bendir. Gökyüzü O'nun başıdır; güneş ve ay, gözleri; dört yön, kulakları; kutsal metinler, sesi; hava, soluğu; yeryüzü, ayağı; evren de kalbidir.

Ondan gökyüzü, gökyüzünden yağmur, yağmurdan besin, besinden de tohum zuhur etmiştir. Böylece bütün herşey O'ndan zuhur etmiştir.

İbadet zamanlarında okunan bütün dualar ve ilahiler, kutsal metinler, ayinler, adaklar, bağışlar, zamanın bölümleri, yapımcılar ve yapılan bütün işler, güneşin ve Ay'ın aydınlattığı bütün dünyalar, O'ndan zuhur etmiştir.

Çeşit çeşit tanrılar, melekler, insanlar, böcekler ve kuşlar O'ndan zuhur etmiştir; hayatiyet ve onu idame ettiren besin O'ndan zuhur etmiştir; zahitlik, düşünce, inanç, gerçek, mutluluk ve kanun O'ndan zuhur etmiştir.

İnsan yapısının parçaları olan her şey; duyular, duyusal faaliyetler, duyu nesneleri ve bu nesnelerin şuuru O'ndan zuhur etmiştir.

Denizlerin ve dağların kaynağı O'dur. Nehirlerin, bitkilerin ve hayatı idame ettiren bütün elementlerin kaynağı O'dur. Maddî beden içinde yaşayan lâtif bedeni yaratan yine O'dur.

Tanrı, herşeyin içindeki herşeydir. Faaliyettir, Bilgi'dir, en büyük iyiliktir. Kalbin derinliklerinde gizli olan O'nu tanımak, cehalet düğümünü çözmektir.

Daima herşeyin özünden mevcut olan Tanrı, nurani bir Varlıktır. O, herşeyin sığınağıdır, en son amaçtır. Var olan, soluk alan ve hareket eden herşey O'ndadır. Kaba ve lâtif olan herşey O'dur. En yüksek olandır. Duyuların ötesindedir. Tapılacak yegâne Varlık O'dur. O'na ulaş.

Bütün dünyaların ve bu dünyalarda yaşayan bütün varlıkların içinde yaşadığı, en lâtiften daha lâtif olan bu nûrani Varlık, yok olmayandır. Hayatın prensibidir, sözdür, zihindir, gerçektir ve ölümsüzdür. Ey benim arkadaşım. Ulaşılabilecek yegâne amaç O'dur. O'na ulaş.

Kutsal bilgi yayını ve ibadet okunu al. Sevgi dolu kalbinle yayı çek ve oku hedefe, yok olmayan Tanrı'ya fırlat.

OM hecesi yay, kişi ok, Tanrı da hedeftir. Sükûna kavuşmuş bir kalbe, bu hedefe isabet et. Tıpkı bir okun hedefte kaybolması gibi, sen de kendini Tanrı'da kaybet.

Cennet, gökyüzü, yeryüzü, zihin ve bütün duyular O'ndadır. O'nu, kendi gerçek Benini tanı. Boş lâfları bırak. Ölümsüzlüğe giden köprü O'dur.

Onu mekânı, kalbdır. O'nu, OM hecesi olarak düşün. Karanlık denizini, ancak O'nun sayesinde geçebilirsin.

Gerçek Ben, herşeyi bilir, herşeyi anlar. Mekânı, Tanrının nûrani tahtı olan, kalbdır.

Gerçek Ben, ancak kalbin arınması yoluyla bulunabilir. İnsan kalbindeki bu Ben, kişinin bedeninin ve hayatının sahibidir. Bilge kişi, ölümsüz ve mutluluk olan bu Varlığı, düşünce kudretinin aydınlattığı bir zihin vasıtasıyla tanıyabilir.

Kişisel Ben ile evrensel Benin aynı Varlık olduğu idrak edildiği zaman, kalbindeki cehalet düğümü çözülmüş, bütün şüpheler ve yapılan işlerin bütün kötü sonuçları yok olmuştur.

Bölünmez bir olan Tanrı'nın mekânı, kalbdır. O, saftır, nurların nurudur. Kendi gerçek Benini tanıyan kişiler, Ona ulaşırlar.

Onu aydınlatan Ona nur veren, ne güneş, ne ay, ne yıldızlar ne de yeryüzünde yakılan herhangi bir ateştir. O kendisi, herşeyi aydınlatan bir nurdur. Evrende var olan herşey, O'nun nurunu yansıtır.

O heryerdedir. Önde, arkada, altta, yukarıda, sağda ve solda olan hep O'dur.

Kişisel Ben ile ölümsüz Ben, aynı ağaç üzerine evlerini kurmuş ve arkadaşlıkta ayrılmaz şekilde birbirlerine bağlanmış iki kuş gibidir. Kişisel Ben, bu ağacın acı ve tatlı meyvelerini tadar; ölümsüz Ben ise, bunları tatmaz, sadece sükûnet içinde seyreder.

İlahi Ben ile aynı varlık olduğunu unutan kişisel Ben, ızdırabları nedeniyle şaşkın ve acınacak bir hâldedir. Ancak, kendisini ibadet ruhunu telkin eden ilâhi Ben olarak gördüğü zaman, bütün ızdırablardan kurtulur.

Kişi, O'nunla aynı varlık olduğunu gördüğü zaman, dünyanın bütün pisliklerinden arınmış, iyinin ve kötünün bütün zıtlıkların ötesine ulaşmıştır.

O'nun her şeyde mevcut olduğunu, herşeye nur veren, can veren Varlık olduğunu gören bilge kişi, alçak gönüllü ve sevinç içinde bir insandır.

Kişi, O nurani Varlığı kendi kalbinde kendi özünde ve kendine hâkimiyet, gerçeğe bağlılık, düşünce, üstün bilinçli görüş sayesinde bulabilir. Bu sayede, O'nu bulan kişi, dünyanın bütün pisliklerinden arınmıştır.

Kazanan daima gerçektir. Refaha giden yol, ancak doğruluk sayesinde açılır. Tutkularından kurtulmuş bilge kişiler, bu yoldan giderek ebedî mekâna ulaşırlar.

Nuru kendisinden olan ulu Tanrı, her düşüncenin ötesindedir. Her varlığın özünde gizlenmiştir. En lâtif olandan daha büyük, en küçük olandan daha küçüktür. En uzak olandan daha uzak, en yakın olandan daha yakındır.

Söz, O'nu ifade edemez; göz O'nu göremez ve duyular O'na ulaşamaz. Ne zahitlik ne de adak törenleriyle O'na ulaşılamaz. O'na ulaşmak ancak, kalb safiyetini kazandığı ve gerçek olanı ve gerçek olmayanı ayırt edilebildiği zaman, mümkündür.

Yaşayan ve soluk alan bu bedenin derinliklerine gizlenmiş olan Tanrı, gerçek Ben, ikiliğin olmadığı o saf şuurluluk durumunda idrak edilebilir.

Böyle bir safiyete ulaşmış kişinin bütün düşünceleri, bütün arzulan, bütün dilekleri anında gerçekleşir. Bu sebeple, kendi iyiliğini arayan insan, bilge kişiye fazlasıyla sevgi ve saygı

göstersin.

Bilge kişi, bütün evreni kuşatan, herşeyin dayanağı olan, O saf ve nurani Varlığı tanıyan bir kimsedir. Bu nedenle, bilge kişiye kendi çıkarlarını düşünmeksizin sevgi ve saygı gösteren kimseler, doğum ve ölüm hudutlarından kurtulurlar.

Sevgisini ve düşüncesini dünyaya, duyu nesnelere veren, onlara arzu duyan kişi, bu tutkuları yüzünden tekrar tekrar doğar. Arzuları tatmin oluncaya kadar, bir çok kereler bu hayata gelir gider. Fakat kendi özündeki gerçek Beni bulmuş olan kişi, bütün arzuları tatmin olmuş ve hayatta iken hürriyete, ölümsüzlüğe ulaşmış bir insandır.

Gerçek Beni, ne kutsal metinlerin incelenmesi, ne aklın inceliği ne de aşırı bir öğrenim yoluyla, tanımak mümkün değildir. Onu tanımak, ancak kendisinin seçtiği başka bir kimsenin aracılığı ile mümkündür.

O, sevdiği kişiye kendi gelir. Ve o kişinin eli, ayağı, gözü, kulağı olur.

Onu tanıyan kişiler, bütün tutkulardan kurtulmuş, sevince ve kalb huzuruna ulaşmışlardır. Bu kişiler, her zaman herşeyi içten kuşatan O Varlığın istiğrakına dalmışlardır.

Kutsal metinlerin gerçeğini idrak ederek feragat etme yolunu tutan kişi, bedenini unuttur. Ruhu hatırlar ve ölümsüzlüğe ulaşır.

Irmaklar denize ulaştıkları zaman nasıl isim ve şekillerini kaybederlerse, bilge kişiler de Tanrı'ya ulaştıkları zaman isim ve şekillerini kaybederler.

Tanrı'yı bulan kişi, Tanrı olur. Böyle bir kimsenin soyunda, Tanrı'yı tanımayan hiçbir fert çıkmamıştır. Böyle bir insan, cehalet bağından kurtulmuştur, her kötülüğün ve her üzüntünün ötesindedir.

Rig Veda der ki : «Tanrı gerçeği, yalnız, kalb safiyetine ulaşmış, O'na ibadet ve kanununa itaat eden kişilere öğret. Kötü insanlara değil.»

Angiras'ın Sounaka'ya öğrettiği gerçek budur. «Kanuna itaat et ve anla.» Bilge kişilere selâm! Aydın ruhlara selâm!

VI -MANDUKYA UPANIŞAD

İnsan hayatı; uyanıklık, düş görme ve düşsüz uyku durumları arasında süregelir. Bununla beraber, bu üç hâlin ötesinde, «Üstün şuurlu görüş» adı verilen dördüncü bir durum vardır.

OM...

Kulaklarımızla, iyi olanı işitelim.

Gözlerimizle, senin adaletini görelim.

Bedenimizde, senin ilâhî huzurunu bulalım.

OM ... Huzur, huzur, huzur.

Bütün bu evren, ebedî Tanrı'ya delalet eden OM hecesidir. Evvelce var olmuş, şimdi var olan ve ileride var olacak herşey, OM hecesidir. Zamanın bu üç halinin ötesindeki herşey de, OM hecesidir.

Tanrı'dan başka hiçbir şey yoktur. Var olan herşey, sadece Tanrı'nın tezahürüdür. Varlıkların özünde gizli olan gerçek Ben —Atman— Tanrı'nın kendisidir. Dışta olan herşey de Tanrı'dır. Tanrı'nın insandaki tezahürü olan kişisel Ben ile bütün evrende tezahür etmiş olan evrensel Ben (Tanrı) bir ve aynı Varlıktır. Bu Varlığın, bu gerçek Benin, üç hâli vardır: Uyanıklık, düş görüş ve düşsüz uyku. Ayrıca bu üç hâlin ötesinde, tamamiyle farklı ve izahı imkânsız dördüncü bir hâl vardır.

Birinci hâl, maddîdir. Bu hâl, uyanık durum olarak bilinir. Ben, sadece maddî nesnelerin şuurundadır, duyular dışı dönüktür. Benin, bu hâl içinde yedi tane uzvu ve on dokuz tane bilgi aracı vardır. (*)

İkinci hâl, zihnî ve düş görme durumu olarak bilinir. Ben, düş görür yani lâtif nesnelerin şuurundadır. Geçmişte yapmış olduğu işlerin izlenimlerini yaşar.

Üçüncü hâl, aklîdir ve düşsüz uyku durumu olarak bilinir. Ben, hiçbir arzu duymaz,

herhangi bir düş görme durumu yaratmaz. Zihin aydınlanmıştır ve varlık sevinç içindedir.

Dördüncü hâl, vahdet durumudur. Kişisel Benin evrensel Bene ulaştığı durumdur. Bu hâl içinde Ben, herşeyin sahibi, herşeyin kaynağı, herşeyin yaratıcısı ve sonu durumundadır. Herşeyin şuurundadır. İkincisi olmayan birdir. İyilik ve mutluluğun kendisidir. Bu duruma ulaşan kişinin gözünde, bütün evren kaybolmuştur.

Dördüncü hâl, ne içteki ne dıştaki ne de bunların ikisi arasındaki bir tecrübe değildir. Duyuların ve aklın ötesinde bir durumdur.

OM hecesi, her ne kadar bölünmez bir bütün ise de, Ben'in üç durumuna tekâbül eden, üç harften müteşekkildir. A-U-M.

Maddî durum adı verilen uyanıklık hali, 'A' harfine tekâbül eder. Bu durumu gereği gibi anlayan kişi, arzuladığı herşeyi elde eder; insanlar arasında bir lider olur.

Zihnî durum adı verilen düş görme hâli, hecenin ikinci harfine 'U' ya, tekâbül eder. Bu durumu anlayan kişi, hikmet sahibi olur; herşeye tarafsız bir gözle bakar; bütün insanlardan saygı görür.

Aklî durum adı verilen düşsüz uyku hâli, hecenin son harfine 'M' tekâbül eder. Bu durumu anlayan kişi, dünyayı aklıyla tartar; bir kenara iter ve kendisini evreni yaratan sebeple birleştirir.

(*) Gökyüzü (baş), güneş (göz), hava (soluk), ateş (kalb), su (karın), toprak (ayak), ve uzay (beden).

Beş duyu organı: Görme, koklama, işitme, tatma ve temas; beş faaliyet organı: Konuşma, tutma, yürüme, cinsel ilişki ve boşaltım; soluğun beş fonksiyonu: Prana, Apana, Wyana, Udana ve Samana; zihin, akıl, kalb ve şahsiyet. (Derleyen)

Benin dördüncü hâli, Tek ve bölünmez bir kelime olan OM hecesine tekâbül eder. Bu hâl, ikincisi olmayan birlik yani vahdet durumudur. Bir bütünlük hâlidir. Bu hâl içinde, bütün evren kaybolur. OM hecesi, Benin kendi varlığından başka hiçbir şey değildir. Bu hâli anlayan kişi, kendi özünün derinliklerindeki gerçek Benine yani Tanrı'ya ulaşır. Bu durum içinde, kişisel Ben evrensel Bene karışıp kaybolmuştur.

Benin üç hâli uyanıklık, düş görme ve düşsüz uyku durumlarıdır. İnsan, kişisel cehaletle örtülmüş Tanrı'dır. Tanrı ile insan arasındaki fark şudur: İnsan, cehaletin kontrolü altındadır; oysa Tanrı, cehaleti kontrol eden Varlıktır.

VII - TAITTIRIYA UPANIŞAD

Cehalet içindeki bir insan varlığını, gerçek Beni (Atmanı) kuşatan maddî kılıflarla hüviyetlendirir. Bu kılıfların ötesine ulaşan kişi, saf mutluluk olan Tanrı ile bir olur.

OM...

Mitra bize huzur versin! Varuna bize huzur versin!

Aryama bize huzur versin!

Indra ve Brihaspati bize huzur versin!

Herşeyi içten kuşatan Vishnu bize huzur versin!

Brahman'a selâm!

Ey her kudretin kaynağı! Sana selâm!

Ey Tanrı, Gerçekten evrende tezahür etmiş olan Sensin.

Düşüncelerimle ve sözlerimle Senden bahsedeceğim.

Sen, bütün kutsal metinlerde adı geçen ve her sesin anası olan OM hecesiyle birsin. Ey Tanrı! Beni gerçek hikmetle kuvvetlendir, ölümsüzlüğü idrak edeyim. Bedenim kuvvetli, dilim tatlı olsun; kulaklarım sadece senin övgünü işitsin. OM hecesi gerçekten senin sembolündür. Sana ancak bu hece sayesinde ulaşmak mümkündür. Sen, aklın anlayışı ötesindesin. Lütfet ki, kutsal metinlerden öğrendiklerimi unutmayayım.

Sen, her mutluluğun her zenginliğin kaynağısın. Lütfet, bütün iyiliklerin bütün zenginliklerin bana gelsin. Bana talebeler gönder, onlara seni anlatayım ve bu şekilde sana daha fazla hizmet edebileyim.

Bana ihtişam ver, zenginlik ver. Kendini bana göster. Ki, sana daha fazla hizmet edebileyim.

Sen, kendilerini sana teslim edenlerin sığınağısın. Beni kabul et. Beni aydınlat. Sana sığmıyorum.

Sen, her kalbin lotüsü içinde yaşayan ölümsüz, nurani Varlıksın. Seni arayan kişilere, kalblerinde gözükürsün.

Seni tanıyan kişi, kendisinin hükümdarı olur. O kişi, şaşkın düşüncelerini kontrol eder. Sözünün, duyu organlarının ve aklının hükümdarı olur.

Sen; huzurun, hayatın, mükemmelliğin ve ölümsüzlüğün kendisinin. Daima, sana ibadet edeceğim.

OM hecesi, herşeydir. Tanrının kendisidir.

OM hecesi, herşeyin başlangıcıdır. Bütün ayinler, bütün dualar, bütün ilahiler OM hecesi ile başlar. Din adamları ve öğreticiler öğretilerine OM hecesi ile başlarlar. Talebeler, öğrenimlerine OM hecesi ile başlarlar.

OM hecesini zikrederek, Tanrı'yı arayan talebe de, sonunda Ona ulaşır.

Bu dünya nedir? Altta yeryüzü, üstte gökyüzü, arada hava ve onları birleştiren rüzgâr.

Semavî bedenler nelerdir? Bir yanda ateş, diğer yanda güneş, arada su, ve onları birleştiren aydınlık.

Eğitim nedir? Bir yanda öğretici, diğer yanda talebe, arada bilgi ve onları birleştiren konuşma.

Soy nedir? Bir ana, diğer yanda baba, arada çocuk ve onları birleştiren çiftleşme.

Lisan nedir? Bir yanda alt çene, diğer yanda üst çene, arada sözler ve onları birleştiren dil.

Bunları bilen kişi; mal mülke, bilgiye, çocuklara, besine ve cennete ulaşacaktır.

Kutsal metinlerdeki öğretileri tetkik et ve işlerini daima onlara göre yap; sözlerinde düşüncelerinde ve işlerinde daima dürüst ol; daima kendini kontrol et ve kendine hâkim ol; hiçbir zaman doğruluktan ayrılma; bütün işlerini sevgiyle ve tutkusuz olarak yap; insancıl ve merhametli ol; daima öğren ve öğret.

Tanrı'yı ve atalarını asla unutma. Anan, baban, öğreticin, misafirin senin için birer tanrı olsunlar. Büyüklerine daima saygı göster. Başkalarına verdiğin şeyleri sevgi ve sevinçle ver. Bazı durumlarda, ne düşüneceğini, ne yapacağını bilemezsen, aynı durumda kutsal kişilerin nasıl düşündüklerini ve nasıl davrandıklarını düşün. Ancak bu şekilde, kusursuz olabilirsin.

Kutsal metinlerin öğütü, öğretisi budur : «İtaat et! İtaat et!»

Tanrı'yı bilen kişi, en yüksek amaca ulaşır. Kalbin derinliklerinde gizli olan, bu saf ve ölümsüz gerçeği bilen kişi, istediği herşeyi elde eder.

Atman olan Tanrı'dan eter; eterden hava; havadan ateş, ateşten su; sudan toprak; topraktan bitkiler; bitkilerden besin, besinden de insan bedeni meydana geldi. Besinin özünden müteşekkil olan insan bedenî gerçek Ben Atman'ın fizikî kılıfıdır. Baş, sağ kolu, sol kolu, kalbi ve bacakları vardır.

Bütün yaratıklar besinden doğar, beşinle yaşar ve öldükten sonra yine besine dönerler. Besin, herşeyin esasıdır. Bu sebeple, besinin, bedene ait her hastalığın ilacı olduğu söylenir. Tanrı'yı besin olarak düşünen kişiler, bütün fizikî nesneleri kazanırlar. Bütün varlıklar besinden doğmuştur, besinden doğarlar, besinle beslenirler, gelişirler ve öldükten sonra kendileri besin olurlar.

Bu fizikî beden içinde farklı bir hayatî kılıf vardır. Bu kılıf, fizikî kılıfla aynı biçimdedir. Duyuların fonksiyonlarını sağlayan, bu kılıftır. İnsanlar ve hayvanlar, hayatîyetlerini bu kılıftan olurlar. Bütün yarattıkların hayat uzunluklarını bu kılıf tayin eder. Ve bu kılıf, fizikî kılıfın ruhudur. Fizikî kılıfla birlikte gelişirler. Prana, onun başı; Wyana, sağ kolu; Apana, sol kolu; hava, kalbi; toprak da temelidir.

Bu hayatî kılıf içinde, zihnî kılıf (**düşünen Atman**) vardır. Bu zihnî kılıfta, hayatî kılıfla birlikte gelişir. Ve bu kılıf, hayatî kılıfın ruhudur. Tefekkür, onun başı; ibadet sağ kolu; dua, sol kolu; kutsal metinlerin öğüdü, kalbi, Bilge Atharvangiras da temelidir.

Kelimeler Tanrı'yı ifade edemez, zihin O'nu kavrayamaz.

Zihnî kılıf içinde, aklî kılıf (**bilen Atman**) vardır. Bu kılıf, zihnî kılıfın ruhudur. Ve onunla birlikte gelişirler. İnanç, onun başı; doğruluk, sağ kolu; gerçek, sol kolu; dikkatin bir

noktaya teksifi (konsantrasyon), kalbi; tefrik etme kabiliyeti de onun temelidir.

Bütün faaliyetler ve törenler, akıl yoluyla icra edilir. Bütün duyular, akla itaat ederler. Tanrıyı, akıl olarak düşünen kişi, hata yapmaz, kendisini diğer kılıflarla hüviyetlendirmez, ve bedenın ihtiraslarına teslim olmaz.

Akıl kılıfının içinde de, ego kılıfı **(zevk duyan Atman)** vardır. Bu kılıf, akıl kılıfının ruhudur. Ve onunla birlikte gelişir. Tatmin olan arzu, onun başı; zevk sağ kolu; memnuniyet, sol kolu; sevinç, kalbi; Tanrı da temelidir.

Gerçek Atman, bütün bu kılıfların ötesindedir.

Tanrının var olmadığını düşünen kişi, ömrünü boş ve faydasız yere tüketir. Var olduğunu düşünen kişi ise, hayatı gerçekten yaşar, ölüm anında, ancak bilge kişi O'na ulaşabilir.

Tanrı, çok olmayı düşündü ve kendisinden birçok şekiller yarattı. Yarattığı herşeyin içine girerek şekle büründü, hudutlara büründü. Bilgiyi, cehaleti, gerçeği ve hayâli yarattı. Herşeyin özüne girip yerleşti. Bundan dolayı, var olan herşey gerçektir.

Gerçek hakkında şöyle yazılmıştır : **«Evrenin yaradılışından önce, Tanrı tezahür etmemiş olarak mevcuttu. Görünmezden görüneni yarattı. Kendisinden kendisini yarattı. Bundan dolayı, O'na kendiliğinden mevcut adı verildi.»**

Herşey, bu kendiliğinden mevcut Varlıktır. Bu Varlık, Tanrıdır. Bu Varlığı içen kişi, sevinç gösterir. Şayet kişi, kendisini bu sevinç içinde kaybetmezse, soluk alamaz, yaşayamaz. Bu sevinci veren yegâne varlık, Atman'dır.

Bir insan ismin, şeklin ve görünenin ötesinde olan Atman'da kendi varlığını ve O'nunla birliğini bulduğu zaman, artık hiçbir şeyden korkmaz. İkilik fikri olduğu müddetçe, korku mevcuttur. Tanrı, bilge dahi olsa kendisini Tanrı olarak tanımayan bir kimseye, korkunun kendisi olarak gözüktür.

Gerçek hakkında şöyle yazılmıştır: **«Tanrı korkusuyla güneş parlar, yağmur yağar, ateş yakar, rüzgâr eser, ölüm öldürür.»**

Bu sevinç nedir?

Akıllı, bilgi, sıhhatli, kuvvetli ve dünyanın bütün zenginliklerine sahip genç bir adam

düşünün. Ve bu adamın mutlu olduğunu farz edin ve o insanın sevincini bir birim olarak kabul edin.

Gandharva'lann sevinci, insan sevincinin yüz misli fazlasıdır. Pitri'lerin sevinci, Gadharvalarinkinden; Deva'ların sevinci, Pitri'lerinkinden; Indra'nın sevinci, Devalarinkinden; Brihaspati'nin sevinci, Indra'ninkinden; Prajapati'nin sevincinden yüz misli daha fazladır (*).

İnsan da yaşayan Atman'la, güneşte yaşayan Atman, bir ve aynı varlıktır. Bu gerçeği bilen kişi, dünyayı aşar, Atman'ı örten bütün kılıflar, tabî, zihnî, akı, hayatı, ego aşar.

Şöyle yazılmıştır : «**Zihnî ulaşamayacağı ve kelimelerin ifade edemeyeceği Tanrı sevincini tanıyan kişi, korkudan kurtulmuştur. Böyle bir insan, hiçbir zaman, "Niye doğru olanı yapmadım da, yanlış olanı yaptım" diye düşünmez. Çünkü Tanrı sevincini tanıyan kişi, doğru ve yanlışın ne olduklarını bilerek her ikisini de aşmıştır.**

OM...

Brahman bizi korusun,

Bize doğru yolu göstere,

Sevgi ve ahenk, daima bizimle olsun.

Brahmanoğlu Bhrigu, saygıyla babası Varuna'ya yaklaştı ve ona sordu : «Baba! Tanrı nedir?» Babası ona fizikî kılıfı, hayatî kılıfı ve duyarların fonksiyonlarını izah etti : «Bütün varlıklar O'ndan doğmuştur, O'nda yaşarlar, öldükten sonra yine O'na dönerler. O'nu tanımaya çalış.» dedi.

Bhrigu, günlerce oruç tuttu ve derin derin düşündü. Sonunda Tanrı'yı, besin olarak düşündü. Çünkü bütün varlıklar besinden doğarlar, besinle yaşarlar ve öldükten sonra kendileri besin olurlar.

Fakat bu bilgi onu tatmin etmedi ve tekrar günlerce derin derin düşündü. Sonunda, Tanrı'yı hayat kuvveti olarak kabul etti. Çünkü bütün varlıklar hayat kuvvetinden doğarlar,

hayat kuvvetiyle yaşarlar, hayata doğru hareket ederler ve öldükten sonra tekrar hayata dönerler.

Ancak, Bhrigu hâlâ şüphe içindeydi, bu nedenle tekrar düşündü ve Tanrı'yı, zihin olarak kabul etti. Çünkü bütün varlıklar zihinden doğmuştur, zihin sayesinde yaşarlar, zihine doğru hareket ederler ve öldükten sonra tekrar zihine dönerler.

Bhrigu, yine tatmin olmadı ve tekrar düşündü. Bu defa, Tanrı'yı akıl olarak kabul etti. Çünkü herşey akıldan doğmuştur, akıl sayesinde yaşarlar ve öldükten sonra tekrar akla dönerler.

Fakat bu anlayışından da şüphelendiği için tatmin olmadı ve tekrar babasına başvurdu : «Aziz efendim, Tanrı nedir?»

«Oğlum! Daha derin düşün ve Onu bulmaya çalış.»

(*) Gandharvalar, Pitiriler, Devalar vs., insan aleminden daha yüksek bir âlemin varlıklarıdır. Upanişadlara göre, evreni teşkil eden bu dünyada ve diğer bütün dünyalarda, çeşitli varlıklar vardır. (Derleyen)

Bhrigu tekrar günlerce düşündü ve Tanrının sevinç olduğunu buldu. Çünkü bütün herşey sevinçten doğmuştur, sevinç sayesinde yaşarlar, sevince doğru hareket ederler ve öldükten sonra tekrar sevince dönerler.

Bilge Varuna'nın, oğlu Bhrigu'ya kendi özünde buldurduğu hikmet budur.

Kendi özünde bu hikmeti bulan kişi, ihtişam kazanır, herşeye hükmeder ve evrenin bütün zenginliklerine sahip olur.

Tanrı'yı, destek olarak düşünen kişi, desteklenecektir; büyüklük olarak düşünen kişi, büyük olacaktır; akıl olarak düşünen kişi, akıl kudretine sahip olacaktır; sevgi, olarak düşünen kişi, sevilecek; herşeyin hükümdarı olarak düşünen kişi, herşeyin hükümdarı olacak; Tanrı olarak düşünen kişi de, Tanrı olacaktır.

Aynı şekilde, O'nu yok edici olarak düşünen kişinin, toplum içinde olsun kendi evinde olsun, bütün düşmanları yok olacaktır.

İnsanın özündeki Tanrı ile güneşteki Tanrı, bir ve aynı Varlıktır.

Bu Varlıkla birleşen kişi, istediği herşeyi elde eder, istediği her yere ulaşır, istediği her şekli yaratır. Mucizeler yaratır.

«Ben, o Atman'ım. Ben ölümsüz hayatım. Ben, bu dünyanın üstüne çıktım. Beni tanıyan kişiler, gerçeğe ulaşırlar. Ben, bu dünyayım ve bu dünyayı yerim. Anlayan bilir.»

OM... Huzur, huzur, huzur.

VIII -AITAREYA UPANIŞAD

Evrenin kaynağı, idame ettireni ve sonu olan Tanrı, varlığın her safhasına iştirak eder. O; uyanan kişi ile uyanır, rüya gören kişi ile rüya görür ve derin uykuda uyuyan kişi ile uyur; lâkin kendisi bu üç durumun da ötesindedir. Onun gerçek mahiyeti, saf şuurluluktur.

Sözüm zihnimle, zihnim sözümle bir olsun.
Ey yüce Tanrı! önümdeki cehalet perdesini kaldır ki, senin nurunu görebileyim.
Bana kutsal metinlerin özünü göster.
Kutsal metinlerin gerçeği daima önümde olsun.
Gece gündüz, bilge kişilerden öğrendiğim şeyi idrak etmeye çalışayım.
Tanrı'nın gerçeğini konuşayım.
Gerçeği konuşayım.
Tanrı, beni ve öğreticiyi korusun.
OM... Huzur, huzur, huzur.

Yaradılıştan önce sadece Ben vardı. Başka hiçbir şey yoktu. Ben, «Dünyalar yaratayım» diye düşündü.

En yüksek dünyayı (**Ambhas**), gökyüzünü (**Marichi**), ölümlüler dünyası olan yeryüzünü (**Mara**) ve yeraltı dünyasını (**Apa**) yarattı.

«İşte dünyalar. Şimdi bu dünyaların yöneticilerini yaratayım» diye düşündü? Suların içinden bir yumurta çıkardı.

Bu yumurtayı ısıttı, ısınma sonunda yumurtada meydana gelen bir çatlaktan, ağız olan bir yaratık çıktı. Bu ağızdan söz; sözden de ateş meydana geldi. Sonra bir burun gözüktü; burnun deliklerinden soluk, soluktan da hava meydana geldi. Gözler gözüktü; gözlerden görüş, görüşten de güneş meydana geldi. Kulaklar gözüktü; kulaklardan işitme, işitmeden de dört yön meydana geldi. Deri gözüktü; deriden kıl, kıldan da yaratığın gelişmesi meydana geldi. Kalb gözüktü; kalbden zihin, zihinden de ay meydana geldi. Göbek gözüktü; göbekten aşağı doğru giden soluk Apana, Apana'dan da ölüm meydana geldi. Cinsiyet gözüktü; cinsiyetten tohum, tohumdan da su meydana geldi.

Sonra, Tanrı, bu yaratığa açlık ve susuzluk verdi. O zaman, Tanrı'lar O'na «bize yaşayabileceğimiz ve beslenebileceğimiz bir yer ver» dediler.

Tanrı, bir boğa yarattı. «Yeterli değil» dediler. Bir at yarattı. Yine, «Yeterli değil» dediler.

Sonunda, bir insan yarattı. «Şimdi, iyi yaptın» dediler.

Onlar tatmin olduklarından dolayı, insan bütün diğer yaratıkların efendisi olarak kabul edildi. Ulu Tanrı, diğer tanrılara «Yerlerinizi alın» dedi.

Sözün mahiyetindeki ateş, ağza; kokunun mahiyetindeki hava, buruna, görüşün mahiyetindeki güneş, gözlere; işitmenin mahiyetindeki dört yön, kulaklara; kılın mahiyetindeki gelişme, deriye; zihnin mahiyetindeki ay, kalbe; Apana'nın mahiyetindeki ölüm, göbeğe ve tohumun mahiyetindeki su, ersuyunun içine girdi.

Açlık ve susuzluk : «Bizim yerimiz neresi?» dediler. Ulu Tanrı, «Bütün Tanrı'ların yanındaki yerlerinizi alın, çünkü sizi onların hepsine ortak kıldım, insan hangi Tanrı'ya hizmet ederse, açlık ve susuzluk bu hizmete iştirak edecektir.» diye karşılık verdi.

Tanrı, «Dünyaları ve onların yöneticilerini yarattım. Şimdi onlar için besin yaratayım» diye düşündü ve besini yarattı.

Daha sonra, «Bu varlıklar bensiz nasıl yaşayabilirler? Bu varlıklar üzerindeki rolüm ne olacaktır? Şayet söz ağızdan bensiz çıkarsa, soluk bensiz alınırsa, göz bensiz görür, kulak bensiz işitir, deri bensiz hissedir, zihin bensiz düşünür, cinsiyet organları bensiz zürriyet hasıl ederse, o zaman ben neyim?» diye düşündü.

Bu nedenle, yarattığı varlıkların kafatası merkezlerini açarak, sevinç kapısı adı verilen kapıdan içlerine girdi.(*)

(*) Mutluluk kapısı; beynin merkezinde bulunan ve Sahashrara (binyapraklı lotüs) olarak bilinen, en yüksek ruhsal bilinç merkezidir. Yogi derin düşünceye daldığı zaman, bu merkeze ulaşır. Tanrı ile birliğini idrak eder. (Derleyen)

Beden içinde yaşayabileceği üç yer ve hareket edebileceği üç hal uyanıklık, düş görme ve

düşsüz uyku buldu.

Önce, bir erkeğin tohumu oldu. İnsan kendisini, kendi içindeki tohum ile besler. Bu tohumu bir kadına verdiği zaman, onun kendisi doğmuştur. Bu, onun ilk bedenlenmesidir (incarnation).

Tohum kadının bedenine karışıp kaybolur; onun bedenine karıştığı için, kadına zarar vermez. Kadın, kendi içinde erkeğin benini besler.

Kadını koruyan, çünkü o erkeğinin tohumunu korumaktadır. Çocuğun doğumundan önce ve sonra, çocuğa hayırdüa eden insan, kendisine hayırdüa etmiş olur. İnsan, çocuğunda yaşar; bu onun ikinci bedenlenmesidir.

Tekrar çocuk olan baba, bu şekilde soyunu idame ettirir ve senelerini tüketerek, kaderini tamamlar, ölür ve yeniden doğar. Bu, onun üçüncü bedenlenmesidir.

Ruhun üç hali uyanıklık, düş görme ve düşsüz uyku, Tanrı'nın düş görme hâinden başka hiçbir şey değildir. Tanrı, insan ruhunun üç hâlinin her birinde mevcuttur. Biz uyanık durumda iken, gözdedir; biz düş görüyorken, zihindedir; biz düşsüz derin uykuda iken de, kalbdedir.

Tanrı, yarattığı varlıkların içlerine girerek, kendisini onlarla hüviyetlendirdi. Tek bir Varlık olduğu halde, birçok varlık görünümüne büründü. Bundan dolayı, şayet kişi bu üç katlı uyanıklık, rüya görme ve rüyasız uyku rüyasından uyanırsa, karşısında Tanrı'yı bulur. Kalbinde, mekândan münezzeh Tanrı'yı görür ve «Tanrı'yı biliyorum» der (*).

Kendisine ibadet ettiğimiz, kalbimizde gizlenmiş olan bu ben kimdir? Bu benin mahiyeti nedir?

Bu ben, sayesinde gördüğümüz, işittiğimiz, koku aldığımız, konuştuğumuz, tatlıyı veya acıyı ayırt ettiğimiz Varlık mıdır?

Yoksa sayesinde düşündüğümüz, idrak ettiğimiz, tasavvur ettiğimiz, bildiğimiz, irade gösterdiğimiz, hatırladığımız, hissettiğimiz, arzu duyduğumuz, soluk aldığımız, sevdiğimiz ve diğer işleri yaptığımız Varlık mıdır?

Hayır, bütün bunlar sadece saf şuur olan gerçek benin görünümleridir. Tanrı, saf şuur olan

bu gerçek bendir. Bütün tanrılar; beş element toprak, hava, su, ateş ve eter; doğurma sonucu doğmuş, yumurtadan doğmuş ve topraktan doğmuş bütün yaratıklar, atlar, filler, kuşlar, insanlar; soluk alan her şey; hareketli ve hareketsiz küçük büyük bütün yaratıklar O'dur. Bütün bunların ötesindeki gerçek, saf şuur olan Tanrı'dır.

Bütün bu varlıklar, hayatta iken ve ölümden sonra O'nun Varlığında mevcutturlar.

Bu hayatı terk ederken, Tanrı'ya saf şuur olarak idrak eden bilge Vamadeva, gökyüzüne yükseldi, bütün arzularına ve ölümsüzlüğe ulaştı.

(*) Mandukya Upanişad, bu tecrübeyi ruhun üç halinin ötesinde ve onlardan tamamıyla farklı «Dördüncü bir durum» olarak gösterir. Bu hal, İslâm düşünürü Hallac-ı Mansur'un 'Ene-1 Hak' dediği Vahdet durumudur. (Derleyen)

IX -CHANDOGYA UPANÎŞAD

Tanrı herşeydir. Evrende var olan bütün görüntüler, duyular, arzular ve işler Tanrı'dan zuhur ederler. Fakat bütün bunlar sadece isim ve şekillerdir. Tanrı'yı tanımak için, kişinin kendisi ile kalbinin derinliklerinde gizli olan Tanrı'nın aynı Varlık olduğunu idrak etmesi gerekir. Kişi, ancak bu şekilde bütün ızdıraablardan ve ölümden kurtulur, her bilginin ötesindeki cevher ile bir olur.

Sözüm, soluğum, gözlerim, kulaklarım ve
Bütün uzuvlarım sükûna kavuşsun;
Bütün duyularım arınsın ve kuvvetlensin.
Brahman kendini bana gösterson.
Asla ne ben Brahman'ı, nede Brahman beni reddedebilir.
Onunla ben ve benimle O daima beraber olalım.
Upanişadların kutsal gerçeği.
Daima Brahman'a bağlı olan ben kuluna görünsün.
OM... Huzur, huzur, huzur.

Mutluluğa giden yolda yürümenin üç gereği vardır: Birincisi, eğitim, adak törenlerini yerine getirmek ve şükretmek; ikincisi, zahitlik; üçüncüsü de, talebe olarak bir öğreticinin evinde yaşamak ve kendine hâkimiyet çalışmasıdır. Bu gereçleri yerine getiren kişi, mutluluk sahasına ulaşır, ancak, ölümsüzlüğe sadece Tanrı bilgisini sağlam bir şekilde kavrayan kişi ulaşabilir.

Göklerin ve bütün dünyaların ötesindeki en yüksek âlemde parlayan nur, insanların kalblerinde parlayan nur ile aynıdır.

Gerçekten, bütün bu evren, Tanrı'dan zuhur etmiştir. Varlığı Tanrı'dadır. Var olan herşey Tanrı'dır. İhtiras örtüsünden kurtulmuş bir insan, sadece Tanrı'ya ibadet etmelidir.

Bir insanın varlığı, herşeyden ziyade, iradesidir. Kişinin bu hayattaki iradesi ne ise, ölümden sonra ona ulaşır. O halde, kişi, iradesini Tanrı'ya ulaşma fikri üzerinde tespit

etmelidir.

Ancak arınmış bir zihin ve aydınlanmış şuur sayesinde idrak edilebilen, şekli nur, düşünceleri gerçek olan Tanrı (Brahman), benim kalbimin derinliklerine gizlenmiş gerçek benimdir (Atman). O, daima eter gibi saftır. Hiçbir şey O'na etki edemez. Bütün faaliyetler, arzular, kokular, tatlar, O'ndan zuhur ederler. Her şeyi içten kuşatan bu Varlık, bütün duyuların ötesindedir. Ebedî sevincin doygunluğu O'ndadır.

Kalbimin derinliklerinde ikamet eden bu Varlık, bir piring tanesinde, hatta bu tanenin içindeki özden dahi daha küçüktür. Ancak yine, yeryüzünden, gökyüzünden ve bütün dünyalardan çok daha büyüktür. Ona ibadet eden ve inanan kişi, öldükten sonra katiyetle O'na ulaşacaktır.

Ermiş Sandilya, Tanrı'yı bilen bir kimsenin ölüm anında şu gerçekler üzerinde tefekküre dalması gerektiğini, söyler:

Yok olmayan, sensin.

Değişmeyen gerçek, sensin

Hayatın kaynağı, sensin.

Bu en yüksek bilgiyi, Tanrı bilgisini içmiş olan bir kimse, hiçbir bilgiye karşı susuzluk duymaz.

Bir zamanlar, Satyakama adında küçük bir Brahmanoğlu vardı. Bu küçük bilge, yüce Gatama (**Buddha**) ya talebe olmaya karar vererek, annesinin huzuruna çıktı ve ona soyunu sordu : «Anne, ben bir rahip olmak istiyorum. Bu nedenle soyadımın ne olduğunu bilmem gerekir.»

«Sevgili oğlum, bunu ben de bilmiyorum. Gençliğimde hizmetçi idim ve birçok yerde çalıştım. Babanın kim olduğunu bilmiyorum. Benim adım Jabala, seninki de Satyakama. Bundan sonra, kendini Satyakama Jabala olarak tanıtır.»

Bu konuşmadan sonra küçük bilge, annesiyle vedalaşarak, yüce Gautama'nın (**Buddha**) huzuruna gitti ve ondan kendisini bir talebe olarak kabul etmesini diledi. Yüce Bilge, bu küçük çocuğa:

«Hangi soydansın?» diye sordu.

Küçük çocuk : «Ben Satyakama Jabalayım» diyerek, annesiyle arasında geçen konuşmayı aynen anlattı.

«Oğlum! Doğruyu söyledin. Gerçek bir Brahmin'den başka bir kimse böyle konuşamazdı. Git, kandilin için yağ al. Sana, gerçeği öğreteceğim.» dedi.

Yüce bilge, Satyakama'ya dört yüz tane zayıf ve hastalıklı davar verdi : «Oğlum! Bu hayvanları ormana götür ve otlat. Sayıları bin taneyi bulmadıkça katiyen geri dönmeyeceksin» dedi.

Küçük bilge, derhal bu emre itaat ederek, davar sürüsünü ormana doğru sürdü ve gözden kayboldu. Aradan yıllar geçti. Nihayet davarlar bin taneye ulaştığı zaman, sürünün başı Satyakama'nın yanına yaklaştı ve dile gelerek : «Satyakama! Biz artık bir taneye ulaştık. Şimdi bize Yüce Bilge'nin evine götür ve ben sana Tanrı'nın bir parçasının ne olduğunu söyleyeceğim.» dedi.

Satyakama : «Lütfen söyle, nedir?»

«Doğu ciheti Tanrı'nın bir parçasıdır, batı da öyledir; kuzey ve güney cihetleri de öyledir. Bu dört ana nokta, Tanrı'nın bir parçasını teşkil eder. Onun başka bir parçasını, sana ateş öğretecek.»

Ertesi günü, Satyakama bütün sürüyü toplayarak, Yüce Bilge'nin evine dönmek üzere yola çıktı. Akşama doğru, dinlenmek üzere konakladıklarında bir ateş yaktı ve ibadet etmek için

doğuya doğru yönelik oturduğunda, yanan ateşten gelen bir ses işitti : «Satyakama. Tanrı'nın bir başka parçasını sana ben öğreteceğim. Bu toprak, Tanrı'nın bir parçasıdır. Gökyüzü ve gökler, O'nun parçalarıdır. Okyanuslar, O'nun bir parçalarıdır. Bütün bunlar, Tanrı'nın bir parçasını teşkil ederler. Bir başka parçasını da, sana bir kuğu öğretecek.»

Satyakama yoluna devam etti ve ertesi akşam yine konakladığında ateş yakıp, ibadet etmek üzere doğuya doğru yöneldiği sırada, bir kuğu uçarak yanına geldi ve O'na : «Sana Tanrı'nın bir diğer parçasını öğretmek için geldim. Ey Satyakama, önünde yanan bu ateş,

Tanrı'nın bir parçasıdır. Aynı şekilde, gökyüzündeki ay ve aydınlık ta O'nun birer parçalarıdır. Bütün bunlar, Tanrı'nın bir diğer parçasını teşkil ederler. Bir başka parçasını da, sana bir dalgıç kuşu öğretecek.» dedi.

Genç rahip, ertesi günü yine dinlenmek için konaklayıp, ateş yaktıktan sonra, ibadet etmek için hazırlandığı sırada, yanına bir dalgıç kuşu geldi ve O'na şöyle dedi : «Sana Tanrı'nın bir başka parçasını, ben öğreteceğim. Soluk, görüş, işitme ve zihin Tanrı'nın birer parçalarıdır. Bütün bunlar da, Tanrı'nın bir diğer parçasını teşkil eder.»

Daha sonra, Satyakama yine yoluna devam ederek, Yüce öğreticinin evine vardı ve kendini ona tanıttı. Yüce Gautama, onu görür görmez bir çılgılık kopardı : «Oğlum! Yüzün Tanrı'yı tanıyan bir kimsenin nurunu saçıyor. Tanrı bilgisini sana kim öğretti?»

«İnsanlar değil, başka varlıklar öğretti, aziz efendim. Fakat ben sizin de bir şeyler öğretmenizi istiyorum. Çünkü bilge kişilerden, insanı en yüce iyiliğe ulaştıracak bilgiyi, bir Guru'nun verebileceğinin işittim.»

Yüce Gautama, gerçekten bütün varlığıyla Tanrı'yı arayan bu Brahmanoğluna, bu bilgiyi de öğretti ve artık geriye öğrenecek hiç bir şey kalmadı.

Upakosala, oniki yıl bir talebe olarak, bilge Satyakamanın evinde kaldı, öğretici, diğer talebelere gerçeğin yolunu gereği kadar öğrettikten sonra, onları evlerine gönderdi? Fakat Upakosala'nın gitmesine izin vermedi. Karısı, büyük bilgeye öğretiyi bitirmesini ve Upakosala'yı evine göndermesini söyledi. Lâkin Satyakama sadece bu dileği reddetmekle kalmayıp, bir yolculuğa çıktı. Upakosala, ayakta duramayacak ve yemek yiyemeyecek kadar hasta idi. öğreticinin karısı ona şefkâtle baktı ve onu besledi. Ancak Upakosala bir türlü iyileşmiyordu. Sonunda kadına şöyle dedi : «Ey ana, kalbim hâlâ o kadar pisliklerle dolu ki; bu nedenle yemek yiyemeyecek kadar mutsuzum.»

O an, ocakta yanan ateşten bir ses yükseldi : «Bu hayat Tanrı'dır, gökyüzü Tanrı'dır, mutluluk Tanrı'dır, bil ki, sen de Tanrı'sın.»

«Bu hayatın Tanrı olduğunu biliyorum, fakat bu gökyüzünün veya bu mutluluğun Tanrı olduğunu bilmiyorum.»

Aynı ses tekrar yükseldi : «Gökyüzü ile Tanrı'nın ikamet ettiği kalb; ve mutlulukla Tanrı'nın

mutluluğu ifade edilmiştir. Bunların her ikisi de Tanrı'ya delâlet eder.

«Toprak, besin, ateş, güneş, senin ibadet ettiğin bütün bu şeyler, Tanrı'nın çeşitli görünümleridir. Güneşte görünen Varlık benim. Doğuda, batıda, kuzeyde, güneyde, ayda, yıldızlarda ve suda ikâmet eden Varlık benim. Gökyüzünde ikâmet eden ve onu aydınlatan Varlık benim. Bu dünyanın mahiyetini iyice bil ki, asla sana herhangi bir zarar veremesin.» Bu sözden sonra, dünyevî olan bu ateş birdenbire yeni bir manzaraya büründü ve Tanrı'nın kendisi oldu. Dünya değişti ve tanrılaştılar. Böylece, Upakosala, herşeyin gerçek mahiyetini gördü.

Bir müddet sonra, yolculuğa çıkmış olan Satyakama eve döndü. Upakosalayı gördüğü zaman; «Oğlum, yüzün Tanrı'yı tanıyan bir kimseninki gibi nur saçıyor. Onu sana kim tanıttı?» dedi.

«İnsanlar değil, başka varlıklar, efendim.»

«Öğrendiğin şey, gerçektir, oğlum. Şimdi sana öğreteceğim şeyde gerçektir. Su damlacıkları nasıl ki bir lotüs yaprağına tutunamaz, akar giderse; dünyanın kötülükleri de Tanrı'yı bilen bir insana tutunamayıp giderler.

«Gözlerinin derinliklerinde yanan ışık, Tanrı'dır. O, senin kendi gerçek benindir. O, bir nurdur.»

Svetaket'u oniki yaşına geldiği zaman, babası Uddalaka : «Oğlum! Artık bir okula gitmeli ve öğrenim görmelisin. Bizim soyumuzdan hiç kimse, sadece ismen bir Brahmin olarak kalmadı.» dedi.

Bunun üzerine, Svetaket'u, bir öğreticiye gitti ve oniki yıl öğrenim gördü. Bütün Vedaları ezberledikten sonra, büyük bir gurur içinde evine döndü.

Babası oğlunun bu gururunu görerek : «Svetaketu, kendini çok büyük görüyorsun, lâkin sayesinde işitilmeyeni işittiğimiz, anlaşılmayanı anladığımız ve bilinmeyeni bildiğimiz bilgiyi öğrendin mi?» diye sordu.

«Hayır baba, bu bilgi nedir?»

«Oğlum! Bir çamur parçasını tanımakla, çamurdan yapılmış her şeyi tanıyabiliriz. Bu gibi

şeylerin arasındaki farklılık sadece isimlerde ve sözlerdedir. Lâkin gerçekte hepsinin yapısı çamurdandır. Yine bir altın parçasını tanımakla, altından yapılmış herşeyi tanıyabiliriz. Bu gibi şeylerin arasındaki farklılık da sadece isimlerde ve sözlerdedir. Lâkin gerçekte hepsinin yapısı aynıdır, altındır.

«Bu nedenle, sayesinde herşeyi bildiğimiz, bilgi de aynı bu şekildedir.»

«Baba! Benim öğreticim bu bilgiyi bilmiyordu. Şayet bilseydi, onu bana öğretirdi. Lütfen bu bilgiyi bana sen öğret.»

«Pekâlâ, oğlum, öğreteceğim.»

«Başlangıçta, sadece «İkincisi olmayan tek Varlık, (Tanrı) vardı. Bazı kimseler, başlangıçta hiçbir şeyin olmadığını ve evrenin bu hiçlikten doğduğunu söylerler» Fakat böyle bir şey nasıl olabilir? Var olmayan şeyden var olan nasıl meydana gelebilir? Evet, oğlum, başlangıçta sadece «İkincisi olmayan tek Varlık vardı. Bu tek Varlık, kendi kendine düşündü : «Çoğalayım, gelişeyim. Böy-lece, kendisinden evreni yarattı ve her varlığın içine girerek gizlendi. Herşeyin Atman'ı oldu. Herşeyin özü oldu. Svetaketu! **Sen O'sun.**»

«Lütfen, daha anlat baba.»

«Yaratıklar üç sınıfta toplanırlar: Yumurtadan doğan, rahimden doğan ve topraktan

doğan. «Bu ilahî Varlık üç Tanrı yarattı ışık, su ve besin. Onlara hayat, şekil ve isim verdi.

«Bilge kişiler derler ki :» Her nerede olursa olsun kırmızılık daima ışıktır; beyazlık daima sudur; siyahlık daima besindir.

«Ne kadar yabancı görünürse görünsün, herhangi bir şey, bu üç Tanrı'nın bir kombinezonundan başka bir şey değildir.

«Bu üç tanrı, insan bedenine girdikleri zaman, üç kısma bölünürler:»

«Besin, yendiği zaman, üç hâle dönüşür en kaba kısmı dışkı; en ince kısmı zihin; orta kısmı da et olur.»

«Su, içildiği zaman, üç hâle dönüşür en kaba kısmı üre, en ince kısmı hayat; orta kısmı da kan olur.»

«Yağın içindeki ateş yendiği zaman, üç hâle dönüşür en kaba kısmı kemik; en ince kısmı söz; orta kısmı da ilik olur. »

«Oğlum! Daima hatırla ki, zihin besinden, hayat sudan, söz de ateşten oluşur.

«Nasıl, kesilmiş süt yayıkta çalkalandığı zaman, en ince kısmı tereyağı olarak ortaya çıkarsa;» aynı şekilde, biz besin aldığımız zaman, onun da, en ince kısmı, zihin olarak ortaya çıkar. Su içtiğimiz zaman, en ince kısmı hayat olarak ortaya çıkar. Yine ateşi yediğimiz zaman, en ince kısmı, söz olarak ortaya çıkar.»

«Daima hatırla ki, zihin besinden, hayat sudan, söz de ateşten oluşur.»

«İnsanın onaltı değişik hâli vardır. Dilersen, git iki hafta için hiç yemek yeme, lâkin su iç çünkü su hayattır.»

Svetaketu iki hafta oruç tuttu, yemek yemedi ve sonra babasının yanına gitti : «Bugünkü ders nedir, baba?»

«Oğlum, Rig-Veda, Yajur-Veda, Sama-Veda beyitle-rini tekrarlamayı istiyorum.»

«Hatırlamıyorum, baba.»

«Bir ateş böceği büyüklüğündeki bir kömür parçasından nasıl ki kendi büyüklüğünden fazla alev çıkmazsa, aynı şekilde senin onaltı hâlinden sadece biri geri kaldığından (beslenmediğinden) dolayı, Vedaları hatırlayamıyorsun. Şimdi git ve yemek ye; o zaman beni anlayacaksın.»

Svetaketu gitti, beslendi ve tekrar babasının yanına geldi.

«Oğlum! Bir ateş parçasından daha büyük olmayan bir kömür parçası, şayet kuru otlarla beslenirse, kendi büyüklüğünden daha fazla alev verir. Aynı şekilde, onaltı hâlden geri kalan o hâl besinle beslendiği zaman daha fazla alevlenir.»

Daima hatırla ki: Zihin besinden, hayat sudan, söz de ateşten oluşur.»

Nihayet Svetaketu, babasının söylemek istediği şeyi anladı.

Uddalaka : «Oğlum! Uykunun mahiyetini öğren. Bir insan uyuduğu zaman, o kimse kendi

özü olan o Varlıkla birleşmiştir. Bizler kişinin, sadece uyuduğunu söylemeyi yeterli zannederiz, ancak kişi kendi öz varlığıyla beraber uyumaktadır.

«Bağlı bir kuş, her istikamete uçtuktan sonra, dinlenmek için tüneğine konar; aynı şekilde, zihin de çeşitli mevzularda dolaştıktan sonra, hayatı üzerine konar, çünkü oğlum, zihin hayata bağlıdır.

«Açlığın ve susuzluğun mahiyetini öğren, insan acıdır. Su onun besinini karnına çeker. Daima hatırla ki, beden besinden filiz sürer; bir kök olmadan bir filiz nasıl olabilir?

«Herşeyin kökü nedir? Sadece besin midir?»

«Su köktür, besin onun filizidir, ateş köktür, su onun filizidir; aynı şekilde, o Varlık köktür, ateşte O'nun filizidir. Bütün yaratıkların kökü o Varlıktadır. O, herşeyin sığınağı, barınağıdır.

«İnsan susuzluk duyar. Ateş suyu onun boğazına çeker. Hatırla ki, besin sudan filiz sürer; bir kök olmadan bir filiz olabilir mi?

«Herşeyin kökü nedir? Sadece su mudur?»

«Ateş kök, su onun filizidir; o Varlık kök, ateş O'nun filizidir. Bütün yaratıkların kökü o Varlıktadır; O, onların sığınağıdır, barınağıdır. Şimdiye kadar sana, üç Tanrı'nın her birinin bedenle temas halinde üç tabakaya ayrıldıklarını anlattım. Bir insan ölürken, o kişinin konuşma melekesi zihnine, zihni cana, canı ateşe, ateşi de o tek Varlığa karışıp kaybolur.

«O Varlık tohumdur; diğer her şey sadece O'nun ifadesidir. Gerçek O'dur. Atman O'dur. Svetaketu! Sen O'sun»

«Oğlum! Arılar çeşitli çiçeklerden ve ağaçlardan tatlı suları toplayarak bal yaparlar. Nasıl bu balın içindeki tatlı sulardan bir tek çiçeğe ait olanı ayırdedilemezse; bütün yaratıklar da rüyasız uyku veya ölüm esnasında o tek Varlığa karışıp kayboldukları zaman, ne şimdiki ne de geçmişteki durumlarına ait hiçbir şey bilmezler Cehalet içinde olduklarından dolayı kendisinden geldikleri ve sonunda yine kendisine döndükleri o Varlığı tanımazlar.

«Lâkin rüyasız uykudan uyandıkları veya tekrar hayata geldikleri zaman, şahsî hayatlarının tekrar farkında olurlar.»

«Doğudaki ırmaklar doğuya doğru, batıdaki ırmaklar da batıya doğru akarlar ve sonunda hepsi denize ulaşırlar. Denizden gelirler yine denize dönerler. Bulutlar onları buhar halinde gökyüzüne yükseltirler ve tekrar yağmur olarak yeryüzüne gönderirler. Bu yağmurlar birikerek ırmakları meydana getirirler. Bu ırmaklar tekrar denizle birleştikleri zaman, hüviyetlerini kaybederler, onların bu veya şu ırmak oldukları ayırdedilemez. Aynı şekilde, çeşitli isimler verdiğimiz bütün yaratıklar ulaştıkları ve tekrar geri geldikleri o Varlığı tanımazlar.

«Bir ağacın gövdesine veya tepesine balta ile vurulduğunda, ağaçtan su (kan) akar, fakat hayatiyeti devam eder. Çünkü onun içinde yaşayan Atman onu hayat verir, kökleri vasıtasıyla onu besler. Şayet bu Atman, ağacın bir dalından ayrılacak olursa o dal kuruyacaktır, bütün ağaçtan ayrılacak olursa bütün ağaç kuruyacaktır.

«Aynı şekilde, bu gerçek Ben bir bedeni terk ettiği zaman, o beden ölür. Lâkin Atman ebediyen, ölümsüzdür.»

«Hatırla ki: Bu Varlık tohumdur, diğer her şey sadece Onun ifadesidir. Gerçek Odur. Atman (gerçek ben) Odur. Svetaketu! Sen O'sun.»

Svetaketu : «Bu Varlığı biraz daha anlat baba.»

Uddalaka : «Bana bir tane Banyan ağacının meyvesinden getir.»

«İşte baba getirdim.»

«Onu kır.»

«Kırdım.»

«Ne görüyorsun?»

«İçinde çok küçük bazı tohumlar var.» «Onlardan birini de kır, oğlum.» «Kırdım baba.»

«Şimdi ne görüyorsun?» «Hiçbir şey, efendim.»

«Latif cevheri görmüyorsun oğlum. Şu koca Banyan ağacı, senin göremeyeceğin kadar küçük olan oradaki tohumdan zuhur etmiştir. Bütün varlıkların kaynağı, işte o Varlıktır.

Gerçek O'dur.»

«Oğlum, bu tuzu al suyun içine koy ve yarın sabah benim yanıma koy.»

Svetaketu babasının söylediğini yapar. Tuzu suya koyar ve ertesi sabah tekrar babasının yanına gider; babası, akşam suya koyduğu tuzu getirmesini ister. Fakat Svetaketu tuzu getiremez çünkü tuz suda erimiştir.

«Öyleyse suyu yala ve bana tadını söyle, oğlum.»

«Su tuzlu baba.»

«İşte oğlum, aynı şekilde sen bu bedenin içindeki Tanrı'yı göremediğin halde, O gerçekten orada gizlidir. Herşeyin kaynağı O'dur. Gerçekte O'dur. Atman O'dur. Sen O'sun.»

«Biraz daha izah et baba.»

«Gözleri bağlanmış ve yabancı bir yerde yalnız bırakılmış bir adam düşün. Bu adam gideceği yönü görmediğinden olduğu yerde dönüp durur ve karşısına biri çıktığı zaman ona gözündeki bağları çözdürerek sora sora yolunu bulup evine ulaşır. Tıpkı bunun gibi, kendi gerçek benini (Tanrı'yı) arayan bir kimse de aydınlanmış bir öğreticiye rastladığı zaman, ondan sorarak öğreneceği bilgi ile gerçeğe ulaşır.

«O Varlık tohumdur, diğer her şey sadece O'nun ifadesidir. Gerçek O'dur. Gerçek Ben O'dur. Svetaketu, Sen O'sun.»

«Hasta bir insanın ölüm vakti yaklaştığı zaman, hısımları onun çevresine toplanarak : «Beni tanıyor musun? Beni tanıyor musun?» derler. O kişinin konuşma melekesi zihnine, zihni soluğuna, soluğu hayat ateşine, hayat ateşi de en yüce Varlığa karışıp kayboluncaya kadar, çevresindeki kişileri tanır. Fakat en yüce Varlığa karışıp kendini kaybettiği zaman artık onları tanımaz.

Bir zamanlar, Narada isminde bir talebe bilge Sanatkumara'ya giderek, ondan kendisini eğitmesini istedi. Sanatkumara : «Şimdiye kadar ne öğrendin?» diye sordu.

Narada : «Rig-Veda, Yajur-Veda, Sama-Veda, Atharva-Veda metinlerini, gelenekleri, ayin törenlerini, tarih, gramer, matematik, astroloji, mineraloji, mantık, ekonomi, fizik, metafizik, zooloji, politika, astronomi, mekanik ve bütün güzel sanatlar bilimlerini

öğrendim.»

Efendim, bütün bunları öğrendim, fakat huzuru bulamadım. Çünkü Atman'ı bilmiyorum. Bilge kişilerden daima, Atman'ı tanıyan bir kimsenin her ızdırabın ötesine ulaştığını işittim. Büyük ızdırab içindeyim, yalvarırım bana yardım et. Bana yol göster.»

«Oğlum! Senin bütün bilgin, sadece isimler bilgisidir. Bütün bunlar sadece bir isimdir. İsim Tanrı olarak düşün.

«İsimi, Tanrı olarak düşünen bir kimse, isimlendirilen şeyin hudutları içinde hareket eder.»

Narada : «İsmin ötesinde bir şey var mıdır?»

Sanatkumara: «Evet. İsmin ötesinde konuşma melekesi vardır. Bu meleke sayesinde, sadece Vedalar, gramer ve törenler bilgisini değil, gökyüzünü, toprağı, havayı, suyu, ateşi, insanları, tanrıları, ağaçları, kuşları, kurtları, karıncaları, doğruyu, yanlış, gerçeğı, sahteyi, iyiyi, kötüyü, güzeli ve çirkini de anlarız. Bu meleke olmadan, doğruyu, yanlış, iyiyi, kötüyü, güzeli, çirkini kim anlatabilir? Var olan herşeyi izah eden bu konuşma melekesidir. Bu melekeyi Tanrı olarak düşün.

«Ancak, konuşma melekesini Tanrı olarak düşünen kişi, konuşulan şeyin hudutları içinde hareket eder.»

Narada : «Bu konuşma melekesinin ötesinde bir şey var mıdır?»

«Evet, zihin konuşma melekesinin ötesindedir. İki meşe palamudu meyvesi veya iki kola cevizi nasıl kapalı bir yumruk gibi birbirlerine yapışmış bir şekilde ise, zihin de isimi ve konuşma melekesini bu şekilde avucunda tutar.

«İnsan bir şeyi okumayı düşündüğü zaman, o şeyi okur; bir şeyi yapmayı düşündüğü zaman, o şeyi yapar; çocuk veya eşyalar düşündüğü zaman, onları ister; bu dünyayı veya öteki dünyayı düşündüğü zaman, onları ister. Zihin Atman'dır. Zihin dünyadır. Zihin Tanrı'dır. Zihni Tanrı olarak düşün. Ancak, zihni Tanrı olarak düşünen kişi, düşünülen şeyin hudutları içinde hareket eder.»

Narada : «Zihnin ötesinde bir şey var mıdır?»

«Evet, irade gücü Zihnın ötesindedir. Zira insan bir şey istediği zaman, zihninde düşünür; düşündüğü zaman konuşma melekesini uyandırır ve konuştuğu zaman da konuşmasını kelime elbiseleriyle giydirir. Cümleler kelimelerden, faaliyetler de düşüncelerden yapılmıştır. Bu nedenle, bütün bunlar irade gücünde toplanırlar, iradeden ibarettirler, iradeye tabidirler. İrade gücünü Tanrı olarak düşün.

«İrade gücünü Tanrı olarak düşünen kişi, istediği dünyayı elde eder, ebediyeti isteyerek ebediyete ulaşır, şöhret isteyerek şöhrete ulaşır, ızdırabın ötesine gitmek isteyerek ızdırabsızlığa ulaşır. Ancak, irade gücünü Tanrı olarak düşünen kişi, istediği şeyin hudutları içinde hareket edebilir.

«İrade gücünün ötesinde tefrik etme melekesi vardır. Çünkü bir insan bu meleke sayesinde geçmişteki tecrübelerini analiz eder ve onların temeli üzerinde düşünerek geleceğini tayin eder ve şimdiki hareketlerini ona göre düzenler. O halde, tefrik etme melekesini de Tanrı olarak düşün.

«Ancak, tefrik etme melekesini Tanrı olarak düşünen bir kimse, tefrik edilen şeylerin hudutları içinde hareket edebilir.»

«Tefekkür (meditasyon - derin düşünme kabiliyeti) bu melekenin ötesindedir. Bu melekedен mahrum kişiler ömürlerini gevezelik ve çekişmelerle geçirirlerken; bu melekeye sahip kişiler dünya üzerinde büyüklüğe ulaşırlar. O halde, tefekkür melekesini Tanrı olarak düşün.

«Ancak, bu melekeyi Tanrı olarak kabul eden kişiler de, düşünce hedefinin hudutları içinde hareket edebilirler.

«Hikmet, bu melekenin ötesindedir. Biz insanlar, bütün ilimleri, doğruyu, yanlış, gerçeği, yalanı, güzeli, çirkini, iyiyi ve kötüyü ancak bu kabiliyet sayesinde anlayabiliriz. Bu dünyayı ve diğer dünyaları da, hikmet sayesinde anlayabiliriz. Hikmet'i, Tanrı olarak düşün.

«Hikmet'i Tanrı olarak düşünen kişi, her bilgiye ve tecrübeye ulaşır; ancak onun hedefinin hudutları içinde hareket edebilir.

«Hikmetin ötesinde kudret vardır. Kudretli bir insan, yüz bilgeye bile korku verir. Kişi kudretli olduğu zaman, yükselir; yükseldikçe hizmet eder; hizmet ettikçe bilge kişilerle

arkadaş olur ve bu arkadaşlık sayesinde bilgeliğe ulaşır, herşeyi görür, işitir, düşünür, bilir ve o şekilde davranır. Biz insanlar, kudret sayesinde, yeryüzünün, dağların, insanların, hayvanların, Tanrıların, bitkilerin ve bütün diğer şeylerin efendisiyiz. O halde, kudreti Tanrı olarak düşün.

«Ancak, yine kudreti Tanrı olarak düşünen kişi, sahip olduğu kudretin hudutları içerisinde hareket edebilir.»

Narada : «Aziz efendim, kudretin ötesinde bir şey var mıdır?»

«Evet Narada! Besin, kudretin ötesindedir. Bir insan on gün yemek yemese, yaşayabilir fakat göremez, işitemez, düşünemez, tefrik edemez, bilemez ve faaliyet gösteremez. Yemek yediği zaman, tekrar görür, işitir, düşünür, tefrik eder, bilir ve faaliyette bulunabilir.

«Besini Tanrı olarak düşünen kişi, istediği kadar yesin içsin, ancak yediği şeylerin hudutları içerisinde hareket edebilir.»

«Su, besinin ötesindedir. Yağmur yağmazsa, yaratıklar beslenemez ve hasta düşerler. Ancak yeterli derecede yağmur yağdığı zaman, yeterli besin vardır. Bütün her şey; toprak, gök, dağlar, insanlar, Tanrılar, bitkiler, kurtlar, karıncalar ve bütün diğer yaratıklar, sudan yapılmış şekillerdir. Suyu Tanrı olarak düşün.

«Suyu Tanrı olarak düşünen kişi, istediği her şeyi elde eder, memnun olur, ancak, içtiği şeylerin hudutları içerisinde hareket edebilir.»

«Ateş, suyun ötesindedir. Ateş rüzgârı yatıştırdığı, havayı ısıttığı zaman, insanlar : «Hava çok sıcak, yağmur yağacak» derler, önce ateş; sonra su. Ateş yıldırımın düşmesine neden olur. İnsanlar : «Şimşek çakıyor, yağmur yağacak» derler. Ateşi Tanrı olarak düşünen kişilerin

yüzleri aydınlık olur. O kimse karanlıklardan kurtulmuştur. Ancak sadece aydınlık olan şeylerin hudutları içerisinde hareket edebilir.

«Ateşin ötesinde, hava vardır. Güneş, ay, yıldızlar, aydınlık ve ateş havanın içinde yaşarlar. Hava sayesinde konuşuruz, işitiriz, hava sayesinde yaşarız. Havayı, Tanrı olarak düşün. Onu, Tanrı olarak düşünen kişi, aydınlığa ulaşır, üzüntülerden, bağlardan kurtulur.

Ancak yine, havanın hudutları içerisinde hareket edebilir.

«Havanın ötesinde, hafıza vardır. Hafızayı insanlardan kaldırırsanız, işitemezler, düşünemezler ve anlayamazlar. Bizler çocuklarımızı ve hayvanlarımızı, hafıza sayesinde tanıyabiliriz.

«Hafızayı, Tanrı olarak düşünen kişi, ancak hafızasının hudutları içerisinde hareket edebilir.

«Hafızanın ötesinde de, ümit vardır. Ümit, insana yaşama gücü veren bir unsurdur. Ümitle yanan bir insan, kutsal görevlerini yerine getirir, bunu veya şunu yapar, çocuk ister, zenginlik ister, bu dünyanın ve öte dünyanın hayatını ister. Ümidi, Tanrı olarak düşün.

«Ümidi, Tanrı olarak düşünen kişi, istediği her şeyi elde eder, ancak ümidinin hudutları içerisinde hareket edebilir.»

Narada : «Ümidin ötesinde bir şey var mıdır, efendim?»

Sanatkumar : «Evet, ümidin ötesinde hayat kuvveti (Can) vardır. Bir tekerleğin çubukları nasıl bir poyrada (merkezde) birleşirlerse, aynı şekilde var olan her şey de hayatta birleşirler. Hayat, yaşamaktır, kudrettir, candır. Hayat, babadır, anadır, kardeştir, öğreticidir, rehberdir. O, herşeydir. Bunu hisseden ve bilen bir insan, onu reddedemez.»

Narada : «Aziz efendim, ben gerçek bir ilim adamı olmak istiyorum.»

«Oğlum, o halde, o sonsuz gerçeği tanımaya çalış.

«Gerçeği tanımayan bir insan, ondan nasıl bahsedebilir? İnsan ancak bildiği bir şeyi anlatabilir, öyleyse onu tanı.

«İnsan düşünerek bilir; düşünmeden bilemez. O halde düşün. İnanç olmadan düşünülemez, o halde inanç sahibi olmalıdır. İnanca da, ibadet olmadan ulaşamaz, o halde ibadet et.

«Yine bir insan faaliyet gösterdiği zaman, ibadet eder; faal olmayan bir insanın hiç bir şeyi yoktur. Faal ol. Yine insan mutlu olduğu zaman, faal olur; mutluluk olmadan hiç bir şey yapamaz. Mutluluğu bul.»

Narada : «Mutluluk nerededir efendim?»

«Mutluluğun kaynağı, sonsuzluktur. Sonlu da mutluluk yoktur. Bunun için, sonsuzluğu bul. İnsan, bir şey bulduğu yerde, başka birşey görmez, işitmez ve bilmezse, sonsuzluk vardır. Fakat bir şey bulduğu yerde, başka bir şey de görür, işitir ve bilirse, orada sonlu vardır. Sonsuzluk ölümsüzlük; sonluluk da ölümlülüktür.»

Narada : «Sonsuzluk neye bağlıdır?»

«Kendi büyüklüğüne, hatta ona bile değil. Birçok hayvanlara, evlere, hizmetkârlara, kadınlara, mücevherlere sahip olmak, bu dünyadaki büyüklüktür. Bir şey, başka bir şeye bağlı olduğu zaman, ben buna büyüklük demem. Sonsuzluk hiçbir şeye bağlı değildir. Sonsuzluk, Tanrı'nın kendisidir.

«O, her yeredir. Sağda, solda, yukarıda, aşağıda, önde arkada olan hep O'dur. Ben O'yum, herşey O'dur, Atman O'dur, Gerçek O'dur, O'nu tanıyan, düşünen ve idrak eden kişi, Onun mutluluğunu duyar, sevinir. Kendisinin ve bütün dünyaların efendisi olur. Bu Gerçeği tanımayan kişiler ise, başka kimselerin hâkimiyeti altındadırlar.

«Bu Gerçeği bilen, düşünen ve idrak eden kişi, her şeyi iptidai enerjiyi, eteri, havayı, suyu ve bütün diğer elementleri, zihni, iradeyi, bütün kutsal metinleri bilir. Herşey O'ndan zuhur eder.

«Derler ki : 'Ebedî Gerçeği idrak eden kişi, ızdırab duymaz, hasta olmaz, ölmez; herşeye Tanrı'nın gözüyle bakar ve istediği her şeyi elde eder.'

«Bu Gerçek, binlerce şekil halinde görünse dahi, tek bir Varlıktır.

«Duyular arındığı zaman, kalb arınır; kalb arındığı zaman, devamlı olarak Gerçeğin hatırlanması vardır ve Gerçeğin devamlı olarak bu hatırlanması olduğu zaman, bütün cehalet bağları kopar, böylelikle özgürlüğe ve ölümsüzlüğe ulaşılır.»

Böylece, bilge Sanatkumara, kalb safiyetine ulaşmış olan Narada'ya, karanlıktan aydınlığa nasıl çıkacağını öğretti.

Tanrı'nın şehri olan bu bedende, kalb; kalbin içinde de küçük bir ev vardır. Bu ev lotüs şeklindedir ve bilinmesi gereken şey oradadır. Orada ne vardır? Bu şey niçin o kadar

önemlidir? Herkesin daima aradığı bu Varlık nedir?

Kalbin lotüsü içindeki evren, dışardaki evren kadar büyüktür. Gökyüzü, yeryüzü, güneş, ay, yıldızlar ve bütün herşey onun içindedir. Dış âlemde var olan her şey, bu iç âlemde de vardır.

İnsan bedeninde olan bütün şeyler, bütün arzular, bütün varlıklar, beden yaşlandığı ve öldüğü zaman, ne olurlar?

Kalbin lotüsü, Tanrı'nın evidir. Her arzu oradadır. Her ızdırabın, günahın, açlığın susuzluğun, ölümün ötesindeki Atman oradadır. Gerçek oradadır. Amaç orasıdır. Her yerde aranan Tanrı'nın mekânı, kalbin bu lotüsüdür.

Kişinin dünya üzerinde kazandığı bütün zenginlikler, bütün zevkler geçici olduğu gibi; dinî törenlerin yerine getirilmesiyle kazanılan semavî zevkler de geçicidirler. Kişi, kalbin lotüsü içindeki Varlığı ve O'nun gerçek arzularını idrak etmediği müddetçe, daimi mutluluğu bulamaz, arzularına göre hareket edemez. Ancak, kişi Gerçeği tanıdıktan, bu Varlığı bulduktan sonra, gerçek mutluluğa ulaşır ve arzularına göre hareket edebilir.

Böyle bir insan, her ne arzu ederse ruh dünyasına göçmüş yakınlarını görmek, bir koku duymak, bir müzik dinlemek, bir şey, bir yer, yiyecek veya içecek her ne arzu ederse, arzusuna anında ulaşır. Bütün dilekleri, dilediği anda yerine gelir. O Varlığa ulaşmış bir kişi, bütün diğer varlıklardan üstün bir kimsedir. Gerçek arzuların tatminine herkes ulaşabilir, ancak aldatıcı bir hayâl örtüsü cahil kişilere engel olur. Bu nedenle, cahil] kimseler, ruh dünyasındaki yakınlarını göremezler ve arzularına çok güçlüklerle ulaşırlar.

Yaşayanlar veya ölümler arasındaki sevdiklerini görmeyi, bir yere ulaşmayı veya bir şeye sahip olmayı isteyip de, elde edemiyor muyuz?

İşte, şayet o Varlığın mekânı olan kalb lotüsüne, kendi iç derinliklerimize dalabilirsek, hepsi bizim olacaktır. Evet, her gerçek arzu nesnesi, görünmese de bir hayâl örtüsüyle sarınmış olsa da, bizim iç âlemimizde gizlidir.

Bütün bu istekler yerine gelir, lâkin şahsî menfaat tarafından bastırılmış ve meydana çıkmaktan alıkonmuşlardır. Böyle bastırılmış olmalarından dolayıdır ki, cahil bir kimse ölmüşlerini göremez.

Bilge bir insan yaşıyan veya ölmüş bütün yakınlarını kendi özünde, Atman'da görür; bu dünyanın dahi veremeyeceği şeyleri elde eder. Ayağının altında bir hazine gömülü olduğunu bilmeyen cahil bir kimse ise, o hazinenin üzerinden tekrar tekrar geçtiği halde, onu bulamaz. Aynı şekilde, insanlar da içinde yaşadıkları bu Tanrı şehri bedeninin derinliklerinde gizli olan Tanrı'yı bulamazlar. Uyku esnasında O'na ulaşıyoruz, fakat O'nu bilmiyoruz

Tanrı, kalbin lotüsü içindedir. Bunu bilen bilge kişi, her gün bu kutsal mabede girer.

Atman'a, kendi özüne ulaşan bilge kişi, bedenle hüviyetlenmekten kurtulmuştur ve o kişi mutluluk şüurluluğunda yaşar. Atman ölümsüzdür, korkusuzdur. Bu Varlık, Tanrı'nın kendisidir. O, ebedi Gerçektir.

Atman, bütün pisliklerin ötesindedir. Ne yaşlılık, ne ölüm, ne ızdırab ne zevk, ne iyi ne de kötü işler O'na ulaşamaz.

Atman, bir köprüdür. İnsan bu köprüyü geçtiği, bu Varlığı idrak ettiği zaman, kör ise görecektir; hasta ise iyileşecek; mutsuz ise mutlu olacaktır. Bu köprüyü geçtiği zaman, karanlık varsa, aydınlık olacaktır. Çünkü Tanrı'nın mekânı olan cennet daima aydınlıktır.

Tanrının mekânı, kendilerine hâkim olan kişiler içindir. Çünkü ebedî Gerçeği bilen kişiler, O'nu bu hâkimiyet sayesinde tanıyabilirler. İbadetin amacı, kendine hâkimiyet içindir. Çünkü bilge kişi Tanrı'yı ancak bu şekilde tanıyabilir.

Kurtuluş adı verilen durum, kendine hâkimiyettir. Çünkü kendine hâkim bir insan, cehaletten kurtulmuştur. Yeminler, adaklar, kendine hâkimiyettir. Çünkü kişi bu hâkimiyet vasıtasıyla Tanrı'nın himayesine ulaşır.

Sükûnet adı verilen şey, kendine hâkimiyettir. Çünkü kişi bu hâkimiyet sayesinde Tanrı'yı tefekkür durumuna ulaşır. Oruç tutmak da, kendine hâkimiyettir. Çünkü kişi bu hâkimiyet sayesinde Tanrı'nın ebediliğini paylaşır. Bir münzevinin hayatı, böyle bir hâkimiyettir.

Cennette, suyu abı-hayat olan bir göl ve meyvesi ölümsüzlük olan bir ağaç vardır. Bunları tadan kişi, sevinçle dolar ve ölümsüz olur. Bu mekâna ancak kendilerine hâkim olan kişiler ulaşabilirler.

Turuncu, mavi, sarı, kırmızı; güneşte mevcut bütün renkler, insanın damarlarında da mevcuttur.

İki şehir arasından geçen ve birini diğerine bağlayan uzun bir yol gibi, güneşin ışınları da bu dünya ile öteki dünya arasından geçer. Güneşten akan bu ışınlar, damarlara girerler ve yine damarlardan geri akarak, güneşe giderler.

İnsan düş görmeden uyuduğu zaman, o kişinin ruhu damarlarda uyumaktadır. Hiç bir kötülük ona erişemez, çünkü o insan nur ile doludur.

Kişi ölürken, çevresine toplanan kişiler ona kendilerini tanıyıp tanımadığını sorarlar; şayet ruh bedeni terk etmemişse kişi onları tanır.

Fakat ruh bedeni terk ettiği zaman artık kişi çevresindekileri tanımaz; şayet o insan ölüm sırasında OM hecesini tefekkür ederse, düşünce süratiyle yükselerek güneşe gider. Güneş, ancak bilge kişilerin geçebileceği, «Cennet Kapısıdır.»

Kalbe giden yüz bir tane damar vardır ve bu damarlardan biri başın tepesine gider. Şayet ölüm sırasında, kişinin ruhu bu damarın içinden geçerek yukarıya doğru giderse, o insan ebediliğe ulaşır; fakat o damardan geçmezse, o insan tekrar dünyaya gelir.

Yaşlılar derler ki : **«Atman bütün pisliklerden, Üzüntüden, günahdan, ölümden, açlık ve susuzluktan arıdır. Onu bul ve tanı. Onu bulan ve idrak eden kişi, istediği herşeyi elde eder, istediği her yere gidebilir.»**

Tanrılar ve şeytanlar bu Gerçeği işittiler ve : «Sayesinde istediğimiz her şeyi elde edebileceğimiz ve istediğimiz her yere gidebileceğimiz, bu Varlığı arayalım ve idrak edelim» diye düşündüler.

Bunun üzerine, Tanrıların içinden İndra ve şeytanların arasından Virochana, birbirlerinden habersiz olarak, bilge Prajapati'ye gittiler. Otuz iki yıl talebe olarak ona hizmet ettiler. Sonunda, Prajapati onlara niçin bu kadar zaman kendisiyle beraber yaşadıklarını sordu.

«Biz, Atman'ı idrak eden kişinin, bütün isteklerine ve bütün dünyalara ulaştığını işittik. Bu Varlığı tanımak istediğimiz için buradayız.»

Prajapati : «Gözde görülen Varlık, Atman'dır. O, ölümsüzdür, korkusuzdur. Tanrı'nın

kendisidir.»

«Efendimiz, Atman suyun içinde akseden Varlık mıdır yoksa bir aynanın içinde akseden Varlık mıdır?»

«Her ikisinde de aksetmiş görünen Varlık, Atmandır. Her yerde akseden Varlık da, Atman'dır. Gidin, suyun içinde kendinize bakın, gördüğünüz şeyden her ne anlarsanız gelin bana anlatın.»

Indra ve Virochana gittiler ve sudaki akislerine baktılar, sonra bilgenin yanına gelerek: «Efendimiz, suyun içinde saçlı sakallı kendimizi gördük» dediler.

Prajapati : «Tıraş olun, güzel giysiler giyin, mücevherler takın ve tekrar suya bakın»

Emredileni aynen yaparlar ve tekrar bilgenin huzuruna çıkarlar.

«Ne gördünüz?»

«Traş olmuş, güzel giyinmiş ve süslenmiş kendimizi gördük, efendimiz.» «İşte gördüğünüz o Varlık, Atman'dır. Ölümsüz Tanrı'nın kendisidir.»

İndra ve Virochana bu söz üzerine çok sevindiler ve öğreticilerine şükrederek evlerine dönmek üzere yola çıktılar.

Bilge Prajapati, onların arkasından bakarak: «Atman'ı bulmadan tanımadan gidiyorlar. Dindar veya dinsiz olsun, onların felsefelerini takip eden insanlar mahvolacaklar» diye düşünür.

Virochana, Atman'ı bulmuş olduğu zannıyla memnuniyet duygusu içinde dinsizlerin arasına döndü ve onlara; sevilecek, tapılacak ve hizmet edilecek varlığın sadece beden olduğunu ve bedene tapan kimselerin bütün dünyalara, bütün isteklerine ulaşacaklarını öğretmeye başladı.

Dinsizlerin felsefesi, budur. Bugün dahi, inançtan, ibadetten ve şefkatten mahrum bir insana, dinsiz adı verilir. Böyle insanlar, hiç bir gerçek değeri olmayan bu bedeni beslerler, giydirirler, süslerler; bu şekilde Cennete ulaşacaklarını zannederler.

İndra ise, dindarların arasına dönmeden önce, tuzağı gördü. Kendi kendine: «Şayet bedene tapıldığı zaman, Atman'a tapılıyor ve beden süslendiği zaman, Atman süslü, olaksa; beden, gözü kör olduğu zaman Atman da kör olacaktır, beden total olduğu zaman Atman da total, beden sakat olduğu zaman Atman da sakat olacaktır. Beden öldüğü zaman ise, Atman da ölecektir. Ben bu bilgide fayda görmüyorum.» diye düşünerek, geriye döndü ve tekrar bilge Prajapatinin huzuruna çıktı.

Prajapati: «İndra! Sen Virochana ile beraber memnuniyet içinde gitmiştin. Seni geri getiren sebep nedir?»

«Aziz efendim! Beden traş edildiği, süslendiği zaman, sudaki aksi de traşlı olarak görünüyor; fakat şayet, beden kör, total veya sakat ise, Atman'da kör total veya sakat olarak görünecektir; beden ölürse, Atman da ölecektir. Ben böyle bir bilgide herhangi bir fayda görmüyorum.»

Prajapati: «İndra! Otuz iki yıl daha, burada benimle kal, Atman'ı sana bir kere daha açıklayacağım.»

İndra otuz iki yıl daha, bilge Prajapati'ye hizmet etti. Bu müddetin sonunda, bilge şöyle dedi:

«Rüyalarda hareket eden ve hissi zevkleri hisseden Varlık, Atman'dır. Atman, ölümsüzdür, korkusuzdur ve Tanrı'nın kendisidir.»

İndra, bu öğretilen memnun oldu ve evine dönmek üzere yola koyuldu. Fakat dindarların yanına varmadan önce, bu öğretinin de tuzak olduğunu idrak etti ve kendi kendine: «Mademki, Atman rüyalarda hareket eden, gören, duyan Varlıktır; o halde beden kör olsa da, O kör değildir; beden sakat olsa da, O sakat değildir; beden kusurları, O'na etki edemez.» diye düşündü. Geri döndü. Bilge, sordu:

«İndra! Öğretilen tatmin olmuşsun. Neden geri geldin?»

«Efendim, beden kör, total, kusurlu olsa da, Atman kusurlu değildir. Fakat O, düşlerde dahi, birçok ızdırabın şuurundadır. Bu nedenle, ben bu felsefede de bir fayda görmüyorum.»

«Haklısın. Otuz iki yıl daha benimle kal, sana Atman'ı bir kere daha açıklayacağım.»

İndra, otuz iki yıl daha, bu bilge kişiye hizmet etti. Sonunda, bilge şöyle dedi:

«İnsan, derin uykuda olduğu zaman, rüyalardan kurtulmuştur, derin bir rahatlık ve huzur içindedir. İşte bu Varlık, Atman'dır.»

İndra tatmin olarak tekrar yola çıkar, fakat yolda tekrar gerçeği idrak eder ve bir kere daha geri döner. Bilgeye: «Uyuyan bir insan, ne kendisinin Atman olduğunu ne de başka her hangi bir varlığı bilemez. Böyle bir insan kendini kaybetmiştir. O halde bu öğretide de bir fayda yok.» dedi. Beş yıl daha, bilgeye hizmet ettikten sonra, en yüksek gerçeği öğrendi:

«Bu beden ölümlüdür ve daima ölümün pençesi altındadır, fakat onun içinde ikamet eden Atman, ölümsüzdür. Bu Atman, şuurumuzda bedenle münasebette olduğu müddetçe, zevke ve

ızdıraba hedeftir. Bu münasebet devam ettiği müddetçe, kişi zevk ve ızdıraablardan kurtulamaz. Ancak, bu münasebet kesildiği zaman, zevk ve ızdırab da kesilir.

«Atman'ın duyulardan ve zihinden ayrı bir varlık olduğunu bilerek, fizikî şuurun üstüne yükselen kişi, kurtulmuş bir insandır.

«Rüzgârın bedeni yoktur; bulutun, aydınlığın, şimşegin de bedeni yoktur; bunlar ancak ışık ile birleştikleri zaman, kendi şekillerinde görünürler. Aynı şekilde, Atman da ışık ile birleşerek bedenden yükselir, kendisini kendi şekliyle gösterir.

«Gören, işiten, koku alan, konuşan, düşünen Varlık, Atman'dır. Göz, kulak, burun, dil ve bütün uzuvlar sadece O'nun birer vasıtasıdır.»

Bu Atman'ı bulan, tefekkür eden Tanrılar, aydın kişiler bütün isteklerine ulaştılar. Aynı şekilde, fâniler arasından her kim O'nu bulur, idrak ederse, bütün dünyalara ve bütün isteklerine ulaşacaktır.

X -BRİHADARANYAKA UPANIŞAD

Atman her şeyden daha azizdir. Herşey ancak O'nun sayesinde azizdir. Atman, her fani mutluluğun menşeidir. Kendisi ise saf mutluluktur, iyi veya kötü hiç bir faaliyet, O'na tesir edemez. O, duyunun ve bilginin ötesindedir, lâkin bilge kişinin düşüncesinin ötesinde değildir..

OM...

Gördüğümüz her şey, Tanrı ile doludur.
Görmediğimiz şeyler de Tanrı ile doludur.
Var olan her şey, Tanrı'nın tecellisidir.
Herşey Ondandır ancak O daima aynıdır.
OM ... Huzur, huzur, huzur.
Beni, hayâlden gerçeğe,
Karanlıktan aydınlığa,
Fânilikten ebediliğe götür!

Başlangıçta sadece Atman vardı. Etrafına baktı, lakin kendisinden başka hiç bir şey görmedi. «Ben varım» dedi. Bundan dolayı, O'nun adı «Ben» oldu. Bu nedenle, şimdi dahi bir adama kim olduğunu sorsanız, o adam önce «Ben» der, sonra da sahip olduğu diğer ismini söyler. O, her şeyin en eskisidir. Bu yüzden O'na «ilk fert» adı verilmiştir. Bu gerçeği bilen kişi, her kötülüğü yok eder ve insanlar arasında ilk sırayı alır.

Korku duydu, çünkü yalnızlık korku yaratır. «Ben'den başka hiç bir şey yoksa niçin korkayım?» diye düşündü. O zaman korkusu geçti; korkacak hiç bir şey yoktu, çünkü korku ikinci bir varlık olduğu zaman gelir.

Bu yalnızlıktan dolayı, mutsuzdu. Kendisine bir arkadaş istedi. Kendisini ikiye böldü, böylelikle erkek ve kadın doğdu.

Erkek, sadece bir bütünün yarısıdır; Onun karısı da diğer yarıdır. Onlar birleştiler ve bu şekilde insanlık doğdu.

Varlık düşündü: «O, beni kendisinden yarattı; beni tekrar ele geçiremeyecek; kendimi gizleyeceğim»

O zaman, dişi bir inek, erkek bir boğa oldu; birleştiler ve böylece davarlar doğdu. Dişi bir kısırak, erkekte bir aygır oldu; dişi bir aslan, erkek te bir aslan oldu; dişi bir kuzu, erkekte bir koç oldu; bunlar birleştiler ve böylece bütün hayvanlar doğdu. Bu şekilde, Tanrı erkek ve dişi olmak üzere bütün varlıkları yarattı.

İnsanlar : «Bu veya şu Tanrı'ya adakta bulun» dedikleri zaman, ayrı ayrı Tanrılardan bahsederler. Fakat aslında, bütün Tanrıları O yaratmıştır ve bütün Tanrılar O'dur.

Bütün Tanrıları, bütün fanileri ve bütün ölümsüzleri, O yarattı. Bundan dolayı, bu yaradılış bir mucizedir. Bu gerçeği bilen kişi, bu mucizenin sevincine ulaşır.

Bu dünya, isimler ve şekiller meydana çıkıncaya kadar, her yerde aynı idi. Sonra bir insan ortaya çıkarak, «Şunun böyle bir ismi ve böyle bir şekli vardır» dedi. Bugün dahi insanlar, her şeyi farklı isim ve şekillerle ayırmaktadırlar.

Tanrı, her şeyi yarattı ve yarattığı bütün varlıkların içlerine girerek gizlendi, çeşit çeşit isimler ve şekillere büründü. O, kılıfı içindeki bir ustura gibidir. Ancak, O'nu hiç kimse göremez, çünkü O şekillerin ve isimlerin arkasına gizlenmiştir. Bir kimse, nefes aldığı zaman soluk; gördüğü zaman göz; işittiği zaman kulak; düşündüğü zaman da zihin adını verirler. Bütün bu isimler, sadece O'nun faaliyetlerine verilen isimlerdir. Bunlardan herhangi birini Tanrı olarak kabul eden bir kimse, gerçekte O'nu tanımamaktadır. O halde, O'nu sadece Atman olarak düşünün. Atman, bütün varlıkların amacıdır. Çünkü O'nu tanıyan kişi, her şeyi bilir. Atman'ı tanıyan kişi, bütün insanlardan saygı görür ve mutluluğa ulaşır.

Bu Atman, bize diğer her şeyden daha yakındır; evladımızdan, servetten ve diğer bütün şeylerden daha azizdir. Şayet kişi, başka herhangi bir şeyi Atman'dan daha aziz tutarsa, değer verdiği şeyi kaybedecektir. Çünkü Tanrının kendisidir. Bu nedenle, Atman'ı sevgi olarak düşünen ve O'na sevgi olarak ibadet eden kişinin sevgisi asla kaybolmayacaktır.

Kendisini Atman'dan ayrı bir varlık olarak düşünen ve Atman'dan başka bir Varlığa ibadet eden kişi, cahil bir insandır. Böyle bir kimse Tanrılar için bir adak hayvanıdır.

Nasıl birçok hayvanlar insana hizmet ederlerse, insanlar da Tanrılara hizmet ederler. Nasıl

ki, bir insana ait bir hayvan, onun elinden alındığı zaman, o kişi üzülsün; aynı şekilde Tanrılar da bu bilgiye ulaşmayan insanlardan hoşlanmazlar.

İnsanlar ve Tanrılar arasında rahipleri, savaşçıları, ticaret adamlarını ve hizmetkârları yarattı. Sonra iyilik kanununu yarattı. Kanun kudrettir, ondan daha üstün hiç bir şey yoktur. Zayıf bir insan dahi, kanun yardımıyla kuvvetli bir insanı yönetebilir. Kanun, Gerçeğin kendisidir.

Bundan dolayı, her kim Gerçekten bahsederse, Kanundan bahseder; yine her kim Kanundan bahsederse, Gerçeği konuşur. Kanun ve Gerçek birdir.

İnsandaki Atman ile güneşteki Atman bir ve aynı varlıktır. Şayet bir insan, kendi özünde gizli olan bu Varlığı tanımadan, bu hayatı terk ederse; bu cehaleti nedeniyle, kurtuluşun mutluluğuna ulaşamaz. Böyle bir insan, amacına ulaşmadan ölür. Hatta cahil bir insan, dünyada iken hayırlı işler dahi yapmış olsa, bu işler sayesinde, ölümsüz hayata ulaşamaz; çünkü bu iyi işlerinin neticeleri sonunda, kuvvetini kaybedecektir. Bu nedenle, kişi sadece Atman'ı tanımaya çalışmalıdır. Onun bu çabası asla boşa gitmez. Çünkü istediği herşeyi kendisinde bulur.

Bu Atman, bütün yaratıkların amacıdır. Bir insan adaklarda bulunduğu müddetçe, Tanrıları memnun eder; kutsal metinleri tektik ettiği müddetçe, bilge kişileri memnun eder; ölümlerini hatırladığı ve çocuk istediği müddetçe, atalarını memnun eder; besin yetiştirdiği müddetçe, insanları memnun eder; evinde hayvan barındırdığı ve beslediği müddetçe, onları memnun eder. Lâkin Tanrı bilgisini bilen bir insana, her varlık iyilik, yapmak ister. İyilik yapan bir insana, herkes iyilik yapar.

Yalnız bir insan, bir kadına ve çocuklara, zenginliğe ve işe sahip olmayı düşünür. Bunlardan herhangi birine sahip olmadığı müddetçe, bir bütün olamaz. Ancak, o bu halde de bir bütündür. Zihini kendisi; konuşma kabiliyeti karısı; hayatı da onun evlâdıdır. Gözleri ve kulakları onun zenginliğidir, çünkü zenginliği gözleri ve kulakları sayesinde herşeyi elde eder; bedeni de işidir, çünkü bedeni sayesinde çalışır. Bu gerçeği bilen kişi, herşeyi elde eder.

Valaka'nın oğlu çok iyi bir hatip lâkin fazlasıyla kibirli bir insandı. Bir gün Varanasi kralı Ajatasatru'nun huzuruna çıkarak, O'nunla şiddetli bir tartışmaya girişti.

Gargya: «Sana Tanrıyı öğreteceğim.»

Ajatasatru: «Gerçekten mi? Şimdiye kadar bana bu bilgiyi öğretmek için birçok kimse geldi, fakat hiç biri beni tatmin edemedi. Şayet bunu sen başarırsan, vaadde bulunduğum gibi, sana bin tane koyun vereceğim.»

Gargya: «Güneşte olan Varlıkla göz de bulunan Varlık, bir ve aynı varlıktır. Bu Varlık kişinin gözünden bedenine girerek onun kalbine yerleşti. Yaratan ve tecrübe eden varlık O'dur. Ben ruhu, Tanrı olarak düşünüyorum.»

Ajatasatru: «Hayır, hayır! Tanrı'dan bu şekilde bahsetme. Benim ibadet ettiğim bu Varlık, her şeyin ötesindedir, her şeyin hükümdarıdır. Onu bu şekilde düşünen kişi, her şeyin ötesine gider ve her şeyin hükümdarı olur.»

Gargya: «Aydaki varlıkla zihindeki varlık, bir ve aynı varlıktır. Ben bu ruhu, Tanrı olarak düşünüyorum.»

Ajatasatru : «Hayır, Tanrı'dan bu şekilde bahsetme. Benim ibadet ettiğim Tanrı, sonsuzdur, arıdır, mutludur ve nurludur. Tanrı'yı bu şekilde düşünen kişi, hiç bir şeyden mahrum olmaz ve ebediyen mutlu olur.»

Gargya : «Ben, Tanrı'yı ışıktaki varlık olarak düşünüyorum.»

Ajatasatru: «Hayır! Ben O'nu ışığın kendisi olarak düşünüyorum. Kim O'nu ışık olarak düşünürse, o insan aydınlanır; hatta o insanın çocukları da aydınlanır.»

Gargya: «Tanrı'yı, havanın içindeki ruh olarak düşünüyorum.»

Ajatasatru: «Hayır! Ben O'nu herşeyi içten kuşatan ve değişmeyen bir varlık olarak düşünüyorum. Onu bu şekilde düşünen kişi, dünyanın bütün zenginliklerine sahip olur. İnsanın soyu asla kaybolmaz.»

Gargya : «Tanrı'yı rüzgârdaki ruh olarak düşünüyorum.»

Ajatasatru: «Hayır! Benim ibadet ettiğim Ruh, yenilmez ve zapt edilemez varlıktır. O'nu bu şekilde tanıyan kişi, yenilmez ve zapt edilemez bir insan olur.»

Gargya: «Tanrı'yı, ateşteki Ruh olarak düşünüyorum.»

Ajatasatru: «Hayır, bu da doğru değil, Ben, O'nu affedici olarak düşünüyorum. Çünkü ateş iyiliği ve kötülüğü kızıştırır. Tanrıyı affedici olarak düşünen kişinin, hem kendisi hem de çocukları affedici olur.»

Gargya: «Tanrı'yı, suyun içindeki varlık olarak düşünüyorum.»

Ajatasatru: «Hayır! Ben, O'nu ahenk olarak düşünüyorum. Ve O'nu bu şekilde düşünen kişi, istediği herşeyi elde eder. Hiç kimse o kişiye karşı gelemmez, o insan huzur içinde yaşar.»

Gargya: «O halde, Tanrı aynada görünen ruhtur.»

Ajatasatru: «Hayır! Ondan bu şekilde bahsetmek doğru değildir. Ben, O'nu güzellik olarak düşünürüm. O'nu bu şekilde düşünen kişi, güzel olur, o insanın çocukları güzel olur ve o insanı herkes sever.»

Gargya: «O halde, Tanrı, bir insan yürürken çıkan sestir.»

Ajatasatru: «Hayır, O'ndan bu şekilde de bahsetme. Ben, O'nu hayat kuvveti olarak düşünürüm. Bu şekilde düşünen kişi, hayatını tamamiyle yaşar.»

Gargya: «Tanrı'yı, dört yöndeki ruh olarak düşünüyorum.»

Ajatasatru: «Hayır, Ondan bu şekilde bahsetmek doğru değildir. Ben, O'nu ikinci bir kendim olarak düşünüyorum. Böyle düşünen bir kimse, asla yalnız kalmaz.»

Gargya: «Tanrı'yı, gölgedeki Ruh olarak düşünüyorum.»

Ajatasatru: «Yine hayır, ben O'nu ölüm olarak düşünüyorum. O'nu, ölüm olarak düşünen bir insan, kısa zamanda ölmez.»

Gargya: «Tanrı'yı, bedendeki Ruh olarak düşünüyorum.»

Ajatasatru : «Hayır, hayır! Tanrı'dan bu şekilde bahsetme. Ben, O'nu bir insan olarak düşünürüm. O'nu bir insan olarak düşünen kişi, istediği bedeni elde eder.»

Gargya sustu. Ajatasatru O'na sordu.

«Hepsi bu kadar mı?»

Gargya: «Evet, Tanrı hakkında bildiğim her şey bu kadar.» Ajatasatru : «Bu kadarcık bir bilgiyle, Tanrı'yı tanımak imkânsızdır.»

Gargya : «Aziz efendim, beni bir talebe olarak kabul et ve bana Tanrı'yı öğret.»

Ajatasatru: «Bir rahibin, Tanrı'yı tanımak için bir krala başvurması, çok ender bir şeydir. Bununla beraber, sana bu bilgiyi öğreteceğim.»

Ajatasatru böyle diyerek Gargya'yı elinden tuttu kaldırdı ve beraberce yürümeye başladılar. Yolda uyuyan bir adama rastladılar.

Ajatasatru, uyuyan adama: «Ey sen, beyaz elbiseler içindeki saf insan! Ey Cennet sarhoşu uyan!

Uyuyan adam, önce uyanmadı. Ajatasatru eliyle dokunduğu zaman, uyandı.

Ajatasatru, Gargya'ya: «Şuurlu ve akıllı olan bu insan böyle uykuda iken nerede idi? Bu uykudan nasıl uyandı? Gargya sessizdi.

Şuurlu ve akıllı olan bir insan derin uykuda iken, zihnini ve duyularını kendi içine çekerek, kalbin lotüsü içindeki Atman'a dalar. Zihnini ve duyuları bu şekilde içe çekildiği zaman, o kişinin uyuduğu söylenir.

Ancak, insan uyuduğu zaman, rüya da görebilir. Rüyalarında bir çocuk, bir kral, bir bilge, aşağı veya yüksek seviyeden bir kişi olur. Kendi dünyasında yaşar, izlenimlerinin ve arzularının yönettiği rüyalar görür.

Fakat insan derin uykuda iken, hiç bir şey bilmez. Çünkü Ruh, kalbdan bedenine içine yayılan ve Hita adı verilen yetmiş iki bin damar içinde dağılmıştır. Böyle derin uykudaki bir insan, istiğrak halindeki bir rahibin sükûn ve rahatlığı içindedir.

Nasıl ki, örümcek ağları bir örümcekten, küçük kıvılcımlar da ateşten çıkarsa; bütün duyular, bütün durumlar, bütün Tanrılar ve bütün varlıklar da, bu Atman'dan zuhur ederler. O, «bütün gerçeklerin Gerçeği» olarak bilinir. O, her şeyin Gerçeğidir.

Bu Varlığın iki görünüşü vardır: ölçülür, ölçülmez; ölümlü, ölümsüz; sabit, değişken; kavranır, kavranamaz.

Rüzgâr ve gökyüzü hariç, bu dünya üzerindeki herşey ölçülür, sabit, kavranır ve ölümlüdür; bu şeyler gökyüzünde parlayan, kavranır cevher güneşten gelirler. Bunlar, Tanrı'nın maddî görünüşüdür.

Rüzgâr ve gökyüzü, ölçülemez, kavranamaz, değişken ve ölümsüzdürler. Bunlar, güneşin içindeki kavranamaz cevher Tanrı'dan gelirler. Bunlar da, Tanrı'nın ilâhi görünüşüdür.

Can ve kalb hariç, bedenin içindeki her şey, ölçülür, sabit, kavranır ve ölümlüdür. Bunlar, kavranır cevher gözden gelirler.

Can ve kalb, ölçülemez, kavranamaz, değişken ve ölümsüzdürler. Bunlar da, gözde parlayan kavranamaz cevher Tanrı'dan gelirler. Bunlar da, Tanrı'nın ilâhi görünüşüdür.

Bu Tanrı'nın şekli nedir? O; safran renkli bir elbise, beyaz yünlü bir elbise, bir ateşin alevi, bir lotüs çiçeğinin beyazı, ani bir ışık parıltısı gibidir. Onu bu şekilde tanıyan kişinin ihtişamı, ışık gibi parlar.

Bilge kişiler, Tanrı'yı «Ne bu; ne şu» olarak izah ederler, önceki; «Tanrı'dan başka hiçbir şey yoktur» manasındadır, ikincisi, «Tanrının ötesinde hiç bir şey yoktur» manasındadır. Bilge

kişiler Tanrı'ya «bütün gerçeklerin Gerçeği» adını verirler. Duyular gerçektir, lâkin Tanrı onların da gerçeğidir.

Yagnavalkya, bir gün karısı Maitreyi'ye şöyle dedi: «Maitreyi! Ben, dünya hayatını terk edip, terk ve feragât hayatına başlayacağım. Bu nedenle, servetimi seninle diğer karım Katyayani arasında paylaştırmak istiyorum.»

Maitreyi: «Efendim, şayet bu dünyanın bütün zenginlikleri benim olsa, bunlar beni ölümsüzlüğe ulaştırabilir mi?»

Yagnavalkya: «Hayır. Hayatın sadece zengin bir insanın hayatı gibi olur. Bir kimsenin zenginlik sayesinde ölümsüzlüğe ulaşması imkânsızdır.»

Maitreyi: «Öyleyse, ben bu zenginliği ne yapayım? Efendim, sen bana ölümsüzlüğe giden yolu anlat.»

Yagnavalkya: «iyi konuştun Maitreyi, sen benim için aziz bir insandın, bu sözlerinden sonra daha da aziz oldun. Gel, yanıma otur. Sana ölümsüzlüğü izah edeceğim. Söyleyeceklerim üzerinde derin derin düşün.

«Bir kadın kocasını, kocası olduğu için değil, Onu kendisi için sever.

«Bir koca, karısını karısı olduğu için değil, ancak kendisi için sever. Bir baba çocuklarını, çocukları olduğu için değil, ancak kendisi için sever. Yine bir insan zenginliğin kendisini değil, ancak onu kendisi için sever. Rahiplerin kendilerini değil, ancak onları kendisi için sever. Yöneticilerin kendilerini değil, ancak kendisi için onları sever. Toplumun kendisini değil, ancak onu kendisi için sever. Tanrıların kendilerini değil, onları ancak kendisi için sever. Yaratıkların kendilerini değil, ancak onları kendisi için sever. Yine bir insan herhangi bir şeyin kendisini değil, lâkin onu sadece kendisi için sever.»

«Maitreyi! Sevilmesi, görülmesi, işitilmesi ve düşünülmesi gereken varlık, bu Atman'dır. Kişi bu Atman'ı gördüğü, işittiği, düşündüğü ve tanıdığı zaman, her şeyi bilir.

«Rahipler sınıfı, bir rahibi Atman'dan ayrı bir varlık olarak düşünen kişiyi, kabul etmezler. Yöneticiler sınıfı, bir yöneticiyi Atman'dan ayrı bir kişi olarak düşünen insanı, kabul etmezler. Toplum, toplumu Atman'dan ayrı bir şey olarak düşünen insanı, kabul etmez. Tanrılar, kendilerini Atman'dan ayrı olarak düşünen insanı kabul etmezler. Yaratıklar, kendilerini Atman'dan ayrı şeyler olarak düşünen insanı kabul etmezler. Her şey, kendisini Atman'dan ayrı bir şey olarak düşünen insanı reddeder.»

«Bundan dolayı, bir rahip, bir yönetici, bir yaratık, hepsi, bu Atman'dır. Bütün tanrılar, bütün yaratıklar, var olan her şey, O'dur.

«Nasıl bir davulu ve davulcuyu bilmedikçe, bir davulun sesini anlayamazsak; flütü ve flüt çalanı bilmedikçe, flütün seslerini anlayamazsak; trompeti ve trompetçiyi bilmedikçe, bir trompetin seslerini anlayamazsak; aynı şekilde Atman'ı tanımadıkça, evrendeki her şeyi bilemeyiz. Ancak, bu saf akıl olan Atman'ın bilgisi sayesinde, herşeyi her varlığı bilmek mümkündür. Atmandan ayrı bir mevcudiyet yoktur.

«Maitreyi! Duman ve kıvılcımlar, nasıl ki yanan bir ateşten çıkarsa; her bilgi ve her hikmet de, Tanrı'dan zuhur eder. Bütün ilimler ve bütün hikmetler, Tanrı'nın soluğudur.

«Nasıl ki, bütün sular denize, bütün temaslar deriye, bütün kokular buruna, bütün tadlar dile, bütün güzellikler göze, bütün sözler kulağa, bütün düşünceler zihine, her bilgi akla, her iş ellere ve her yolculuk ayaklara ait şeyler ise; aynı şekilde var olan herşey de, Tanrı'ya aittir.

«Suyun içine bir miktar tuz atıldığında, tuz erir ve suya karışır. Bu tuzun tekrar geri alınması imkânsızdır, suyu tattığımız zaman, her yerinin tuzlu olduğunu görürüz. Aynı şekilde; sonsuz, tabiatüstü ve saf şuur olan Tanrı, her şahsî varlığın içine yayılmıştır. Cehalet nedeniyle, Atman'ın elementlerle hüviyetlendirilmesinden şahsiyet meydana çıkar. Ve ilâhi aydınlanma durumun-da, çokluk şuurunun kaybolmasıyla, şahsiyet de kaybolur. Atman'ın şuuruna ulaşıldığı zaman, artık şahsiyet ortadan kaybolmuştur. Sana anlatmak istediğim budur, ey sevgilim.»

Maitreyi, «Efendim! Atman'ın şuuruna ulaşıldığı zaman, artık şahsiyet yoktur» dedin. Bu dediğin, zihnimi karıştırdı.»

Yagnavalkya : «Maitreyi! Seni şaşırtacak hiç bir şey söylemedim. Ancak söylediğim gerçeği derin derin iyice düşün.

«İkilik olduğu müddetçe, kişi başkasını görür, başkasını işitir, başkasını koklar, başkasını düşünür, başkasını bilir; fakat her şey tek bir varlık olduğu zaman, kişi başka bir şey görebilir, işitebilir, koklayabilir, düşünebilir ve bilebilir mi? Sevgili Maitreyi, her şeyi açığa çıkaran akıl, ne ile açığa çıkarılabilir? Bilen varlığın kendisi, nasıl bilinebilir? Atman, ne bu, ne şu olarak izah edilmiştir. O, idrak edilemez, çünkü idrak edilmemiştir. Sana öğrettiğim, budur, ölümsüzlüğün gerçeği, budur, ey Maitreyi.»

Yagnavalkya, karısı Maitreyi'ye bunları anlattıktan sonra, feragât yoluna girdi, dünyadan elini ayağını çekti.

Bu dünya, bütün varlıklar için baldır; bütün varlıklar da bu dünya için baldır. Bu dünyada ki ebedî Atman'la, bu bedende yaşayan Atman, bir ve aynı varlıktır. O, ölümsüzdür. O, Tanrı'nın kendisidir. O, her şeydir.

Rüzgâr, bütün varlıklar için baldır; bütün varlıklar da rüzgâr için baldır. Rüzgârın içindeki ebedî Atman'la, soluğun içindeki ebedî Atman, bir ve aynı varlıktır. O, ölümsüzdür. O, gerçekten Tanrı'nın kendisidir. O, her şeydir.

Su, bütün varlıklar için baldır; bütün varlıklar da su için baldır. Suyun içindeki Atman ile, insan tohumu içindeki Atman, bir ve aynı varlıktır. Her biri diğeri için baldır. Atman, Tanrı'nın kendisidir, ölümsüzdür, her şeydir.

Ateş, bütün varlıklar için, baldır; bütün varlıklar da ateş için baldır. Ateşin içindeki Atman ile sözdeki Atman bir ve aynı varlıktır. Bu Atman, Tanrı'nın kendisidir, ölümsüzdür, her şeydir.

Güneş, bütün varlıklar için baldır; bütün varlıklar da güneş için baldır. Güneşteki Atman ile gözdeki Atman, bir ve aynı varlıktır. O, Tanrı'nın kendisidir, ölümsüzdür, her şeydir.

Yönler, bütün varlıklar için, baldır; bütün varlıklar da, yönler için baldır. Yönlerde yaşayan Atman ile kulakta yaşayan Atman, bir ve aynı varlıktır. O, Tanrı'nın kendisidir, ölümsüzdür, her şeydir.

Ay bütün varlıklar için baldır; bütün varlıklar da, ay için baldır. Ayda yaşayan Atman ile zihinde yaşayan Atman, bir ve aynı varlıktır. O, Tanrı'nın kendisidir, ölümsüzdür, her şeydir.

Şimşek, bütün varlıklar için baldır; bütün varlıklar da şimşek için baldır. Şimşeğin içindeki Atman ile bedenin ışığı içinde yaşayan Atman, bir ve aynı varlıktır. O, Tanrı'nın kendisidir, ölümsüzdür, her şeydir.

Gök gürültüsü, bütün varlıklar için baldır; bütün varlıklar da, gök gürültüsü için baldır. Gök gürültüsü içindeki Atman ile sesin içindeki Atman, bir ve aynı varlıktır. O, Tanrı'nın kendisidir, ölümsüzdür, her şeydir.

Hava, bütün varlıklar için baldır; bütün varlıklar da, hava için baldır. Havanın içindeki Atman ile kalbde yaşayan Atman, bir ve aynı varlıktır. O, Tanrı'nın kendisidir, ölümsüzdür, ebedîdir, nuranîdir, her şeydir.

Kanun, bütün varlıklar için baldır; bütün varlıklar da kanun için baldır. Kanundaki Atman iie, bedenin içinde kanun olarak yaşayan Atman, bir ve aynı varlıktır. O, Tanrı'nın

kendisidir, ölümsüzdür, her şeydir.

Gerçek, bütün varlıklar için baldır; bütün varlıklar da, gerçek için baldır. Gerçeğin içindeki Atman ile insanda kanun olarak yaşayan Atman, bir ve aynı varlıktır. O, Tanrı'nın kendisidir, ölümsüzdür, ebedîdir, nuranîdir, her şeydir.

İnsanlık, bütün varlıklar için baldır; bütün varlıklar da, insanlık için baldır. İnsanlıkta yaşayan Atman ile bir insan içinde yaşayan Atman, bir ve aynı varlıktır. O, Tanrı'nın kendisidir, ölümsüzdür, nuranîdir, her şeydir.

Atman, bütün varlıklar için, baldır; bütün varlıklar da, Atman için baldır. Her yerde olan Atman ile bir insanda yaşayan Atman, bir ve aynı varlıktır.

Bu Atman, bütün varlıkların hükümdarıdır. Bütün varlıkların Tanrı'sıdır. Bir tekerleğin çubukları nasıl tek bir poyrada toplanır birbirlerine bağlanırlarsa; aynı şekilde, bütün insanlar, bütün şeyler, bütün Tanrılar, bütün canlar, bütün yaratıklar ve bütün dünyalar, Atman'da birleşirler, bir araya toplanırlar.

Tanrı, iki ayaklı ve dört ayaklı bedenler yarattı. Yarattığı bütün bedenlerin içlerine girerek, onların özlerine, kalblerinin derinliklerine gizlendi. Ve O'na Atman ismini verdiler. Bu sebeple, her beden içindeki Atman, Tanrı'nın kendisidir. O'nun, içine almadığı ve içinde olmadığı hiç bir şey yoktur.

Tanrı, kendisini göstermeyi diledi. Bu sebeple, yüzlerce, binlerce, milyonlarca şekil yaratarak, o şekillere büründü. Var olan her şey O'dur. O, Ruhtur, sayısızdır, ezelî ve ebedîdir, ne içi ne de dışı vardır, her yerdedir, her şeyi bilir.

Bir zamanlar, Videha kralı Janaka, bir tören düzenledi. Bu törene, Kuru ve Panchala kasabalarından birçok bilge kişi katılmıştı. Kral Janaka, misafirlerine birçok hediyeler sunduktan sonra, bu rahiplerin içinde en bilge kişi olanını bulmak istedi. Mükâfat olarak, her birinin boynuzları arasında on altın para bulunan bir tane koyunu ortaya getirdi.

«Ey kutsal kişiler, aranızda en bilge olan bu koyunları alsın» dedi.

Hiç kimse kımıldamaya cesaret edemedi, yalnız Yagnavalkya adında bir bilge kişi, ortaya çıkarak, yanındaki talebesine : «Oğlum, koyunlarımı al, eve götür» dedi.

Genç delikanlı «Hurra!» diye bağırarak, öğreticisinin emrini yerine getirmek için harekete geçti.

Diğer rahipler, bu duruma çok öfkeleniler : «Bu adam, kendisini en bilge kişi addetmeye nasıl cüret edebilir?» diye bağıldılar. Sonunda, Kral Janaka'nın rahibi Aswala, Yagnavalkya'ya hitabederek : «Yagnavalkya! Aramızdaki en bilge kişinin sen olduğundan iyice emin misin?» diye sordu.

Yagnavalkya : «En bilge kişinin önünde eğilirim. Fakat ben bu koyunları istiyorum.» diye karşılık verdi.

Ondan sonra, Aswala ona soru sormaya başladı:

Aswala : «Yagnavalkya, dinî törenlerle ilişkili olan her şey, ölüm tehdidi altındadır, ölüme hedettir. O halde, ibadet eden kişi, ölümü hangi vasıta ile yenebilir?»

Yagnavalkya : «İbadet eden kişi ile törende kullanılan duaların aynı varlık olduğu bilgisiyle, insan ölümü yenebilir. Gerçekten, dualar, ibadet eden kişinin kendisidir. Söz ateş, ateş de Tanrı ile bir ev aynı varlıktır, öyleyse ibadet eden kişi, Tanrı'nın kendisidir. Bu bilgi, kişiyi kurtuluşa, ölümün ötesine götürür.»

Bu cevap üzerine, Aswala sustu. Lâkin bu kez, Artabhaga sordu : «Yagnavalkya, ölüm her şeyi yer yutar, ölümü yiyip yok eden herhangi bir kuvvet var mıdır?»

Yagnavalkya : «Evet, Ateş her şeyi yutar, yok eder. Yine ateş, suyun besinidir; çünkü su ateşi yutar, yok eder. Aynı şekilde, ölüm için de bir ölüm vardır. Tanrı gerçeğini bilen kişi, ölümü yener.»

Artabhaga : «Böyle bir kişi bedenini terkettiği zaman, o kişinin duyuları da, zihni ile beraber, bedeni terk eder mi, etmez mi?»

Yagnavalkya : «Hayır, zihin ve duyular bedeni terk etmezler. Son sebep Atman'ın içine karışıp kaybolurlar. Beden, cansız, hava ile şişmiş ve ölü olarak kalır.»

Artabhaga bu cevabı alınca sustu. O zaman bilge Ushasta sordu : «Yagnavalkya! Her şeyin içindeki Atman olarak düşünülen varlık, hangi Atman'dır? Tanrı'nın kendisi midir?»

Yagnavalkya, kalbini işaret ederek : «Senin içindeki Atman, her şeyin içindeki Atman ile aynı varlıktır.»

Ushasta : «Her şeyin içindeki Atman, hangi Atman'dır?»

Yagnavalkya : «Her şeyin içindeki Atman, senin içinde soluk alan Atman'dır. Prana'nın yardımıyla soluk alan varlık, her şeyin içindeki senin Atman'ındır. Apana'nın yardımıyla soluyan varlık, her şeyin içindeki senin Atman'ındır. Wyana'nın yardımıyla soluğu bedenin içinde dağıtan varlık, her şeyin içindeki senin Atman'ındır. Udana'nın yardımıyla da soluğu dışarı veren varlık, her şeyin içindeki senin Atman'ındır. Tekrar söylüyorum: Her şeyin özünde yaşayan Atman, senin kendi Atman'ındır.»

Ushasta : «Bir atı bir inekten ayırdedebilen bir insan, ineğin yavaş yürüyen bir hayvan, atın da hızlı koşan bir hayvan olduğunu söyleyebilir. Ey bilge kişi! Senin Tanrı hakkındaki öğrettiklerinde, aynı bu derece açık ve basit, tekrar ediyorum: Bana her şeyin içinde ikamet eden Atman'ın kim olduğunu anlat.»

Yagnavalkya : «Her şeyin içindeki Atman, senin Atman'ınla aynı varlıktır.» Ushasta :

«Her şeyin içindeki Atman, hangi Atman'-dır, Ey Yagnavalkya?»

Yagnavalkya : «Sen, görünen şeyi göreni göremezsin; sesi işiteni işitemezsin; düşüncüyü düşüneni düşünemezsin; bilinen şeyi bilen bilemezsin. Tekrar ediyorum; her şeyin içindeki Atman, senin Atman'ındır. Atman olmayan her şey fanidir.»

Ushasta sustu. Bu defa da, Kahola sordu:

«Yagnavalkya, her şeyin içinde yaşayan Atman olarak idrak edilen yüce Varlık kimdir?»

Yagnavalkya : «Her şeyin içinde yaşayan Atman, senin içindeki Atman'dır.» Kahola : «Her şeyin içindeki hangi Atman'dır, ey Yagnavalkya ?»

Yagnavalkya : «Atman açlığın, susuzluğun, öfkenin, aldanmanın, zeval ve ölümün ötesindedir. Bu Atman'ı idrak eden bilge kişiler, bütün isteklerini —evlât, zenginlik, arkadaşlar, öte dünyada rahatlık— ve bütün tutkularını terk ederler. Her bir istek, yeni bir isteği doğurur. Bu nedenle, bilge kişi dünya isteklerini terk ederek, Atman'ın bilgisine

tamamiyle ulaştığı zaman, yegâne sığınağı olarak bu bilgi ile yaşamak ister. Kişi, bu bilgiye ulaştığı, bu bilgiyi yegâne sığınağı olarak idrak ettiği zaman, kendisini Atman'ın istiğrakına verecektir. Ancak zihnini Atman'a doğru yönelten ve diğer şaşırtıcı düşüncelerden kaçınan kişi, gerçekten Tanrı'yı bilen bir kimsedir. Böyle bir kimse, bütün kitap bilgilerini aşır, bir çocuğun safiyetine ulaştığı zaman, bir aziz olur. Böyle bir kimse, her ne yaparsa yapsın, nasıl hareket ederse etsin, bütün ihtiraslardan uzaktır. Atman'dan başka hiç bir şeyin önemi yoktur.»

Kahola sustu. Bu defa bilge Uddalaka konuştu:

«Yagnavalkya, biz Madra şehrinde yaşayan Patanjala Kapy'a'nın evinde talebe idik. Bir keresinde, bu öğreticinin karısının bedenine bir semavî varlık girdi. Bu semavî varlığa kim olduğunu sorduk. Atharvana soyundan Kabandha olduğunu söyledi. Bilge Kapy'a'ya şu soruyu sordu : "Bu hayatın, ötedeki hayatın ve bütün varlıkların üzerinde bir araya toplandıkları hayat ipliğini biliyor musun?" Kapy'a, bu sorunun cevabını bilemedi. Gandharva bir soru daha sordu:

"Bu hayatı, ötedeki hayatı ve bütün varlıkları içten kontrol eden o Manevî Yöneticiyi biliyor musun?" Kapy'a, bu sorunun cevabını da bilemedi. O zaman, Gandharva bu hayat ipliğini ve o Manevî Yöneticiyi bilen kişinin, Tanrı'yı, bütün dünyaları, bütün Tanrıları, bütün kutsal metinleri, bütün yaratıkları, Atman'ı ve her şeyi bileceğini" söyledi. Ben, Gandharva'nın öğrettiği bu şeyleri biliyorum. Yagnavalkya, şayet sen bu hayat ipliğini ve bu Manevî Yöneticiyi bilmeden, en bilge kişiye ait olan bu koyunları alıyorsan, melun bir kimse olacaksın.

Yagnavalkya : «Ben bu hayat ipliğini ve bu Manevî Yöneticiyi biliyorum.»

Uddalaka : «Herkes "Ben biliyorum, ben biliyorum" diyebilir. Şayet sen gerçekten biliyorsan, bildiklerini bize anlat.»

Yagnavalkya : «Bu hayatın, ötedeki hayatın ve bütün varlıkların üzerinde bir araya toplandıkları hayat ipliği, lâtif hayat prensibidir. Bu nedenle, bir insan öldüğü zaman, o kimsenin uzuvlarının dağılacağını söylerler. Çünkü insan yaşadığı müddetçe, onun uzuvlarını bir arada tutan kuvvet bu hayat ipliğidir.»

Uddalaka : «Yagnavalkya, söylediğin bu şeyler gerçek. Şimdi de o Manevî Yöneticiden bahset.»

Yagnavalkya : «Dünya üzerinde yaşayan, fakat dünyadan ayrı olan, dünyanın kendisini tanımadığı, bedenî dünya olan ve dünyayı içten kontrol eden Manevî Yönetici, ölümsüz Atman'dır.

«Suyun içinde yaşayan fakat sudan ayrı olan, suyun kendisini tanımadığı, bedeni su olan ve suyu içten kontrol eden varlık, Manevî Yönetici, ölümsüz Atman'dır.

«Ateşin içinde yaşayan fakat ateşten ayrı olan, ateşin kendisini tanımadığı, bedeni ateş olan ve ateşi içten kontrol eden varlık Manevî Yönetici, ölümsüz Atman'dır.

«Gökyüzünde, havada, uzayda, dört yönde, güneşte, ayda, yıldızlarda, karanlıkta, aydınlıkta yaşayan fakat onlardan ayrı olan, hiç birinin kendisini tanımadığı, her biri onun bedenlerinden biri olan ve her birini içten kontrol eden bu varlık Manevî Yönetici, ölümsüz Atman'dır.

«Bütün varlıkların içinde yaşayan fakat onlardan ayrı olan, hiç bir varlığın kendisini tanımadığı, her biri onun bedenlerinden biri olan ve bütün varlıkların içlerinden kontrol eden bu Manevî Yönetici, ölümsüz Atman'dır.

«Kokunun, sözün, görüşün, işitmenin, dokunmanın, bütün bu algıların içinde yaşayan, fakat onlardan ayrı olan, bu algılardan hiç birinin kendisini tanımadığı, bedeni koku, söz, görüş, işitme ve temas olan, onları içten kontrol eden varlık Manevî Yönetici, ölümsüz Atman'dır.

«Zihinde yaşayan fakat ondan ayrı olan, zihnin kendisini tanımadığı, bedeni zihin olan, zihni içten kontrol eden Manevî Yönetici, ölümsüz Atman'dır.

«Aklın içinde yaşayan fakat akıldan ayrı olan, aklın kendisini tanıyamadığı, bedeni akıl olan ve akli içten kontrol eden Manevî Yönetici, ölümsüz Atman'dır.

«İnsan tohumunda yaşayan fakat ondan ayrı olan, insan tohumunun kendisini tanımadığı, bedeni tohum olan ve onu içten kontrol eden Manevî Yönetici, ölümsüz Atman'dır.

«İnsan bedeninde yaşayan fakat ondan ayrı olan, bedeninin kendisini tanımadığı, bedeni

insan bedeni olan ve onu içten kontrol eden Manevî Yönetici, ölümsüz Atman'dır.

«O'ndan başka gören, işiten, düşünen, bilen yoktur. O görünmez, görür; işitilmez, işitir; düşünülmeyen, düşünür; bilinmez, bilir. Bu Manevî Yönetici, senin kendi özünde gizli olan gerçek Bendir, senin Atman'ındır. Şunu iyice bil ki; her varlığın içindeki Atman, senin içindeki Atman ile bir ve aynı varlıktır. Atman, Tanrı'nın kendisidir.»

Bu cevap üzerine Uddalaka da sustu. O zaman Vachaknu'nun kızı Gargi yerinden kalktı ve bilgelere şöyle hitab etti :

«Saygı değer Rahipler, ben Yagnavalkya'ya iki soru soracağım. Şayet bu sorulara cevap verebilirse, aranızdan hiç kimse onu mağlup edemez. Bu durum, O'nun Tanrı gerçeğini açıklayan büyük bir kişi olduğunu gösterecektir.

Yagnavalkya : «Ey Gargi, azizler ona değişmeyen gerçek adını verirler. O, ne kaba ne de lâtıftır, ne kısa ne uzun, ne sıcak ne soğuk, ne aydınlık ne karanlık, ne havanın ne de etherin mizacındadır. O'nun ne herhangi bir şeye bağı, ne tadı, ne kokusu, ne gözleri, ne kulakları, ne soluğu, ne zihni, ne ağzı, ne ölçüsü, ne içi ne de dışı vardır. O'nu geceler, gündüzler, saatler, dakikalar düzenlerini muhafaza ederler. Irmaklar, O'nun emriyle akarlar. Çiçekler, O'nun emriyle açarlar».

«Kişi binlerce yıl ibadette bulunsa, dini törenleri yerine getirse, iyiliklerde bulunsa dahi, bu değişmeyen Gerçeği tanımadığı müddetçe, hiç bir şey elde edemez. Çünkü bütün bu çalışmaları, geçici, şeylerdir. O'nu tanımadan bu hayatı terk eden kişi, acınacak bir kimsedir. Onun tanıyan kişi ise, bilge kişidir.

«Ey Gargi! Bu değişmeyen Gerçek, görünmeyen işitilmeyen, düşünülmeyen ve bilinmeyen fakat kendisi gören, işiten, düşünen ve bilen Varlıktır. Gören, işiten, düşünen ve bilen O'ndan başka hiç bir varlık yoktur».

Gargi sustu. Bu kez bilge Shakala sordu:

«Yagnavalkya! Kaç tane Tanrı vardır?»

«Tanrılara ait ilahilerde bahsedildiği gibi, üç yüz üç ve üçbin üç tane.» «Doğru, fakat gerçekte kaç tane?» «Otuz üç.»

«Doğru, fakat gerçekte kaç tane?» «Altı.»

«Doğru, fakat gerçekte kaç tane?» «Üç.»

«Doğru, fakat gerçekte kaç tane?» «İki.»

«Doğru, fakat gerçekte kaç tane?» «Bir buçuk.»

«Bu da doğru, fakat gerçekte kaç tanedir?» «Sadece bir tanedir.»

«O halde, bu üçyüz ve üçbin üç tane olan nedir?»

«Bunlar ilahi kuvvetlerdir; en mühim olanları otuzüç tanedir.»

«Bu otuzüç tane olan hangileridir?»

«Sekiz tane Wasu, onbir tane Rudra, oniki tane Aditya, İndra ve Prajapati.» «Wasu'lar nelerdir?»

«Ateş, toprak, rüzgâr, gökyüzü, güneş, ay, yıldızlar ve uzay.» «Onbir tane Rudra, nelerdir?»

«Beş hayat kuvveti, Prana, Apana, Samana, Vyana, Udana, beş duyu ve şahsî Atman.»

«Aditya'lar nelerdir?» «Senenin oniki ayı.»

«İndra kimdir, Prajapati kimdir?» «İndra şimşektir; Prajapati adaktır.» «Şimşegın sembolü nedir?» «Yıldırım.»

«Adağın sembolü nedir?» «Adak hayvanı.» «Altı tane Tanrı hangileridir?» «Ateş, toprak, rüzgâr, hava, güneş, gökyüzü.» «Üç Tanrı hangileridir?»

«Bütün Tanrı'ların yaşadığı üç dünya: Gökyüzü, yeryüzü, yeraltı dünyalarıdır.» «İki tanrı nelerdir?» «Besin ve soluk.» «Bir buçuk olan tanrı hangisidir?» «Rüzgâr tanrısı.»

«Rüzgâr bir tanedir, niçin ona bir buçuk adı verilmiştir?» «Çünkü herşey rüzgârın esmesiyle gelişir.» «Tek Tanrı kimdir?» «Tek Tanrı, hayat kuvvetidir. O, ruhtur.»

Yagnavalkya'nın bu cevabından sonra, Shakala sustu. Bu defa hitap eden Yagnavalkya'nın kendisi oldu : «Muhterem rahipler! İğinizden biri veya hepiniz, bana dilediğiniz soruları sorabilirsiniz veya dilerseniz ben size soru sorayım.

Ancak rahiplerden hiç bir ses çıkmadı. Bunun üzerine Yagnavalkya onlara sordu:

«İnsan büyük bir ağaç gibidir; saçları ağacın yaprakları, cildi ağacın kabuğu, kanı ağacın özü, eti ağacın tahtası, adaleleri ağacın lifleri, kemikleri ağacın sert kısımları, iliği de ağacın özü gibidir.

«Bir ağaç kesildiği zaman, kökünden tekrar büyür, Acaba, insan ölümle hayat bağlarından kesildiği zaman hangi kökten tekrar hayata gelir?

«İnsanın da, ağaç gibi kendi tohumundan hayata geldiğini söylemeyin, çünkü insanın tohumu da onunla birlikte ölür; bir ağaç kendi tohumundan tekrar hayata gelebilir, çünkü onun tohumu ağaçla birlikte ölmez.

«Şayet ağaç köküyle ve bütünüyle birlikte imha edilirse, tekrar hayata dönmeyecektir. Lâkin bir insan ölümle hayattan koparıldığı zaman, hangi kökten veya tohumdan tekrar hayata gelir?

«İnsan hayata tekrar, kendi tohumundan gelmez; öyleyse onu tekrar yaratan kimdir?» Yagnavalkya bu sorusunu yine kendisi cevaplandırdı: «İnsanın kökü, tohumu, ruhtur. İnsanı tekrar hayata getiren, onu tekrar bedenleştiren, ruhtur. Ruh, kendisini bilen kişi için, nüfuz edilemeyen bir sığınaktır, bilgidir, sevinçtir.»

Bu sözlerden sonra, kral Janaka yerinden kalkarak bilgeye şöyle hitab etti : «Yagnavalkya, seni buraya getiren sebep nedir? Buraya koyun almak için mi, yoksa felsefe yapmak için mi geldin?

Yagnavalkya; «Her ikisi için, Majeste. Bunun yanı sıra, öğrencilerinizin size neler öğrettiklerini bilmek isterdim.»

Janaka; «Bilge Jitwa bana sözün, Tanrı olduğunu öğretti.»

Yagnavalkya : «Kişi vardır; çocukluğu müddetince önce annesinden, sonra babasından öğrenim görmüş, daha sonra da bir bilge kişi tarafından kutsal sırlara mahrem kılınmıştır. Jitwa, böyle bir kişidir. Sözün Tanrı olduğunu söylediği zaman, size öğrettiği gerçek, kendi özünde bulduğu bir gerçek değil, başka bir bilgeden öğrendiği gerçektir. Size, bu Tanrı sözünün yeri ve desteği hakkında herhangi bir şey anlattı mı?»

Janaka: «Hayır, anlatmadı.»

Yagnavalkya: «Öyleyse, bir dereceye kadar öğrenim görmüşsünüz.» Janaka: «O zaman, sen öğretir misin, Yagnavalkya?»

Yagnavalkya: «Konuşma organı onun yeri, evrenin ilk sebebi eter de, onun ebedî desteğidir. Sözü, bilgi ile aynı şey olarak düşünün.»

Janaka : «Bilgi nedir, Yagnavalkya?»

Yagnavalkya: «Majeste! Söz bilgidir. Çünkü dünyevi olsun, semavî olsun her şey, her bilgi, söz sayesinde bilinir. Bu dünyanın ve öte dünyanın bilgisi, söz sayesinde elde edilmiştir. Bütün yaratıkların bilgisi, söz sayesinde elde edilmiştir; Majeste, söz yüce Tanrı'dır.»

Janaka: «Sana bin koyun daha veririm. Bana her şeyi öğret.»

Yagnavalkya: «Benim babam, kişinin bir talebeyi tamamiyle eğitmeden her hangi bir hediye almaması fikrinde idi. Başka kişilerden neler öğrendiğinizi bilmek isterim.»

Janaka: «Bilge Udanka bana ilk enerjinin, Tanrı olduğunu öğretti. Fakat onun yerini ve desteğini anlatmadı.»

Yagnavalkya: «Soluk onun yeri ve eter de onun desteğidir. O, aziz olarak düşünülmelidir. Çünkü hayat gerçekten azizdir. İlk enerji, Tanrı'dır. Daha başka neler öğrendiniz?»

Janaka: «Bilge Barku'dan, görüşün Tanrı olduğunu öğrendim. Fakat onun yerini ve desteğini öğretmedi.»

Yagnavalkya: «Göz onun yeri, eter de desteğidir. Görüş, gerçek olarak düşünülmelidir. Çünkü bütün nesneler, görüş sayesinde bilinir. Görüş, Tanrı'dır. Başka ne öğrendiniz?»

Janaka: «Gardabhivipati, işitmenin Tanrı olduğunu öğretti.»

Yagnavalkya: «İşitmenin yeri kulaktır, desteği de eterdir, işitme, hudutsuz olarak düşünülmelidir. Çünkü uzay hudutsuzdur ve sesi taşıyan, uzaydır. İşitme, Tanrı'dır.»

Janaka: «Bilge Satyakama, zihnin Tanrı olduğunu öğretti.»

Yagnavalkya: «O'nun yeri zihin, desteği de eterdir. O, mutluluk olarak düşünülmelidir. Çünkü mutluluk sadece zihin tarafından tecrübe edilebilir. Zihin, Tanrı'dır.»

Janaka: «Bilge Vidaghdha'dan da, kalbin Tanrı olduğunu öğrendim.»

Yagnavalkya: «Onun yeri kalb, desteği de yine eterdir. Kalp, konak yeri olarak düşünülmelidir. Çünkü bütün varlıklar, kalbin içinde sükûn bulurlar. Kalp, Tanrı'dır.»

Janaka tahtından aşağı inerek, hürmetkâr bir şekilde bilgeye hitab etti.

«Yagnavalkya! Senin önünde saygıyla eğilirim. Lütfen bana her şeyi öğret.»

Yagnavalkya: «Majeste, uzun bir yolculuk yapmak isteyen bir insan, kendisine bir araba veya herhangi bir vasıta temin eder; siz de aynı bu şekilde, zihninizi kutsal bilgilerle doldurmuşsunuz. Zengin ve şerefli bir insansınız, kutsal metinleri tetkik etmiş ve Upanişadları öğrenmişsiniz. Fakat bu bedeni terk ettiğiniz zaman, nereye gideceğinizi biliyor musunuz?»

Janaka: «Nereye gideceğimi bilmiyorum, aziz efendim. Lütfen bana anlat.»

Yagnavalkya: «İndha, fizikî örtü ile hüviyetlenmiş Atman'dır. Onun zevcesi Viraj da, onun zevk nesnesi olan fizikî dünyadır. Atman, rüya âleminde kendisini lâtif beden ile veya zihin ile hüviyetlendirdiği zaman, zevcesi ile birleştiği yer, kalbdır. Atman, rüyasız uykuda, hayat kuvveti ile hüviyetlenir. Ne bu, ne şu olarak izah edilen en yüce Atman, bu durumun da ötesindedir. O, kavranamaz, çünkü hiç kimse O'nu kavrayamaz; O ölümsüzdür, çünkü asla ölmez; bağısızdır, çünkü kendisini hiç bir şeye bağlamaz; bağlı değildir, çünkü hiç bir şey O'nu bağlayamaz. O, asla yok olmaz. Sen, ey Janaka! Korkudan uzak olan o Varlığa ulaştın ve böylece ölümden ve yeniden doğuştan kurtuldun.»

Janaka: «Korkusuzluk, bize korkusuzluğu öğreten sana, ulaşsın. Senin önünde boyun eğiyoruz. İşte, bundan sonra ben ve benim bütün krallığım, senin hizmetindeyiz. Yagnavalkya! İnsanın aydınlanmasına hizmet eden nedir?»

Yagnavalkya : «Güneşin ışığı, Majeste. Çünkü insan güneşin ışığı sayesinde oturur, kalkar, çalışır, hareket eder.»

Janaka: «Gerçekten böyle, Yagnavalkya. Fakat güneş battığı zaman, insanı aydınlatan nedir?» Yagnavalkya: «O zaman, onu aydınlatan ışık, aydır.»

Janaka: «Güneş battığı ve ay da kaybolduğu zaman, insanın aydınlanmasına hizmet eden nedir?»

Yagnavalkya: «O zaman, insanın ışığı, ateştir.»

Janaka: «Güneş battığı, ay kaybolduğu ve ateş de söndüğü zaman, insana hizmet eden ışık nedir?»

Yagnavalkya : «O zaman, insanın ışığı, sestir; çünkü insan kendi elini dahi göremese, bir ses işittiği zaman o sese göre hareket edebilir. Ses sayesinde, oturup kalkabilir, her işini yapabilir.

Janaka: «Bu da gerçek, ey Yangnavalkya. Fakat güneş battığı, ay kaybolduğu, ateş söndüğü ve ses de işitilmediği zaman, insanın aydınlanmasına hizmet eden nedir?»

Yagnavalkya: «İnsanın gerçek ışığı, Atman'dır. Çünkü Atman'ın ışığı sayesinde insan her hareketini yapabilir. Diğer ışıkların hiç biri olmasa dahi, Atman'ın ışığı ebedidir, hiç bir zaman kaybolmaz.»

Janaka: «Bu Atman, kimdir?»

Yagnavalkya: «Bu Atman, kalbin lotüsü içindeki kendiliğinden nurani varlıktır, duyular ve duyu organlarıyla kuşatılmıştır ve aklın ışığıdır. Atman, akıl ile hüviyetlenerek, ölüm ve yeniden doğuş yoluyla, bu ve öteki dünya arasında gider gelir. Yine akıl ile hüviyetlenerek, düşünen ve hareket eden varlık olarak görünür. Zihin rüya görürken, Atman da rüya gören varlık olarak görünür.

«İnsan, şahsî ruh, doğduğu zaman, beden ve duyu organlarının zayıflıkları ile hüviyetlenerek, dünyanın kötülükleri ile münasebet kurar. Ancak, ölüm bedenini terkederken, bütün kötülükleri geride bırakır.

«İnsan için iki durum vardır. Bu dünyadaki durum ve öte dünyadaki durum. Bu iki durum arasında, rüya âlemine benzetilen üçüncü bir ara durum daha vardır. Kişi, bu ara durumdayken, bu dünyadaki ve öteki dünyadaki her iki durumu da yaşar. Şöyle ki: Kişi öldüğü veya uyuduğu zaman, bu dünyadayken yaptığı işlerin hatıralarını saklayan lâtif beden içinde yaşar ve Atman'ın saf ışığıyla aydınlanan bu hatıraların farkındadır. Böylece, bu ara durumda, ilk durumu yâni bu dünyadaki hayat durumunu yaşar. Yine bu ara durumda, bu dünyada yaptığı iyi ve kötü işlerinin ve bu işlerden edindiği karakterinin tayin ettiği iyilik ve kötülüklerden kendi başına gelecek olanları önceden görür. Böylece, bu ara durumda, ikinci durumu yani gelecek dünyadaki hayat durumunu yaşar.

«Bu ara durum olan rüyalar âleminde, gerçek arabalar, yollar, atlar, göller, köprüler, ırmaklar yoktur. Gerçek sevinçler, zevkler ve ızdırablar yoktur. Lâkin bütün bunları kendi ışığı ve kudretiyle, Atman yaratır. Bütün düşlerin yaratıcısı, yapımcısı Atman'dır.

«Eskiler şöyle demişlerdir: **'Kişi rüyalar âleminde iken, varlığının özündeki kendiliğinden nurani Varlık, bedeni uykuya sokar, bununla beraber kendisi daima uyanık kalır ve kendi ışığı ile zihninin üzerinde bırakılmış olan izlenimleri seyreder. Ondan sonra Atman kendisini tekrar duyu organlarının şuuruyla hüviyetlendirerek, beden uyanmasına sebep olur.**

«**Kişi rüyalar âleminde iken, içteki kendiliğinden nurani, ölümsüz Varlık, hayat kuvveti vasıtasıyla bedenin canlılığını muhafaza eder, lâkin aynı zamanda kendisi bedenin dışına gider. Tanrı, istediği her yere gider.**

«**Bu kendiliğinden nurani varlık, rüyalar âleminde, aşağı ve yüksek derecede bir çok şekillere bürünür. Bir kadınla sevişen, arkadaşlar arasında gülen veya korkunç durumlarla karşılaşan kişi olarak görünür.,**

«**Herkes, bütün bu olayların farkındadır; ancak bu olayları yaşayan varlığı hiç kimse göremez.**

«Bazı kimseler, rüya görme durumunun, uyanıklık halinin sadece bir başka şekli olduğunu söylerler. Çünkü insan rüyalar âleminde, uyanıklık âleminde iken yaşadığı olayları, tekrar yaşar. Atman, rüyalar âleminde her ne şekilde görünürse görünsün, daima kendi ışığıyla görür, işitir, hareket eder.»

Janaka: «Aziz efendim, sana bin tane daha koyun veriyorum. Kurtuluşum için, bana daha fazla şey öğret.»

Yagnavalkya: «Atman rüyalar, âleminde şuraya buraya gider, iyi ve kötü zevkleri yaşar, rüyasız uyku durumuna ulaşır; sonra tekrar geriye rüyalar âlemine gelir. Rüyalar âleminde her ne durum yaşarsa yaşasın, hiç bir şey ona tesir edemez. Çünkü Atman asla hiç bir şeyin tesiri altında kalmaz.

«Rüyalar âleminde yaşadıktan sonra, tekrar geriye uyanıklık haline döner. Fakat hiç bir şey ona tesir edemez, asla.

«Atman, bu uyanıklık durumunda da, şuraya buraya gider, duyu zevklerini tadar, iyi ve kötü durumları yaşar, sonra tekrar rüyalar âlemine döner.

«Tıpkı büyük bir balığın, bir ırmağın bir kıyısından diğer kıyısına hareket edip durması gibi; Atman da düş görme ve uyanıklık durumları arasında hareket eder.

«Tıpkı gökyüzünde uçan bir kartalın yorulması, kanatlarının bükülmesi ve dinlenmek için yuvasına dönmesi gibi; Atman da derin uyku durumuna döner artık arzu duymaz, artık rüya görmez.

«Gerçekte, Atman, gerçek mahiyeti itibariyle, bütün ihtiraslardan, bütün kötülüklerden ve bütün korkulardan uzaktır. Yine sevgili zevcesinin kucağında uyuyan bir erkeğin, içerde ve dışarda olan her şeyi unutması gibi; Atman ile birliğe ulaşan bir insan da, içte ve dışta olan hiç bir şeyi bilmez, çünkü bu durumda iken bütün arzular hedefleri olan Atman'a ulaşmış ve tatmin olmuşlardır. Kişi, bütün ihtiraslardan kurtulmuş ve bütün ızdırabların ötesine gitmiştir.

«Böyle bir durumda, baba artık baba değildir, anne artık anne değildir; bütün dünyalar, bütün Tanrılar, bütün sınıflar, bütün kutsal metinler, bütün iyilikler ve bütün kötülükler kaybolmuştur. Kalpteki bütün üzüntüler, sevince dönmüştür.

«Böyle bir durumda, kişi artık görmez, işitmez, koku duymaz, tad almaz, temas duymaz, konuşmaz, düşünmez ve bilmez; çünkü kendisinden ayrı hiçbir şey yoktur, herhangi bir ikinci varlık yoktur. Lâkin yine görür, işitir, koku alır, tad alır, temas duyar, konuşur, düşünür ve bilir. Çünkü görüş, işitme, koku, tad, temas, söz, düşünme ve bilme, bütün bu kabiliyetler Atman ile bir ve aynı varlıktır. Atman, Tanrı'nın kendisidir. Şuur ışığıdır.

«İkinci bir varlık olmadığı zaman, kişi başka bir şey görmez, işitmez, başka bir koku duymaz, tad almaz, temas duymaz, başka bir şeyden bahsetmez, başka bir şeyi düşünmez, bilmez.

«İkincisi olmayan tek Varlık, Atman, kristal bir su gibi saftır. O, insanın en büyük başarısı, en büyük zenginliği, en son amacı, en büyük sevincidir, en büyük mutluluğudur. Cehalet hudutları içinde yaşayan yaratıklar, bu sonsuz varlığın sadece küçük bir kısmını görebilirler.

«Atman, rüyalar âleminde, duyuların zevklerini duyar, şuraya buraya gider, iyi ve kötü olayları yaşar ve sonunda yine uyanıklık durumuna döner.

«Kişinin, ölüm anında bu hayattan öteki hayata geçmesi, tıpkı rüyalar âleminden uyanıklık durumuna geçmesi gibidir.

«İnsan ölmek üzere iken, akli Atman'ın yükü altındaki lâtif beden, yükü altında inleyen ağır yüklü bir araba gibi iner.

«Yaşlılık veya hastalık nedeniyle beden zayıflamaya başladığı zaman, Atman, bir incir, bir mango, bir banyan meyvesinin sapından ayrılması gibi bedenın uzuvlarından ayrılır ve yeni bir yaşantıya başlamak için, başka bir bedene girmek üzere yeniden doğuşa gider.

«İnsanın bedeni zayıf düştüğü ve kişi açıkça gayri-şuurî bir duruma geldiği zaman, ölüm anında duyuların kalbine inen kudretlerini tamamiyle geri çekerek, onları kendi çevresinde toplar. Artık, dış dünyadaki renk ve şekilleri görmez.

«Ne görür, ne işitir, ne koku alır, ne tad alır, ne konuşur, ne düşünür ne de bilir. Çünkü bütün duyular, onun fizikî bedeninden ayrılarak, lâtif bedeni ile birleşirler. O zaman, damarların birleştiği kalp, Atman'ın ışııyla aydınlanır ve kişi bu ışık vasıtasıyla gözden veya kafatası kapısından veya bedenın başka bir menfezinden, bedeni terk eder. Bu

şekilde bedeni terk ettiği zaman, hayat kuvveti de bedeni terk eder ve hayat kuvveti bedeni terk ettiği zaman, hayat prensibinin bütün fonksiyonları da bedeni terk eder. Kişinin hayatta iken yaptığı bütün işler ve edindiği bütün intibalar, öldükten sonra da Onu takip eder.

«Nasıl ki, bir tırtıl üzerinde bulunduğu otun ucuna geldiği zaman, başka bir otu tutarak bedenini ona çekerse; Atman da, aynı şekilde, bu bedenın sonuna ulaştığı zaman, onu gayri şuurî bir durumda bırakarak, başka bir bedeni tutar ve kendisini o bedene çeker.

«Yine, tıpkı bir kuyumcunun eski bir mücevheri alarak, onu daha yeni ve daha güzel bir kalıba sokması gibi; Atman da bedeni terk ederek, onu gayrî şuurî bir durumda bırakır veya atalarınıninkine benzeyen ya da diğer varlıklara benzeyen, dünyevî veya semavî daha yeni, daha mükemmel bir şekle bürünür.

«Atman, gerçekten Tanrı'nın kendisidir. O, bilgidir, zihindir, hayattır, görüştür; toprak, hava, su, aydınlık, karanlık, arzu, öfke, doğru, yanlış hep O'dur. O, her şeydir. O, hem bu hem de şudur. Kişinin bu hayattaki karakteri ve tavırları nasılsa; ötedeki hayatta da aynı karaktere ve tavırlara sahip olacaktır. Şayet kişi bu hayatta bir marangoz ise; ötedeki hayatta da marangoz olacaktır. Kişinin davranışları iyi ise, o kimse iyi olacaktır. Kişinin arzusu, o kimsenin kaderidir. Çünkü kişi arzularına göre irade gösterir; iradesine göre davranır, iyi veya kötü ektiğini biçer.

«Arzularına göre davranan bir insan, ölümden sonra öte dünyaya, bu dünyada iken yapmış olduğu işlerin lâtif intibalarını zihninde taşıyarak gider; orada, bu işlerinin iyi veya kötü semerelerini aldıktan sonra, tekrar bu faaliyet dünyasına döner. Böylece, ölüm ve yeniden doğuş neticelerine hedef olur.

«Arzusu olmayan kişi, arzusuna ulaşmıştır. Atman'a ulaşmış bir kimse, bütün arzularından kurtulmuştur.

Böyle bir insanın ölümü, başkalarınıninki gibi olmaz. Çünkü O kişi Atman olmuştur.

«Kalbin bütün arzuları, ilahi bilgi ile yok olduğu zaman, ölümlü insan bu hayatta iken dahi, ölümsüz olur, ruh olur.

«Bir karınca yuvası üzerine bırakılan bir yılanın geride sadece derisinin kalması gibi; bir

insan öldüğü zaman, geride sadece beden kalır, bedenden kurtulan şahsî ruh, ise ölümsüz ruh Tanrı ile birleşir.»

Janaka: «Aziz efendim, bütün her şeyimi sana veriyorum. Beni kurtar.»

Yagnavalkya: «Kurtuluş yolu, ince, uzun ve geçilmesi zor bir yoldur. Ben, bu yolda yürümekteyim; hayır, yolun sonuna ulaşmadım. Ancak Tanrı'yı bilen bilge kişi bu yol vasıtasıyla, hayatta iken Tanrı'ya ulaşır ve son kurtuluşu, ölüm anında başarır.

«Karanlıklarla çevrili başka dünyalar vardır. Atman'ı tanımayan ahmak kişiler, ölümden sonra, bu dünyalara giderler.

«Kişi, safa ve ölümsüz olan Atman'ı idrak ettiği zaman, o insanda ızdırab dolu başka bir bedene sahip olma ihtirası kalmaz.

«Aydınlanmaya engel teşkil eden, bu geçici bedenin içindeki Atman'ın ihtişamını gören kişi; Atman'ın her şeyin yaratıcısı ve sahibi olan Tanrı ile bir ve aynı varlık olduğunu bilir.

«Onu idrak etmeyi başaramamak, cehalet içinde yaşamak ve bu nedenle ölüme ve yeniden doğuşa hedef olmaktır. Tanrı'yı bilen kişiler, ölümsüz olurlar.

«Ruh gözü ile her zaman herşeyin sahibi olan nurani varlık Atman'ı idrak eden kişi, bütün korkulardan kurtulur.

«Hayatın hayatı, gözün gözü, kulağın kulağı, zihninin zihni olan Tanrı'yı tanıyan kişi, gerçekten bütün sebeplerin sebebini tamamiyle anlar.

«Tanrı'yı, ancak arınmış bir zihin kavrayabilir.

«Tanrı'da çeşitlilik yoktur. Evreni çeşit çeşit, farklı farklı varlıklardan müteşekkil olarak gören kişi, ölüm ve yeniden-doğuş çarkında dönüp durur.

«Tanrı ancak, bilginin kendisi olarak idrak edilebilir bilgi, gerçeğe birdir, ondan ayrı olamaz. Çünkü O, her tecrübenin, her düşünce vasıtasının ötesindedir. Tanrı, arıdır, doğmamıştır, en lâtif olandan daha lâtiftir, en büyük olandan daha büyüktür.

«Bu nedenle, Tanrı'yı en son amaç olarak bilen bilge kişi, hayatını ve davranışlarını, O'na ulaşabileceği şekilde tanzim etsin. O'nu, tartışmalar yoluyla bulmaya çalışmasın, çünkü

tartışmalar asılsız ve faydasızdırlar.

«Gerçekten, Tanrı duyularla çevrilmiş kalbin lotüsü içindedir. O, aklın aklıdır, her şeyin koruyucusudur, her şeyin sahibi herşeyin hükümdarıdır. Her şeyin hükümdarı olan Tanrı, üç dünyanın da ötesindedir.

«Din adamları O'nu, eğitim, ibadet, zahitlik, kendine hâkimiyet ve feragât gibi, çeşitli yollarla bulmaya çalışırlar. O'nu bulmak, bir aziz olmaktır. O'nu bulmak isteyen rahipler, dünyadan feragât ederler. Atman'ın ihtişamını idrak eden bilge kişiler: «Biz Atman'ı bulduk, varlığın en son amacına ulaştık, zenginliği, evlâdı ve başka şeyleri ne yapalım?» derler. Tam bir feragât yolunda, artık ne zenginlik, ne evlât, ne de başka bir dünya arzusu vardır.

«Evlât ihtirası zenginlik ihtirasını, zenginlik ihtirası da başka dünyalarda yaşama ihtirasını getirir, iki ihtiras vardır: Birincisi, bu dünyada zevk içinde bir yaşama; ikincisi de, başka dünyalarda daha büyük bir zevk içinde yaşama.

«Atman, ne bu ne de şu olarak izah edilebilir. O, kavranamaz çünkü kavranamamıştır; ölmez çünkü ölümsüzdür. Atman'ı tanıyan kişiye ne iyi ne de kötü hiç bir şey tesir edemez. Atman'ı tanıyan kişinin hiç bir zaman, «Kötü bir şey yaptım» veya «iyi bir şey yaptım» gibi düşünceleri olmaz. Böyle bir insan, iyiliğin ve kötülüğün ötesindedir ve bu nedenle ne kendi yaptığı ne de kendisine yapılan hiç bir şey, ona tesir edemez.

«İlahi bilgi ile meydana çıkan, başlangıcı ve sonu olmayan Tanrı'yı bilen kişinin ihtişamı, kişinin yaptığı işlerle ne artar ne de eksilir. Bu nedenle, insan O'na ulaşmaya çalışmalıdır. Atman'ı bulan kişi, kendini kontrol eden, sakin, dengeli ve bütün ihtiraslardan kurtulmuş bir insandır. Atman'ı tefekküre dalarak, kendi ruhunda O'nu ve O'nda var olan bütün varlıkları görür. Hiçbir kötülük, hiçbir ızdırab, böyle bir insana ulaşamaz. Çünkü her kötülük, ilahi bilgi ateşinde yanar, yok olur.

«Tanrı'yı tanıyan kişi, bütün kötülüklerden, bütün arzulardan, bütün şüphelerden kurtulmuştur, Tanrı'yı bulan kişi, Tanrı olur.»

Bunlar yüce bilge Yagnavalkya'nın söylediği son sözler oldu. Kral Janakayı ve orada bulunan diğer bilgeleri selâmladıktan sonra evine dönmek üzere yola

koyuldu ve yavaş yavaş gözden kayboldu. Bütün bilgiler, derin bir sevgi ve saygıyla, onun arkasından baktılar, baktılar.

Bir zamanlar, Brahmanoğlu Svetaketu, Panchala kasabasındaki bilge kişilerin toplantısına gitti ve orada kral Prawahana Jaivvali'nin, dalkavukları ile beraber oturduğunu gördü. Kral da onu görerek seslendi: «Hoş geldin,. Genç adam.»

Svetaketu: «Emredin, Majeste.»

«Baban sana ders verdi mi?»

«Evet!»

«İnsanların öldükten sonra başka başka istikametlerde gittiklerini biliyor musun?»

«Hayır!»

«Bu ölmüş insanların nasıl tekrar dünyaya geldiklerini biliyor musun?» «Hayır!»

«Öte dünyanın, niçin kalabalık olmadığını biliyor musun?» «Hayır!»

«Suyun, bir insan şekli alıp konuşmaya başladığı zamanı biliyor musun?» «Hayır!»

«Tanrı'ya giden yolun ve ataların yanına giden yolun nerede olduklarını biliyor musun? Şimdiye kadar bir bilge kişiden: «Ben Tanrı'ya ve ataların yanına giden yolları biliyorum.» dediğini hiç işitmedin mi?»

«Hayır! Bu yollardan hiç birini işitmedim.»

O zaman kral, ona yiyecek içecek ve bir yatak sundu, fakat genç adam bunları reddederek evine döndü ve derhal babasının huzuruna çıktı.

«Baba! niçin beni iyice yetiştirmedin?»

«Bilge kişi, mevzu nedir?»

Kral Jaiwali bana beş tane soru sordu ve ben bunlardan hiç birine cevap veremedim.» «Bu sorular nelerdir?»

Svetaketu, Kral Jaivvali'nin kendisine sormuş olduğu soruları tek tek babasına anlattı.

«Oğlum! Bildiğim ne varsa, sana öğrettim. Bu soruların cevaplarını ben de bilmiyorum. Haydi, gel, beraberce krala gidelim ve onun talebesi olalım.»

«Sen yalnız gidebilirsin, baba.»

Bunun üzerine, baba Gautama yalnız başına krala gitti. Kral onu sevgiyle karşıladı, ona bir yer verdi, yiyecek ve içecek verdi: «Dileđin nedir?» dedi.

Gautama: «Ođluma sorduğun soruların cevaplarını öğrenmek istiyorum.»

«Niçin daha kıymetli bir şey istemiyorsun?»

«Çok iyi biliyorsunuz ki, ben zenginliklerden mahrum bir kimse deđilim. Bana, zaten sahip olduđum şeyleri vermeyi teklif etmeyin.»

«Öyleyse, dileğini uygun bir şekilde iste.»

«Talebeniz olmak istiyorum.»

Kral, Gautama'yı bir talebe olarak kabul etti ve öğretimine başladı.

«Gautama! Gökyüzü kutsal ateştir, güneş onun yakıtı, güneş ışınları dumanı, gün alevi, dört gün yön kömürü, ara yönler de onun kıvılcımlarıdır. Tanrılar bir adak olarak inancı verirler ve ay dünyasını yaratırlar.

«Yağmur bulutu, kutsal ateştir. Sene, onun yakıtı; gazlar dumanı; şimşek ateşi; gök gürültüsü kömürü; yıldırım da, kıvılcımdır. Tanrılar bir adak olarak ay dünyasını verirler ve yağmuru yaratırlar.

«Dünya, kutsal ateştir. Toprak, onun yakıtı; ateş dumanı; gece alevi; ay dünyası kömürü; yıldızlar da kıvılcımlardır. Tanrılar bir adak olarak yağmuru verirler ve besini yaratırlar.

«İnsan, kutsal ateştir. Açık ağız, onun yakıtı; soluk dumanı; dil alevi; gözler kömürü; kulaklar da kıvılcımlarıdır. Tanrılar bir adak olarak besini verirler ve tohumu yaratırlar.

«Kadın, kutsal ateştir. Tanrılar bir adak olarak tohumu verirler ve insanı yaratırlar. Kişi, ömrü müddetince yaşar ve ölür.

«O zaman, ölüyü bir odun yığınının üzerinde yakarlar. Bu törendeki ateş, kutsal ateştir. Bu ateşin yakıtı, yakıttır; dumanı dumandır; alevi alevdir; kömürü kömür; kıvılcımı da, kıvılcımdır. Tanrılar bir adak olarak insanı verirler ve nur saçan bir varlık yaratırlar.

«Kutsal ateşi, inanç ve gerçek olarak düşünen aile reisleri ve din adamları öldükten sonra ateşe, ateşten gün ışığına, gün ışığından dolunaya, dolunaydan güneşin kuzey yarım kürede bulunduğu altı aya, bu aylardan Tanrıların ülkesine, oradan güneşe, güneşten de ışığa geçerler. Ruh onları oradan alır ve Cennete götürür. O kişiler ebediyen Cennette yaşarlar, bir daha yeryüzüne dönmezler.

«Fakat kurban adama, sadaka verme ve oruç tutma gibi faaliyetlerle aşağı seviyede kalmış olan kişiler, öldükten sonra dumana, dumandan geceye, geceden güneşin güney yarım kürede bulunduğu altı aya, bu aylardan atalarının dünyasına, oradan da ay dünyasına geçerler. Orada, dünyada hayatta iken yaptıkları işlerin mükâfatlarını veya cezalarını gördükten sonra, ay dünyasından havaya, havadan rüzgâra, rüzgârdan yağmura, yağmurdan da yeryüzüne geri dönerler. Yeryüzünde besin alırlar, besin olarak erkeğe ve dişiye geçerler ve tekrar doğarlar. Böylece doğum, ölüm ve yeniden doğuş çarkında dönüp dururlar.

«Bu yollardan hiç birini bilmeyen kişiler ise, hayvan ve böcek olarak tekrar hayata gelirler.»

XI -KAIVALYA UPANIŞAD

İnanç, ibadet ve tefekkür yoluyla kendi gerçek benini idrak eden bilge kişi, yeniden doğuş ve ölüm çarkından, ızdırab çarkından kurtulmuştur.

Tanrı, bizi korusun,
Bize doğru yolu gösterson.
Bize kuvvet ve doğru anlayış versin.
Sevgi ve ahenk, daima bizimle olsun.
OM ... Huzur, huzur, huzur.

Talebe : «Efendim, bana Tanrı bilgisini öğret. Çünkü, bu bilginin, akıllı kişilerin aradığı gizli, kutsal ve en yüksek derecedeki bilgi olduğunu, bu bilgiye ulaşan kişinin bütün kusurlardan arındığını ve en yüksek Varlığa ulaştığını, işittim.»

Öğretici : «Tanrı'yı tanımak için, önce kutsal metinleri tetkik et ve sonra kendine bir Guru bul. Daima Tanrı'yı düşün, bütün kalbinle O'na bağlan, ölümsüzlüğe ne çalışmayla, ne çoluk çocuk sahibi olmakla ne de zenginlikle ulaşılır. Ancak, dünya ihtiraslarından kurtularak; Tanrı'ya ibadet etme yoluyla ulaşılır.

«Cennet, insan kalbinin derinliklerindedir. Oysa ancak, mücadele ederek, ruhunu yücelten kişiler ulaşabilir. Böyle kişiler, kutsal metinlerdeki bilgilerin ruhunu anlamış ve dünya ile ilişkilerini kesmiş kimselerdir.

«Sık sık yalnız kalabileceğin temiz bir yere çekil. Baş ve boyun, düz bir hat teşkil edecek şekilde, dimdik vaziyette otur. Dünya ile bütün ilişkilerini kes. Bütün duyularını kontrol et. Tam bir bağlılıkla Guru'na baş eğ... Sonra, kalbinin kendi özünün derinlerine dal ve orada gizli bulunan saf ve mutlu Varlığı, Tanrı'yı tefekkür et.

«Tanrı, bütün duyuların ve düşüncelerin ötesindedir. Şekil içine gizlendiği halde hudutsuzdur. Birdir, ölümsüzdür. Başlangıcı ve sonu yoktur. Ebedî bir huzur ve mutluluk içindedir. Var olan her şeyin içine yayılmıştır.

«O; her şeyin ötesindedir ve her şeyin kaynağıdır. Brahman, Shiva, İndra, Vishnu ve diğer bütün Tanrı'lar O'dur. O; her şeydir, hiç bir zaman değişmeyen en ulu Gerçektir. Olmuş ve

olacak her şeydir. Onu tanıyan kişi, ölümü yener. Özgürlüğe ulaşmak için, O'nu tanımaktan başka hiçbir yol yoktur.

«Atman'da, kendi özünde, her varlığı,; her varlıkta da Atman'ı, kendini gören kişi, Ona ulaşır, yegâne yol budur.

«Zihin ve OM hecesi, iki ayrı ateş çubuğuna benzetilebilir. Devamlı olarak, Tanrı'yı düşünerek ve kutsal OM hecesini tekrarlayarak, bu iki ateş çubuğunu birbirine sürterek kalbindeki bilgi ateşini yak. Bu şekilde, kalbindeki bütün pislikler yanıp yok olacaktır.»

«Tanrı, her varlığın içindeki Atman'dır. Fakat bu Varlık cehalet örtüsüyle örtülmüştür. O; sonsuzdur, bölünmez. Şuurun, mutluluğun kendisidir. Şuurun üç hali de şuurluluk, şuuraltı ve gayri şuurî O'nun varlığı içindedir. Zihin, hayat ve duyular; toprak, hava, su ateş ve eter, bütün bu şeyleri O yaratmıştır. Fakat O her şeyin ötesindedir.

«O, her şeyin içindedir, her şeyin temelidir. Ebedîdir.. En lâtif olandan daha lâtiftir, sen O'sun. sen O'sun.»

«İnsanın uyanıklık, rüya görme ve rüyasız uyku durumlarını yaratan Varlık benim. Ben, Tanrı'yım: Bunu bil ve bütün dünya bağlarını kopar.»

«Ben şuurun üç halinde içinde görünen her şeyin ötesindeyim. Ben, saf şuurum. Ben, kişiyi dünya ihtiraslarından kurtaran Tanrı'yım.»

«Var olan herşey benden zuhur eder, bendedir ve sonunda yine bana dönecektir.» İkincisi olmayan Varlık benim.» Tanrı benim.

«Ben, en lâtif olandan daha lâtifim; ben büyük olandan daha büyüğüm. Ebedî Varlık benim. Görünen bütün bu evren benim. Nûrun sahibi benim. Kişiyi dünya bağlarından kurtaran Tanrı benim.»

«Benim ilâhi kudretlerimi hiç bir varlık anlayamaz. Benim elim veya ayağım yoktur. Ben, göz olmadan görür, kulak olmadan işitirim. Var olan herşeyi bilirim. Ben doğmadım, benim ne bir bedenim, ne bir zihnim ne de duyularım vardır. Kutsal metinlerde tanıtılan, eşi ve benzeri olmayan O saf Varlık benim. Benim yerim, kulumun kalbidir.»

OM... Huzur, huzur, huzur.

XII -SVETASVATARA UPANIŞAD

Tefekkür sanatı öğrenilebilir, ancak gerekli nizamlara göre çalışılmalıdır. Maya ile birleşerek,

bu evreni yaratan, idame ettiren ve yok eden; varlığın bütün şekillerinin ötesinde, sıfat ve faaliyetten münezze evrensel Tanrı ile aynı varlık olan şahsî Tanrı'yı idrak etmek, sadece bu yolla mümkündür.

OM...

Kulaklarımızla, iyi olan işitelim.

Gözlerimizle, senin adaletini görelim.

Bedenimiz de, senin ilâhi huzurunu bulalım.

OM... Huzur, huzur, huzur.

OM... Selâm sana, ey ulu Atman!

İnsanlar kendi kendilerine daima şu soruları sormuşlardır:

Bu evrenin sebebi nedir? Tanrı mıdır? Bizler nereden geldik? Niçin yaşıyoruz? Sonunda nereye gideceğiz? Kiminin emriyle mutluluk ve sefalet kanununa tâbiyiz?

Zaman, mekân, kanun, şans, madde, ilk enerji, akıl ne bunlardan herhangi biri ne de bunların hepsi, evrenin varlığının sebebi olamaz; çünkü bütün bunlar sebep değil neticelerdir. Ruha hizmet etmek için mevcutturlar. Kişinin kendisi de sebep olamaz çünkü kişi mutluluk ve sefalet kanununa tâbi bir varlıktır, bağımsız değildir.

İstiğraka (contemplasyon) dalmış olan azizler, her yaratığın içinde kendini bilme kudreti olarak bulunan nûranî varlık Tanrı'yı, kendi içlerinde gördüler. O, ikincisi olmayan tek Varlıktır. Guna'lar (Sattwa, Rajalar, ve Tamalar) adı verilen örtülerle görüşten gizlenerek, bütün varlıkların iç derinliklerine yerleşmiştir. O, zamanın, mekânın ve görünen bütün sebeplerin ötesindedir.

Bu geniş evren, bir çarktır. Üzerindeki bütün yaratıklar doğum, ölüm ve yeniden doğuş neticelerine hedeftirler. Bu çark daima döner ve hiç bir zaman durmaz. Bu çark, Tanrı'nın çarkıdır. Kişi, onun Tanrı'dan ayrı bir varlık olduğunu düşündüğü müddetçe, doğum, ölüm

ve yeniden doğuş kanunlarına tâbi olan bu çark üzerinde dönüp durur. Fakat Tanrı'nın lütfu ile bu çarkın Tanrı ile aynı varlık olduğunu idrak eden kişi, artık bu çarkın üzerinde dönmez, ölümsüzlüğe ulaşır.

Sebeup ve netice dünyasının aşılmasıyla, derin istiğrak hali içinde idrak edilen varlık, kutsal metinlerde Yüce Tanrı olarak ifade edilmiştir. O, bir cevher, diğer her şey de O'nun gölgesidir. O, yok olmaz. Tanrı'yı tanıyan kişi, O'nu, görünen her şeyin ardındaki tek gerçek olarak bilir. Bu nedenle, O'na bağlanmış ve O'nunla meşgul kişiler, doğum, ölüm ve yeniden doğuş çarkından kurtulurlar.

Yokolan ve olmayan, görünmeyen şeylerden oluşan evreni idame ettiren varlık, Tanrı'dır. Tanrı'yı unutan, Şahsî ruh, kendisini zevklere verir ve böylece dünyaya bağlanır. Ancak Tanrı'ya ulaştığı zaman, bütün bağlarından kurtulmuştur.

Zihin ve madde, efendi ve hizmetkâr her ikisi de, başlangıçsız zamandan beri mevcuttur. Onları birleştiren Maya da, başlangıçsız zamandan beri mevcuttur. Bunların üçü de zihin, madde ve Maya Tanrı ile bir ve aynı varlık olarak bilindiği zaman, Atman'ın sonsuz olduğu idrak edilmiştir. O zaman Atman'ın her şey olduğu ortaya çıkmıştır.

Madde, yok olucudur. Cehaleti yok edici Tanrı, ölümsüzdür. Tanrı, birdir. Yok olucu herşeyin ve bütün ruhların hükümdarıdır. Kişi, O'nun üzerinde tefekkür ederek, kendisini O'nunla birleştirerek ve kendisini O'nınla hüviyetlendirerek, cehaletten kurtulur.

Tanrı'yı bil; böylece cehalet kaybolacak ve dünyaya olan bütün bağlar kopacaktır. O'nun üzerine derin derin düşün ve fizikî şuuru aş. Bu şekilde, «evrenin sahibi» ile birliğe ulaşacaksın. «İkincisi olmayan tek Varlıkla hüviyetleneceksin. Bütün arzuların, O'nda son bulacaktır.

Tanrı ile daima bir olduğun, bir gerçektir. Lâkin bunu bilmelisin. Bilinmesi gereken başka hiç bir şey yoktur. Derin derin düşün; zihin, madde ve Maya'nın, tek gerçek Tanrı'nın, sadece üç görünüşünden başka hiç bir şey olmadığını idrak edeceksin.

Bir odunun içindeki ateş, o odun bir kibritle tutuşturuluncaya kadar, anlaşılmaz. Atman da, bu ateş gibidir. Bedenin içinde gizlidir ve kutsal OM hecesi ile tutuşturulur.

Bedenini, OM hecesi ile tutuştur; böylece bir odunun içindeki gizli ateş gibi, bedenin içine

gizlenmiş olan Tanrı'yı idrak edeceksin.

Atman, ruhun içinde ikamet eder; tıpkı susam tohumları içindeki yağ, yakacak içindeki ateş, ırmak yatağındaki su gibi. Doğruluk ve tefekkür yoluyla, O'nu bul.

Atman, her şeyin içindedir. O'nun bilgisi, tefekkür yoluyla kazanılır. Atman, Tanrı'dır Tanrı sayesinde, her cehalet yokolur.

Tanrı'yı idrak etmek için, önce dışa dönük duyularını kontrol et ve zihnin dizginlerini ele geçir. Sonra, akim alelade şuurundan ayrı olan saf şuur üzerinde derin derin düşün. Böylece fizikî manzaranın ardındaki «Manevi Gerçeği», görebilirsin.

Zihnini bu şekilde kontrol et ki, en «yüce gerçek», Tanrı meydana çıksın. Samimi olarak ebedî mutluluğa ulaşmaya çalış.

Zihnin ve akim yardımıyla, duyuların zevk nesnelere bağlanmasına engel ol. O zaman duyuların Manevi Gerçeğin ışığıyla arınacak ve o ışık meydana çıkacak.

Bilge kişi zihnini kontrol eder ve kalbini her yerde mevcut, her şeyi içten kuşatan, sonsuz Tanrı ile birleştirir. Ancak tefrik etme melekesine sahip ruhlar, ruhî disiplinleri tatbik ederler. Kendiliğinden nûranî Varlık Manevi Gerçeğin ihtişamı, çok büyüktür.

Ey ölümsüz mutluluğun çocukları. Dinleyin, Ey göklerdeki Tanrı'lar sizler de dinleyin! Yalnız aydın kişilerin peşinden gidin ve devamlı tefekkür yoluyla zihninizi ve aklınızı, ebedî Tanrı'ya verin. O zaman, bu yüce Varlık, size görünecektir.

Hayat kuvvetini kontrol edin. Tefekkür yoluyla, içteki Atman'ı tutuşturun. İlâhi aşk şarabıyla sarhoş olun. Böylece mükemmelliğe ulaşacaksınız.

Ebedî Varlık olan, Tanrı'ya ibadet edin, içinizdeki nuru, Tanrı'nın nuru ile birleştirin. Böylece, cehalet kaynağı yokolacak ve sizler karma'nın ötesine yükseleceksiniz.

Boyun, gırtlak ve başı düz tutarak, dik bir şekilde oturun. Duyuları ve zihni, içe, kalbin lotüsüne doğru çevirin. OM hecesinin yardımıyla, Tanrı üzerinde tefekkür edin. Tanrı'nın kutsal OM hecesi ile dünya okyanusunun korkulu dalgalarını aşın.

Samimi bir gayretle, duyuları kontrol altında tutun. Soluğu kontrol ederek, hayat

faaliyetlerini düzene sokun.

Bir sürücünün huysuz atlarını zapt etmesi gibi, siz de zihninizi zaptedin.

Bir mağara veya kutsal bir mevki gibi, تنها bir yere çekilin. Bu yer, rüzgârdan, yağmurdan emin, zemini temiz, tozsuz topraksız, rutubetsiz ve rahatsız edici gürültülerden uzak bir yer olmalıdır. Göze hoş görünen ve huzur veren bir yer olmalıdır. Böyle bir yerde oturun, tefekkür ve diğer ruhî çalışmalara başlayın.

Tefekkür kabiliyetimizi geliştirdikçe kar kristallerine, dumana, ateşe, ateş böceklerine, güneşe ve aya benzer şekiller görebilirsiniz. Bütün bunlar, Tanrı'ya doğru yol almakta olduğunuzun işaretleridir.

Tefekküre, düşüncenin derinliklerine daldıkça, Atman'ın bedenden ayrı olduğunu ve bu nedenle hastalığın, yaşlılığın veya ölümün O'na tesir edemeyeceğini idrak edeceksiniz.

Yoga yolunda ilerlemenin ilk işaretleri şunlardır: Sıhhat, fizikî bir hafiflik duygusu, çehrenin temizliği, güzel bir ses, tatlı bir koku ve ihtirasların kayboluşu.

Kirlenmiş bir metal parçası, nasıl temizlendiği zaman pırı pırl parlarsa; aynı şekilde kişi, bedeninin içinde ikamet eden Atman'ın gerçeğini idrak ettiği zaman, üzüntüleri kaybolur ve çevresine mutluluk yayan bir insan olur.

Yogi içteki Atman'ı idrak etmeyle, Tanrı'nın gerçeğini doğrudan doğruya tecrübe eder. O, artık bütün kötülüklerden arınmıştır, saftır.

Tanrı, yaratıcıdır. O, kuzeyde, güneyde, doğuda ve batıdadır. O, bütün rahimlere girer. Şimdi doğan ve gelecek doğacak bütün varlıklar, O'dur. O, yüzü her yöne dönük Manevî Ben olarak, bütün kişilerin içindedir.

Ateşin, suyun, bitkilerin ve ağaçların içinde olan, bütün evrenin içine yayılan, bu nurani varlık «Rabbi» her şeyden çok sevelim. O'na tapalım.

Tek ve mutlak evrensel Varlık, esrarengiz Maya kudreti ile beraber, çeşit çeşit izzetlere sahip ilahi hükümdar, şahsî Tanrı olarak görünür. Bu ilâhi kudretiyle, bütün dünyalar üzerinde hâkimiyeti elinde tutar. Evrenin yaradılış ve zeval devrelerinde, yalnız O mevcuttur. O'nu idrak eden kişiler, ölümsüz olurlar.

Rab, ikincisi olmayan bir Varlıktır, insanın ve bütün varlıkların özüne gizlenmiştir. Evreni vücuda getiren, idame ettiren ve onu kendisine çeken, O'dur.

O'nun gözleri, her şeydedir; yüzü, kolları, ayakları her yerdedir. Gökyüzünü ve yeryüzünü, kendisinden yarattı ve kolları ve kanatları ile onları bir arada tutar.

O, bütün Tanrıların menşei ve desteğidir. O, her şeyin hükümdarıdır. Kendisine ibadet eden kişilere, hikmet ve mutluluk ihsan eder. O insanların günahlarını ve ızdıraqlarını yok eder.

Kanunlarını bozan kişileri cezalandırır. O, her şeyi görür ve her şeyi bilir. Bizlere iyi düşünceler ihsan etsin.

Ya Râbbi, sükûn ve mutluluk olan, her kötülüğü ve her cehaleti yokeden, en kutsal şekli içine bürünmüş olan sen, bizlere görün ve bizleri mutlu kıl.

Ya Râbbi, sen, seninle bir olan kutsal OM hecesini gösterdin. O, senin avuçlarının içindeki ve cehaleti yoketmek için kullanılan bir silâhtır. Ey inananların koruyucusu. Müşfik şahsını, bizlerden gizleme.

Sen, yüce Tanrı'sın. Sonsuzsun, içlerine gizlenerek bütün yaratıkların şekillerine bürünen, sensin. Her şeyin içine yayılan Sensin. Sen, evrenin tek Tanrı'sının. Seni idrak eden kişiler, ölümsüz olurlar.

Büyük aziz Svetasvatara dedi ki:

«Ben, her karanlığın ötesindeki, büyük nûrani Varlığı buldum. Kişi, ancak Onu tanıdığı zaman, ölümü yener. Doğum, ölüm ve yeniden doğuş çarkından kurtulmanın başka bir yolu yoktur.

«Ondan başka, O'ndan üstün hiç bir şey yoktur; O'ndan daha lâtif veya daha büyük hiç bir şey yoktur. Yalnız O, bakidir, değişmeyendir, kendiliğinden nûranidir. Bütün bu evreni dolduran Varlık, O'dur.»

Bütün evreni dolduran Varlık olduğu halde, evrene ait hiçbir kötülük, O'na ulaşamaz. O'nun şekli yoktur. O'nu bulan kişiler, ölümsüz olurlar. Bulamayan kişiler ise, daima sefalet içinde kalırlar.

Her şeyi içten kuşatan ve her yerde olan Tanrı, bütün varlıkların özünde ikamet eder. Lütü ile bütün varlıkların yüzlerini kendisine doğru döndürerek, onları kurtuluşa ulaştırır.

O, en içteki Atman'dır. O, bütün Rab'dır'. Ona, ancak kendisinin yarattığı kalb safiyeti sayesinde ulaşılabilir. Bütün evreni yöneten O'dur. Edebiyyen parlayan büyük ışık, O'dur.

Bir başparmağı büyüklüğündeki bir şekle bürünen bu yüce Varlık, ebediyen, en içteki Atman olarak, bütün yaratıkların özünde ikâmet eder. O, ruhsal tefrik etme istidadı sayesinde arınmış bir zihin vasıtasıyla doğrudan doğruya bilinebilir. O'nu bilen insanlar, ölümsüz olurlar.

Bu büyük Varlığın bin tane başı, bin tane gözü ve bin tane ayağı vardır. O, bütün evreni sarar. O, tabiatüstü varlık ise de, göbek nahiyesinin on parmak yukarısındaki kalbin lotüsü içinde bulunan Varlık olarak düşünülecektir.

Bütün evren, O'dur. Olmuş ve olacak herşey, O'dur. Ancak kendisi ebediyen değişmeden kalır ve ölümsüzlüğün sahibidir.

O'nun elleri ve ayakları, her yeredir; gözleri ve ağızları her yeredir. Kulakları, her yeredir. O, evrendeki her şeyin içine yayılır.

O'nun duyu organları yoktur, lâkin duyu faaliyetlerini gösterir; O, herşeyin sahibi ve yöneticisidir.

O, herkesin dostu ve sığınağıdır.

O, dokuz kapılı bedeninde bulunur. Sayısız şekillere bürünerek dış dünyada görünür. Canlı ve cansız bütün âlemin, sahibi yöneticisidir.

Ayakları olmadığı halde, süratle hareket eder. Elleri olmadığı halde, her şeyi kavrar. Gözleri olmadığı halde, her şeyi görür. Kulakları olmadığı halde, her şeyi işitir. Hiç kimse O'nu bilmediği halde, O herşeyi bilir. O'na, Yüce Varlık adı verilmiştir.

En lâtif olandan daha lâtif, en büyük olandan daha büyük olan bu Atman, bütün yaratıkların kalblerinde gizlenmiştir. O'nun lütü ile kişi bütün ihtiraslarından, kurtulur ve onu Yüce Tanrı olarak idrak eder.

Ey Yüce Tanrı!
Sen şekilden münezzehsin,
Bütün şekilleri yaratan sensin,
Bütün herşeyi yaratan ve sonra,
Onları kendisine çeken sensin.
Biz kullarını, senin düşüncelerinle doldur!
Ateş, sensin, Güneş sensin,
Hava sensin,
Ay sensin,
Yıldızlı sema sensin,
Yüce Brahman sensin;
Sular sensin sen,
Her şeyin Yaratıcısısin!
Kadın sensin, erkek sensin,
Genç adam sensin, bakire kız sensin,
Asasına dayanan yaşlı adam sensin;
Senin yüzün her yere dönüktür.
Gece kelebeği sensin,
Kırmızı gözlü tavşan sensin,
Yağmur bulutu, mevsimler, denizler sensin.
Başlangıcı olmayan,
Zamanın ve mekânın ötesinde olan Varlık sensin.
Üç dünyada, senden zuhur eder.
Ağaçlar, çiçekler
Güneş, ışık
Aydınlık ve karanlık
Görünen ve görünmeyen her şey sensin.
Soluk, söz, mâna hep sensin,
Tek olduğu halde, çeşit çeşit görünen sensin.
Bütün varlıkların
Bütün kutsal metinlerin ve bütün faaliyetlerin
Bütün dinlerin kaynağı sensin.
Her şeyi yaratan, her şeyi içten kuşatan,
Her şeyi gören, her şeyi işiten,
Her şeyi bilen sensin.
Sen, ölümlü gözlere görünmezsin
Ancak kalbi arınmış kişiler
Seni, kalblerinde görebilirler.
Bütün şekilleri, rüyalar âlemini yaratan sensin.
Sen, «İkincisi olmayan tek» Varlıksın!

Bütün yaratıkların özüne gizlenip,
Onları seyreden sensin.
Sen, şuurun kendisinin!
Evrenin beşiği ve mezarı sensin.
«İkincisi olmayan», değişmeyen,
Ölümsüz, saf ve her şeyin ötesinde olan
O nûranî Gerçek, sensin!
Seni bulan kişi, sâfiyete, huzura,
Bütün arzularına ve ölümsüzlüğe ulaşır.
Bütün kötülüklerden ve ızdıraablardan arınır.
Bütün evren, senin görüntün,
Bütün kutsal metinler de, senin soluğundur.
OM... Huzur, huzur, huzur.